اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

سه‌شنبه
• ۲۲ مهر ۱۳۹۹
• ۲۵ صفر ۱۴۴۲
• ۱۳ اکتبر ۲۰۲۰

• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۶۳۴ • پیاپی ۲۹۵۲ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

صمت در گفت‌وگو با کارشناسان دلایل اجرا نشدن قانون جدید چک را بررسی کرد

زور قانون هم به چک نمی‌رسد

در مرداد ۱۳۹۷ نمایندگان دوره یازدهم مجلس شورای اسلامی درباره اصلاح قانون چک به نتایجی رسیدند که با اکثریت آرا نیز به تصویب رسیده، اما تا امروز برخی از مواردی که باید طبق زمانبندی این اصلاحیه به اجرا درمی‌آمد هنوز کان‌لم‌یکن باقی مانده‌اند. برای مثال بند عدم وصول چک‌هایی که در وجه حامل صادر شده‌اند یکی از مواردی است که همچنان اجرا نشده، در حالی که از زمان اجرای آن نیز مدت زیادی گذشته است. برخی کارشناسان بر این باورند که بانک مرکزی در اجرای این اصلاحیه تعلل می‌کند. اما دسته دیگری از صاحب‌نظران امور بانکی معتقدند مشکلات حقوقی زیادی در این طرح وجود دارد که باید با بازبینی دقیق و کارشناسانه بار دیگر مورد بررسی مجلس قرار گیرد. طبق گزارش‌هایی که در رسانه‌ها منتشر شده نیز گفته می‌شود بانک مرکزی تنها ۳ مورد از موارد دوازده‌گانه قانون جدید چک را ابلاغ و اجرا کرده و ۹ مورد دیگر همچنان بلاتکلیف هستند و این وظیفه اهالی بهارستان است که درصدد پیگیری این مسئله برآمده و اصلاحات لازم را در صورت نیاز اعمال کنند.

۳و۴

پرونده متقاضیان وام کرونا تا پایان مهر بسته می‌شود

مرهم کم‌اثر زخم‌های کرونا

۸

عکس: آیدا فریدی

سرمقاله

جهش تولید با تکیه بر بازار سرمایه ۲

یادداشت‌های امروز

آینده صنعت خودرو ایران ۴

بحران کمبود مواد اولیه جدی است ۶

خام‌فروشی منابع طبیعی کشور ۱۲

ابهام در اجرای قانون «اصلاح قانون چک» ۱۴

چقدر صبر کنیم؟ ۱۵

گزارش روز

شکاف عمیق بی‌اعتمادی

بازار بورس تهران در یک سال گذشته، روزهایی را به چشم دیده که شاید هیچ‌گاه به ذهن سهامداران باتجربه بازار هم خطور نمی‌کرد. از فرش به عرش رسیدن ناگهانی بازار، تنها در چند روز و هجوم میلیونی مردم به سمت صف‌های فروش، منجر به این شد که بورس تهران یک‌شبه تبدیل به سرخط خبر رسانه‌های داخلی و خارجی شود. دقیقا مانند اتفاقی که درباره صف‌های خرید و استقبال ناگهانی برای سهامدار شدن افتاد.

۱۵

سرمقاله

جهش تولید با تکیه بر بازار سرمایه

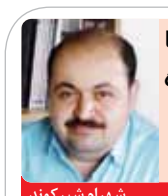

شهرام شیرکوند
پژوهشگر اقتصادی

تولید رقابتی و اشتغال پایدار راهبرد اساسی جهش تولید و رونق کسب‌وکار است. اگر تولید در کشور رقابتی باشد، به تولید پایدار تبدیل خواهد شد و اشتغالی که مبتنی بر تولید رقابتی باشد نیز پایدار خواهد ماند. در این مسیر حمایت بازار سرمایه برای تامین نقدینگی تولید نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

بنگاه‌های تولیدی و اقتصادی که با هدف تولید کالا و خدمات ایجاد شده باشند، برای پایداری و توسعه بازارهای داخلی و خارجی ملزم به تولید کالایی باکیفیت و رقابتی برای جلب رضایت مشتریان خود هستند زیرا مشتری‌مداری در بازار علاوه بر تقویت تولید پایدار و رقابت برای بقا در بازار، موجب ارتقای برند، رونق و جهش تولید و سودآوری بیشتر می‌شود.

امروزه موضوع رقابتی بودن تولید و ارتقای کیفیت محصولات داخلی، رویکردی برای تولید باکیفیت و رقابتی است که منجر به اشتغال پایدار، توسعه کسب‌وکار، افزایش درآمدهای کشور و تامین رضایت مشتریان در داخل و خارج می‌شود و بنگاه‌های تولیدی و اقتصادی باید برای افزایش اعتبار و ارتقای جایگاه اجتماعی، با برنامه‌ریزی برای تولید رقابتی خود را به‌درستی به آحاد جامعه معرفی کنند. در واقع افزایش رضایت مشتریان به مفهوم کاهش هزینه‌ها و زمان تولید، ناب و بهنگام بودن تولید، مزیتی رقابتی در سازمان‌ها و شرکت‌های تولیدی است و آنچه موجب رونق تولید و توسعه بازار تولیدات داخلی می‌شود، احترام به حقوق مشتریان و رعایت اصول مشتری‌مداری است که می‌تواند با ایجاد فضای رقابتی در دو بخش تولید و بازار، سبب انتخاب تولیدات داخلی ازسوی مشتریان شود؛ بنابراین تولید باکیفیت و رقابتی، از مهم‌ترین عوامل جهش تولید، توسعه بازار و پویایی کسب‌وکار در کشور است. بر این اساس بنگاه‌های تولیدی همواره در پی توسعه سهم بازار خود از طریق کسب مزیت رقابتی هستند و در این راستا توجه به نوآوری در تولید به‌منظور دستیابی به تولید رقابتی به‌عنوان یکی از راهکارهای تحقق جهش تولید است. در این دوره و برای پیشرفت در این مسیر باید اقدامات نوآورانه و جریان نوآوری در تولید را تداوم بخشید تا رکود اتفاق نیفتد. البته در این مسیر باید این نکته را مدنظر قرار دهیم که نوآوری نوعی تغییر است، اما هر تغییری نوآوری نیست.

نوآوری عبارت است از بهره‌برداری از ایده‌های جدید به‌نحوی که ارزش افزوده و مزیت رقابتی ایجاد کند؛ بنابراین تولیدکنندگانی که با تدوین نقشه راه برای تولید رقابتی، در فرآیند طراحی و تولید محصول به نوآوری و ایده‌های نوآورانه توجه دارند، به مزایای رقابتی دست می‌یابند؛ بنابراین یکی از عواملی که موجب توسعه سهم بازار تولیدکنندگان داخلی در بازارهای خارجی و رقابت‌پذیری خواهد شد، تولید رقابتی و جهش در تولید است و به این ترتیب می‌توان گفت «جهش تولید زمانی محقق می‌شود که تولید کشور از بعد کیفیت و نرخ رقابتی باشد». بدون تردید تولید به‌ویژه تولید رقابتی در هر کشور نقش مهمی در توسعه کسب‌وکار، افزایش رفاه، بهبود وضعیت اقتصادی و آسایش مردم دارد. به این لحاظ کشورهای زیادی در تلاشند کیفیت تولیدات خود را در همه زمینه‌ها ارتقا دهند تا پس از تقویت برند محصولات و شکوفایی صنایع کشورشان بتوانند صادرات محصولات خود به سایر کشورها را تسهیل کنند و بخش زیادی از اشتغال، درآمد و ارزش افزوده کشورشان را به بازار رقابتی و صادرات اختصاص دهند و علاوه بر ایجاد اشتغال و آسایش آحاد جامعه، امکان توسعه زیرساخت‌های تولید رقابتی برای محصولات باکیفیت فراهم شود. در حال حاضر یکی از مهم‌ترین چالش‌ها در مسیر تولید رقابتی، فعالیت‌های توسعه‌ای و سرمایه‌گذاری در کشور تامین نقدینگی و منابع مالی است. تجربه کشورهای صنعتی نشانگر این است که یکی از موثرترین و کارآمدترین روش‌های تامین مالی برای تحقق اهداف تولید، بازار سرمایه است. حضور بنگاه‌های تولیدی و اقتصادی کشور در بازار سرمایه نقش اساسی در تشویق سرمایه‌گذاران به حضور آگاهانه در بازار سرمایه دارد و موجب هدایت هوشمند سرمایه به‌سوی تولید رقابتی و جهش تولید خواهد شد؛ بنابراین می‌توان با بازسازی اعتماد سهامداران به بازار سرمایه همچنان از این ظرفیت برای تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی بهره جست. به‌طور کلی بازار سرمایه می‌تواند از حیث امنیت سرمایه و کنترل و مهار نقدینگی، زیرساخت مناسبی برای جهش تولید و توسعه اقتصاد کشور باشد؛ به‌شرطی که بدون دخالت در روند بازارسازی افت وخیز بازار به سازکار بورس واگذار شود.

در این شرایط است که با جمع‌آوری سرمایه‌های خرد و کلان در بازارهای سرمایه ضمن تامین نقدینگی مورد نیاز برای توسعه فعالیت‌های موثر تولیدی، شهروندان نیز می‌توانند افزون بر ایفای نقش در رسالت اجتماعی خود و کمک به نظام اقتصادی کشور در عینیت بخشیدن به جهش واقعی تولید اثرگذار باشند و با همیاری و مشارکت بازار سرمایه، بنگاه‌های اقتصادی و تولیدی و صنایع ارزش‌آفرین کشور در دستیابی به جهش تولید و توسعه کسب‌وکار موفق شوند.

علاج مشکلات اقتصادی در گرو تمرکز بر تولید است

فرمانده معظم کل قوا در ارتباط تصویری با مراسم مشترک دانش‌آموختگی دانشگاه‌های افسری نیروهای مسلح در دانشگاه افسری امام‌علی علیه‌السلام، لازمه حفظ اقتدار و هویت ملی و تامین منافع ملی را محاسبه صحیح و عقلانی از تهدیدها و ظرفیت‌ها در مسائل مربوط به «قدرت دفاعی»، «استحکام و ثبات اقتصادی» و «توانایی و قوام فرهنگی» دانستند و تاکید کردند: مشکلات اقتصادی و معیشتی مردم، به‌شرط «تلاش شبانه‌روزی مسئولان» و «مدیریت قوی، جامع و خسته‌نشو» و «تمرکز بر تولید داخلی و چشم امید نداشتن به خارج» قابل حل هستند و سروصداهای اراذل مسلط بر ملت امریکا هم نباید ذهن کسی را مشغول کند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای افزودند: برای تامین منافع ملی و حفظ موجودیت و هویت ملی باید محاسبات دقیق و منطقی از حد و اندازه واقعی تهدیدها و همچنین ظرفیت‌ها و استعدادهای واقعی کشور وجود داشته باشد. قدرت دفاعی برآمده از چنین محاسبات عقلانی، موجب می‌شود مسئولان و مردم با طمأنینه و آرامش مشغول کارهای اساسی شوند. رهبر معظم انقلاب اسلامی عقلانیت را به‌معنای محاسبه صحیح دانستند و گفتند: بعضی‌ها اسم عقلانیت و عقل را می‌آورند اما منظورشان ترس، انفعال و فرار از مقابل دشمن است، در حالی‌که فرار کردن و ترسیدن، عقلانیت نیست. ایشان با اشاره به «استحکام و ثبات اقتصادی» به‌عنوان سومین رکن اقتدار ملی گفتند: اقتصاد کشور زیر فشار است و مردم از نظر معیشت دچار مشکلات هستند اما همه این مشکلات قابل حل است. رهبر معظم انقلاب اسلامی افزودند: من عقیده ندارم که مسئولان در زمینه مسائل اقتصادی تلاش نمی‌کنند. تلاش‌های زیاد و خوبی در برخی بخش‌ها انجام شده؛ گرچه در بعضی بخش‌های اقتصادی توان مدیریتی ضعیف است. ضمن اینکه مصوبات خوبی هم وجود دارد که باید پیگیری شوند. ایشان گفتند: مکرراً گفته شده علاج مشکلات اقتصادی در گرو تمرکز بر مسئله تولید، جلوگیری از سقوط پی در پی ارزش پول ملی و بستن رخنه‌هایی همچون قاچاق، واردات بی‌رویه و فسادهای مالی است. حضرت آیت‌الله

خامنه‌ای با اشاره به حضور مدیران خوب و لزوم تلاش شبانه‌روزی و خستگی‌ناپذیر افزودند: البته در مشکلات اقتصادی، ما نقش خباثت‌آمیز امریکایی‌ها و تحریم‌های آنها را که حقیقتا جنایت است، نادیده نمی‌گیریم و به ایستادگی و مقاومت ادامه خواهیم داد تا به لطف خداوند فشار حداکثری امریکا را به روسیاهی حداکثری و مایه پشیمانی آنها تبدیل کنیم. ایشان با اشاره به ابراز خوشحالی رئیس‌جمهوری امریکا از اختلال در اقتصاد کشور و جنایت علیه ملت ایران، گفتند: افتخار به چنین جنایتی فقط از آدم‌های رذلی مثل شما برمی‌آید. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تاکید مجدد بر این موضوع که علاج مشکلات کشور در داخل است، گفتند: اگرچه بسیاری از مشکلات ما مربوط به خارج از کشور است اما علاج آنها در داخل و با تکیه بر محاسبه درست و نگاه صحیح به مسائل کشور و منطقه و با بکارگیری تدبیر، تلاش، خرد و عزم راسخ است؛ بنابراین نباید علاج را در خارج از کشور جست‌وجو کرد چراکه ما هیچ خیر و بهره‌ای از خارج نمی‌بینیم و سروصدای اراذل مسلط بر ملت امریکا نیز نباید ذهن کسی را مشغول کند. رهبر معظم انقلاب اسلامی در بخش پایانی سخنان‌شان بار دیگر با تشکر از مسئولان بخش بهداشت و درمان و پزشکان و پرستاران فداکار، ابتلائات و تلفات موج سوم کرونا را بسیار دردآور خواندند و افزودند: همچنانکه از مدت‌ها قبل به رئیس‌جمهوری و مسئولان محترم گفته‌ام، ضابطه‌گذاری‌ها برای مقابله با بیماری باید از جایگاه حاکمیتی و الزام‌آور باشد. ایشان گفتند: همچنانکه در موضوع سفر اربعین، مردم متدین به مرزها نرفتند و در عزاداری‌های محرم نیز ضوابط ستاد ملی را دقیقا رعایت کردند، عموم مردم باید در مسائلی همچون نرفتن به سفرها و رعایت شیوه‌نامه‌ها، مراقبت جدی کنند تا از این بیماری خلاص شویم.

تاکید عراق بر حل مشکلات مبادلات بانکی با ایران

منابع ارزی ایران در عراق آزاد می‌شود

عبدالناصر همتی صبح روز گذشته برای مذاکره با مقام‌های بانکی و اقتصادی عراق در رأس یک هیات بانکی و تجاری عازم بغداد شد. رئیس کل بانک مرکزی پیش از این نیز سفرهایی برای پیگیری آزادسازی منابع ایران به این کشور داشت. البته طی سال‌های گذشته به‌ویژه دوره اخیر بانک مرکزی، مقام‌های ایرانی رایزنی‌هایی را با کشور عراق برای بازگشت منابع ارزی و وصول بدهی عراق به ایران انجام داده‌اند و موفقیت‌هایی نیز از این سفرها حاصل شده است. رئیس کل بانک مرکزی عراق در دیدار با همتای ایرانی خود در بغداد گفت: مقامات عراقی بر حل‌وفصل مسائل بانکی میان دو کشور تاکید دارند و به‌زودی با سازکارهای اتخاذ شده، این مشکلات رفع خواهد شد. به گزارش ایرنا، مصطفی غالب مخیف تاکید کرد: تلاش داریم به همکاری بانکی با جمهوری اسلامی ایران ادامه دهیم و از تجارب تهران در امور مالی و بانکی استفاده خواهیم کرد. وی ادامه داد: تمام تلاش ما این است که همکاری دو کشور ادامه داشته باشد و مشکلات موجود در حوزه مطالبات مالی و پولی ایران نیز حل شود. رئیس کل بانک مرکزی عراق افزود: برخی سازکارها وجود دارد که می‌توان با بهره‌گیری از آنها به تقویت همکاری بانکی و پولی میان دو کشور و رفع مشکلات موجود، کمک کرد. وی گفت: پیشنهاد دادیم کمیته‌ای مشترک با حضور مقامات بانکی و مالی دو کشور تشکیل شود تا به راهکار لازم برای حل مسائل ایران و عراق دست یافت. رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز در این دیدار ابراز امیدواری کرد که با همکاری همتای عراقی‌اش مسائل پیچیده بانکی میان دو کشور برطرف شود. وی گفت: امیدوارم با اراده‌ای که در مقامات عراقی وجود دارد، مشکلات بانکی و مالی میان دو کشور حل شود. همتی روابط و مناسبات جمهوری اسلامی ایران و عراق را بسیار مهم و موثر دانست و افزود: تهران به توسعه بیش از پیش همکاری‌ها با بغداد اهمیت می‌دهد.

آغاز عرضه ۵۰ میلیون دلار به بازار ارز

با سفر و مذاکرات همتی با همتای عراقی‌اش برای آزادسازی منابع ایران در عراق طبق اعلام بانک مرکزی، از روز گذشته این بانک روزانه ۵۰ میلیون دلار به بازار اسکناس ارز تزریق خواهد کرد. به گزارش ایسنا، این روزها که بازار ارز قیمت‌های بالایی را تجربه می‌کند، بانک مرکزی نیز به‌منظور مدیریت این بازار برخی اقدامات نظارتی در نظر

گرفته که جدیدترین آنها افزایش سقف خرید در بازار متشکل ارزی و عرضه روزانه ۵۰ میلیون دلار در بازار اسکناس ارز است. درباره چرایی افزایش قیمت‌ها در بازار ارز رئیس کل بانک مرکزی در آخرین اظهارات خود در این زمینه تلاش‌های دولت امریکا برای ایجاد التهاب در بازار ارز را با طرح لغو تمام معافیت‌های تحریمی و راه‌اندازی ماشین تبلیغاتی خود توسط رسانه‌های وابسته، عامل موثر بر وضعیت کنونی بازار دانسته است. همچنین طبق گفته همتی بعد از طرح مکانیسم ماشه، اخباری درباره قطع کامل ارتباط نظام مالی ایران مطرح می‌شود که فارغ از قابلیت عملیاتی داشتن و میزان تاثیر عملی آن، تاثیر روانی آن در بازار ارز سایه‌افکنده است. طبق این گزارش، از دیروز بانک مرکزی در راستای افزایش عرضه برای تامین نیازهای متقاضیان روزانه ۵۰ میلیون دلار به‌صورت اسکناس در بازار متشکل ارزی عرضه کرد تا با این اقدام بتواند نرخ‌ها را در این بازار بشکند. علاوه بر این، این بانک افزایش سقف خرید کارگزاران در بازار متشکل ارزی را مدنظر قرار داده که بر این اساس سقف خرید بانک‌ها و صرافی‌ها از امروز در حالی به ۵۰۰ هزار دلار افزایش یافته که تا پیش از این ۵۰ هزار یورو یا معادل آن به سایر ارزها بوده است. از آنجا که پیش از این بانک مرکزی افزایش عرضه در بازار ثانویه ارز (نیما) را هدف قرار داده بود، به‌گونه‌ای برای تسهیل و تسریع تامین ارز واردکنندگان در این بازار به پتروشیمی‌ها، فولادی‌ها و معدنی‌ها اعلام کرد که آنها نیز می‌توانند ارز حاصل از صادرات خود را علاوه بر صرافی‌های بانکی، به صرافی‌های مجاز برای واردات کالاهای دارای تخصیص ارز بفروشند. طبق اعلام بانک مرکزی با این اقدامات روند عرضه و معاملات حواله‌های ارزی در بازار دوم به‌ویژه در ۳ ماه اخیر، بهتر از قبل شده است. حال این بانک می‌خواهد با افزایش عرضه در بازار اسکناس ارز جواب تقاضاها در این زمینه را بدهد تا بتواند به آرامش بازار ارز کمک کند که باید منتظر ماند و دید این اقدامات چه میزان در این امر تاثیرگذار هستند.

نقشه راه تدوین برنامه هفتم توسعه نمایان شد

تامین مالی تولید از بازار سرمایه

رئیس مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه نیازمند ارتباط مداوم با صاحب‌نظران بازار سرمایه هستیم، گفت: ما باید با رویکرد تامین مالی بخش تولید از طریق بازار سرمایه، قانون بودجه سالانه و برنامه هفتم توسعه را تدوین کنیم. به گزارش فارس، محمدباقر قالیباف در نشست هم‌اندیشی با فعالان بازار سرمایه گفت: نمی‌توانیم فکر کنیم که در یک محیط طبیعی و نرمال هستیم و اطمینان داشته باشیم تصمیمات ما به‌درستی اجرا می‌شود. واقعیت این است که در وضعیت خاص کشور به‌ویژه از نظر رشد اقتصادی قرار داریم و با رشد اقتصادی منفی در حوزه‌های مختلف روبه‌رو هستیم. نمی‌توانیم تحریم‌ها را نادیده بگیریم و در زمینه مباحث پولی و اثرات آن بی‌توجه باشیم. بخش‌های مختلف از جمله تولید، صنعت، فناوری، بازار کار، پول و سرمایه مشکلات خاص خود را دارند و ما باید از جوانب مختلف آنها را بشناسیم. قالیباف با بیان اینکه بورس مانند موجودی زنده، فعال و فوق‌هوشمند است، گفت: باید به این فهم مشترک برسیم که بازار سرمایه در برابر کوچک‌ترین موضوعات عکس‌العمل نشان می‌دهد. در ارتباط با تعریف بورس مطلوب نیز می‌توان حداقل به مبحث نقدشوندگی اشاره کرد و در تحلیل‌های خود به آن توجه داشت. نقدشوندگی مهم‌ترین ویژگی بازار سرمایه است و نباید آن را مخدوش کنیم. رئیس مجلس شورای اسلامی با یادآوری رویکردهای مجلس یازدهم مبنی بر شفافیت، هوشمندی، مردمی‌سازی و کارآمدسازی، افزود: این متغیرها را باید در زمینه بازار سرمایه نیز مورد توجه قرار داد و اگر گفته می‌شود ورود مستقیم مردم به این بازار آسیب جدی می‌رساند ما با لحاظ متغیر مردمی‌سازی باید مسیر را به‌نوعی تعریف و ساماندهی کنیم که مردم دخیل باشند تا به سمت پروژه‌محوری و تامین مالی بخش‌های تولیدی از بازار بورس برویم؛ بنابراین هدف‌گذاری کلی در این حوزه باید مورد توجه قرار گیرد.

قانون بودجه سال ۱۴۰۰

قالیباف با اشاره به قانون بودجه سال ۱۴۰۰، تصریح کرد: صاحب‌نظران این حوزه باید طی یک ماه آینده پیشنهادهای خود را به مجلس ارائه دهند تا ما بتوانیم در جریان بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ نکاتی را لحاظ کنیم. ما همچنین در سال ۱۴۰۰ با استقرار دولت سیزدهم باید برنامه هفتم توسعه را تصویب کنیم. در برنامه‌های قبل مانند برنامه ششم توسعه به موضوعات محیط داخلی، تحریم، بازار سرمایه، اقتصاد و فرصت‌ها و تهدیدها پرداخته نشده و دولت آرزوهایی را تبدیل به برنامه کرده که در آن گم هستیم؛ از این رو ما مصمم هستیم در برنامه هفتم توسعه احکامی تصویب شود که تحول اقتصادی را به‌دنبال داشته باشد.

تحول اقتصادی در گرو ثبات در اقتصاد

وی ادامه داد: نخستین گام تحول اقتصادی، ثبات در اقتصاد است و در برنامه هفتم توسعه باید با برنامه‌ریزی‌های ملی، منطقه‌ای، استانی و محلی پیشگام‌های ثبات در اقتصاد را تعبیه کنیم؛ بنابراین باید با رویکرد تامین مالی بخش تولید از طریق بازار سرمایه، قانون بودجه سالانه و برنامه هفتم توسعه را تدوین کنیم. رئیس قوه مقننه با تاکید بر استقلال بازار سرمایه گفت: تدوین برنامه هفتم توسعه بدون توجه به پیشنهادات صاحب‌نظران اقتصادی مشکلاتی را رقم می‌زند که در برنامه‌های سوم تا ششم توسعه شاهد آن بودیم. در خوشبینانه‌ترین حالت ممکن هیچ کدام از برنامه‌های توسعه بیش از ۳۰ درصد اجرا نشدن و از سوی دیگر ما باید به استراتژی بخشی توجه کنیم و در همه موضوعات ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، امنیتی و دفاعی را مورد نظر قرار دهیم. در ارتباط با بورس نیز باید به مسائل اجتماعی، سیاسی، امنیتی و حتی محیط‌زیستی توجه شود.

عکس روز

نمایی از مسجد گیاهی تجریش ابتدای خیابان سعدآباد — عکس: آیدا فریدی

ویژه تر از خبر

شفاف‌سازی منابع صندوق توسعه برای مقابله با کرونا

معاون اول رئیس‌جمهوری از رئیس کل بانک مرکزی و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور خواسته تا محل هزینه‌کرد یک میلیارد یورو از منابع صندوق توسعه ملی برای مقابله با کرونا را شفاف کنند. به گزارش فارس، در پی درخواست بسیج دانشجویی از معاون اول رئیس‌جمهوری در زمینه شفاف‌سازی هزینه‌کرد منابع صندوق توسعه ملی برای مقابله با کرونا، اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس‌جمهوری در نامه‌ای، رئیس سازمان برنامه و بودجه و رئیس کل بانک مرکزی را مامور تهیه گزارشی در این باره کرده و از آنها خواسته تا محل هزینه‌کرد یک میلیارد یورو را به اطلاع عموم برسانند. در متن نامه رئیس دفتر معاون اول رئیس‌جمهوری به آقایان نوبخت و همتی آمده است: «باتوجه به ابهاماتی که در افکار عمومی پیرامون نحوه هزینه‌کرد یک میلیارد یورو که با مجوز رهبر معظم انقلاب برای مقابله با کرونا دریافت شده، ایجاد شده، گزارش دقیقی از میزان سهم وزارت بهداشت و سهم سایر دستگاه‌ها و مبلغ پرداختی به هر کدام و نیز مابقی در چه زمانی پرداخت خواهد شد، تهیه و ارسال شود.»

روی خط سیاست

پایان محدودیت‌های تسلیحاتی ایران

سخنگوی وزارت امور خارجه از پایان نظام مجوزخواهی صادرات و واردات اقلام تسلیحاتی ایران در بامداد ۲۷ مهر جاری خبر داد و گفت: ۲۷ مهر، روز شکست امریکاست که باوجود گردن‌کشی و حیله‌گری‌ها نتوانست کار خود را جلو ببرد.

به گزارش ایرنا، سعید خطیب‌زاده در نشست خبری هفتگی با خبرنگاران، فرا رسیدن دهه آخر ماه صفر را تسلیت گفت و با اشاره به تحولات سیاست خارجی طی هفته گذشته اظهار کرد: وزیر امور خارجه در ۱۹ مهر در صدر هیاتی محدود از نظر تعداد اما بلندمرتبه به چین رفت و با همتای چینی خود دیدار کرد. سفرای سوریه و ژاپن هم در پایان ماموریت‌شان با ظریف دیدار کردند.

وی ادامه داد: همچنین وزیر امور خارجه دومین رایزنی تلفنی خود را با لاوروف درباره قره‌باغ انجام داد. ایشان همچنین با وزیر امور خارجه انگلیس رایزنی کرد.

رئیس مرکز دیپلماسی عمومی و رسانه‌ای وزارت امور خارجه با بیان اینکه هفته بعد یعنی ساعت ۳:۳۰ صبح ۲۷ مهر محدودیت‌های تسلیحاتی مندرج در قطعنامه ۲۲۳۱ ملغی می‌شود، تصریح کرد ۵ سال بعد از تصویب برجام این اتفاق می‌افتد و هفته بعد، پنجمین سالگرد تصویب برجام است.

در ۲۷ مهر، هم مجوزخواهی صادرات و واردات تسلیحاتی ملغی و هم محدودیت سفر ۲۳ شخصیت حقوقی رفع می‌شود.

وی یادآور شد: مهم‌ترین بُعد تاریخ ۲۷ مهر ساعت ۳:۳۰ بامداد به وقت تهران، باور شکست تاریخی ایالات متحده است که باوجود تمام گردن‌کشی‌ها و حیله‌گری‌ها و اقدامات فراقانونی نتوانست در دنیای متنوع شده کار خود را جلو ببرد و جمهوری اسلامی ایران بار دیگر نشان داد که امریکا آنقدرها هم که اعلام می‌کند قدر قدرت‌نیست

خطیب‌زاده درباره سفر وزیر امور خارجه به چین گفت: این سفر دارای ابعاد مختلف است.

موانع مشخصی در برخی مراودات عادی پیش آمده بود که سفر ظریف به‌صورت مشخص برای برطرف کردن این موانع بود.

گفت‌وگوهای مثمری در این زمینه و در مسیر ارتقای روابط دوجانبه در ابعاد تجاری و اقتصادی انجام شد.

وی با بیان اینکه ایران و چین نگاه یکسانی به غیرقانونی بودن تحریم‌های یکجانبه و فراسرزمینی امریکا دارند، افزود: سفر وزیر امور خارجه به چین ابعاد منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای هم داشت. چین هم مانند روسیه طرحی درباره خلیج‌فارس ارائه کرده است.

سخنگوی وزارت امور خارجه گفت: جمهوری اسلامی ایران از هر طرحی که واقعیت‌های منطقه را شناخته و به‌دنبال برقراری گفت‌وگوهای درون‌منطقه‌ای باشد و شامل سازکارهای فراگیر شود، چه طرح چین باشد و چه طرح روسیه استقبال می‌کند، اما فکر می‌کنیم طرح ایران جامع‌تر است و ساختاردارترین طرح ارائه‌شده، طرح صلح هرمز است و امیدواریم کشورهای دیگر هم به‌دنبال گفت‌وگو باشند.

خطیب‌زاده در واکنش به نقض آتش‌بس اعلام شده میان جمهوری آذربایجان و جمهوری ارمنستان اظهار کرد: جمهوری اسلامی ایران ضمن ابراز تأسف از نقض آتش‌بس اعلام شده در درگیری‌های اخیر میان جمهوری آذربایجان و جمهوری ارمنستان و دعوت از طرفین به خویشتنداری بیشتر، حملات موشکی به زیرساخت‌های حیاتی و مناطق مسکونی شهرها و کشتار غیرنظامیان را محکوم و با خانواده‌های داغدار ابراز همدردی می‌کند.

سخنگوی وزارت امور خارجه تاکید کرد: جمهوری اسلامی ایران دوباره از طرفین می‌خواهد ضمن پایبندی به آتش‌بس، گفت‌وگوهای خود را در چارچوب حقوق بین‌الملل و احترام به تمامیت ارضی یکدیگر و تخلیه شهرهای اشغالی از سر گیرند و آمادگی خود را برای تسهیل این گفت‌وگوها برای رسیدن به صلح و راه‌حل دائمی و پایدار در منطقه اعلام می‌دارد.

اما واگرهای تولید و واردات ماشین‌آلات صنعتی

زیرساخت‌های ارتباطی رفاه توسعه می‌یابد

زور قانون هم به چک نمی‌رسد

لزوم ارتقای ایمنی و استاندارد ۲۱۱ شهربازی تهران

استاندار تهران بر لزوم ارتقای ایمنی و استاندارد ۲۱۱ شهربازی استان تهران تاکید کرد.

به‌گزارش ایسنا، انوشیروان محسنی‌بندپی در جلسه استاندارد با اشاره به لزوم اجرایی شدن مصوبات شورای استاندار گفت: با توجه به لزوم استانداردسازی شهربازی‌ها، شهرداران موظف و مکلف هستند اقدامات لازم در این زمینه را انجام دهند و با توجه به افزایش تعداد شهربازی‌های استان تهران از ۳۴ شهربازی در سال ۹۲ به ۲۱۱ شهربازی فعلی این امر باید مورد توجه جدی قرار گیرد.

استاندار تهران تاکید کرد: شهرداران مناطق ۲۲گانه تهران و همچنین شهرداران شهرهای استان تهران به لحاظ قانونی مکلف به حفظ سلامت شهروندان هستند از اینرو استانداردسازی شهربازی‌ها اولویت جدی است که باید پیگیری شود، به همین نسبت اقدامات لازم جهت استانداردسازی پله‌های برقی و متحرک نیز ضروری است.

محسنی‌بندپی در ادامه گفت: درباره جایگاه‌های CNG که شهرداری‌ها مالک آنها هستند نیز اقدامات لازم برای افزایش ایمنی و سطح استاندارد این جایگاه‌ها باید پیگیری شود.

محسنی‌بندپی در پایان تاکید کرد: تقویت تجهیزات آزمایشگاه‌های استاندارد در دستورکار قرار گیرد و در این زمینه هر چه سازمان ملی استاندارد به استان تهران کمک کند ما هم به همان نسبت در زمینه تامین تجهیزات اقدامات لازم را پیگیری می‌کنیم.

درخواست صنعتگران برای اصلاح دوباره قانون چک

کارگاه‌های زیر ۲۰ نفر حمایت شوند

مشکلات مربوط به حوزه بانک و به‌ویژه چک یکی از چالش‌های بنگاه‌های صنعتی است. با شیوع کرونا و افت بازار تقاضا معضل چک‌های برگشتی بیش از پیش گریبانگیر تولید شده است. مشکلات این بخش در ادامه بسته شدن حساب بانکی، توقف اعتبارات، تخصیص تسهیلات و... را به همراه دارد که ممکن است منجربه توقف تولید شود. چه بسیار واحدهای صنعتی که به‌دلیل این معضلات تعطیل شده یا به‌حالت نیمه تعطیل فعالیت می‌کنند. نمایندگان مجلس شورای اسلامی، ۱۷ اردیبهشت ۱۳۹۷ کلیات طرح اصلاح قانون صدور چک را با ۱۹۴ رأی موافق، یک رأی مخالف و یک رأی ممتنع از ۲۴۱ نماینده حاضر تصویب کردند. براساس این مصوبه بانک مرکزی مکلف است اقدامات و دستورالعمل‌های لازم درباره چک‌های الکترونیکی داده پیام را در یک سال پس از لازم‌الاجرء شدن این قانون انجام دهد. این قانون آذر ۹۷ مصوب و برای اجرا به بانک مرکزی ابلاغ شد. هر چند هنوز برخی از مفاد این اصلاحیه اجرایی نشده است. براساس آیین‌نامه اصلاح قانون چک واحدهای تولید متوسط دارای ۵۰ کارگر یا بیشتر از مزایای آیین‌نامه اجرایی قانون صدور چک، بهره‌مند می‌شوند. این درحالی است که چندی پیش وزارت صنعت، معدن و تجارت با ارائه پیشنهاد اصلاح این آیین‌نامه به هیات دولت خواستار تغییر واحدهای تولیدی دارای ۵۰ کارگر به ۲۰ کارگر شده است. در نهایت به‌گفته فعالان صنعتی در صورت اجرایی شدن آیین‌نامه اصلاح قانون و چک و اعمال تغییراتی در اصلاحیه جدید مشکل بسیاری از کارگاه‌های کوچک تولیدی نیز حل خواهد شد، زیرا بخش زیادی از واحدهای تولید کشور مربوط به کارگاه‌ها کوچک با کمتر از ۵۰ نیروی انسانی در حال فعالیت هستند. در واقع براساس آمار بخش زیادی از اشتغال در این بنگاه‌ها بوده است.

عکس: صمت

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

درخواست وزارت صنعت، معدن و تجارت

درخواست فعالان صنعتی درباره اجرای اصلاح قانون چک درحالی مطرح می‌شود که چندی پیش وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌منظور بهره‌مندی واحدهای تولید متوسط دارای ۵۰ کارگر یا بیشتر از مزایای آیین‌نامه اجرایی قانون صدور چک، پیشنهاد اصلاح این آیین‌نامه را به هیات دولت ارائه کرده است. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی هیات دولت، به موجب تبصره (۱) ذیل ماده (۵) مکرر قانون اصلاح قانون صدور چک، چنانچه اعمال محدودیت‌های مربوط به عدم‌افتتاح حساب، عدم‌پرداخت هرگونه تسهیلات بانکی، عدم‌گشایش اعتبار اسنادی ارزی و ریالی درباره بنگاه‌های اقتصادی موجب اختلال امنیت اقتصادی استان شود، شورای تأمین می‌تواند این ممنوعیت‌ها را برای مدت یک سال به حالت تعلیق درآورد. در بند (۱) ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی تبصره یادشده، یکی از موارد عدم‌اعمال محدودیت پیش‌بینی تعداد ۱۰۰ نفر کارگر براساس فهرست حق بیمه بوده است. با توجه به اینکه بعضا واحدهای تولید متوسط دارای ۵۰ نفر کارگر یا بیشتر می‌باشند عملا این محدودیت برای شرکت‌های یادشده به قوت باقی است و از سوی دیگر برای برخورداری واحدهای تولیدی تعطیل که با برنامه‌ریزی می‌توانند نسبت به فعال کردن واحد اقدام کنند نیز حکمی پیش‌بینی نشده است. بنابراین به‌منظور حل مشکل یادشده، وزارت صنعت، معدن و تجارت پیشنهاد اصلاح آیین‌نامه اجرایی یادشده را به هیات دولت ارائه کرده است. در متن پیشنهادی ارسالی آمده است: «تعداد کارکنان بنگاه در (۱۲) ماه منتهی به درخواست طبق فهرست حق‌بیمه پرداختی ۵۰ نفر و بیشتر باشد. واحدهای تولیدی تعطیل با ارائه برنامه راه‌اندازی می‌توانند از مزایای این آیین‌نامه بهره‌مند شوند.»

تعمیم به کارگاه‌های کوچک

فرهاد به‌نیا، عضو هیات‌مدیره انجمن سازندگان قطعات و مجموعه‌های خودرو کشور درباره مشکلات قانون چک در کشور به صمت گفت: رسیدگی به وضعیت قانون چک کمی پیچیده است، چون موضوعی تخصصی بوده و بررسی آن زمانبر و از حوصله تولید و وضعیت کنونی آن خارج است. وی ادامه داد: تولیدکنندگان کشور، سنگربان اصلی جنگ اقتصادی هستند و بنگاه‌های تولیدی در صف مقدم قرار دارند. این موضوع بارها از مسئولان کشوری شنیده شده است. سخنگوی انجمن سازندگان قطعات و مجموعه‌های خودرو کشور با بیان اینکه مشکل اصلی کارگاه‌های تولیدی در عرصه نقدینگی بازار و پرداخت نشدن به‌موقع مطالبات است، گفت: تاخیر در پرداخت مطالبات کارگاه‌های تولیدی باعث می‌شود بسیاری از آنها در شرایط تورمی برای خرید مواد اولیه و سایر خدمات از «چک» به‌عنوان ابزار پرداخت نقدینگی استفاده کنند. با وجود اینکه صنعتگران از جمله قطعه‌سازان انتظار دارند هزینه محصولاتشان را به‌موقع و پس از یک ماه دریافت کنند، متاسفانه تاخیر در پرداخت مطالبات چند سالی است دچار خدشه شده است. در این شرایط است که خریدهای اعتباری بین کسبه با افزایش مواجه می‌شود. او افزود: متاسفانه با شرایط موجود بازار که همه از آن آگاه هستند گاهی این اخلال در گردش مالی تولیدکنندگان منجر به بحران در بنگاه اقتصادی شده و مشکلات جدی به‌وجود می‌آورد. امری که برای صنعت قطعه رخ داده است.

به‌نیا با اشاره به موارد آیین‌نامه قانون چک عنوان کرد: طبق این آیین‌نامه به موجب تبصره یک ماده ۵ قانون چک، یک‌سال زمان تنفس برای بازپرداخت تسهیلات یا معوقات تولیدکننده درنظر گرفته شده است. این مصوبه برای روند فعالیت تولیدکننده بسیار کمک‌کننده است اما متاسفانه خالی از اشکال هم نیست. این مصوبه تنها مختص بنگاه‌های تولیدی دارای بالای ۱۰۰ نفر نیروی کار شده در صورتی که میانگین صنایع کشور مربوط به بنگاه‌های کوچک با نیروی انسانی بین ۲۰ تا ۵۰ نفر است.

او گفت: بیش از ۹۰ درصد بنگاه‌های تولیدی مربوط به کارگاه‌های کوچک بوده که اگر دولت واقعا به‌دنبال کمک و حمایت از تولید است باید این عدد کارگاه‌های بالای ۱۰۰ نفر را به واحدهای کوچک کمتر از ۵۰ تعمیم دهد. به‌این ترتیب دربرگیری آن بیشتر شده و بنگاه‌های تولیدی بیشتری زیر پوشش این قانون قرار می‌گیرند.

این فعال صنعت با بیان اینکه در شرایط فعلی نیاز مبرم جامعه به افزایش تولید ملی است، گفت: با اجرای مصوبه اصلاح قانون چک، بسیاری از تولیدکنندگانی که در تامین وجوه به مشکل برخورد کرده‌اند، می‌توانند فعالیت خود را از نو آغاز کنند. بنابراین ضرورت دارد دولت، شورای تامین و سایر نهادهای مسئول ذی‌ربط مزایای قانون چک را برای کارگاه‌های تولیدی بالاتر از ۲۰ نفر درنظر بگیرند و مصوبات را اصلاح کنند. به‌طور قطع، این امر منجر به افزایش تولید می‌شود.

عضو هیات‌مدیره انجمن سازندگان قطعات و مجموعه‌های خودرو کشور اظهار کرد: هرقدر میزان تولید افزایش پیدا کند، میزان تورم کاهش می‌یابد. بخشی از مشکلات فعلی تولید مربوط به مشکلات بانکی در حوزه چک و چک‌های برگشتی و پیامدهای آن است. علاوه‌بر آنکه بانک‌ها نیز باید مکلف به اجرای این قانون شوند، زیرا به‌نوعی بانک‌ها خودمختار عمل کرده و هر بانکی دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های خود دارد.

این فعال صنعت قطعه ادامه داد: هنگامی که چراغ تولید روشن باشد، بانک‌ها هم سود خواهند داشت و گردش مالی تولیدکننده به‌نفع سیستم بانکی کشور است. به‌نیا تاکید کرد: این قانون باید در اسرع‌وقت تصویب و ابلاغ شود تا واحدهای تولیدی تعطیل شده دوباره به چرخه تولید بازگردند.

> اصلاح قانون چک باید شامل کارگاه‌های کمتر از ۵۰ نفر هم شود

چک‌های بدون پشتوانه

علیرضا عیاری از دیگر فعالان حوزه صنعت نیز به ابعاد دیگر این موضوع اشاره کرد و به صمت گفت: در شرایط فعلی و با شیوع کرونا نمی‌توان برای کسانی که چک برگشتی دارند، قرار حقوقی و کیفری گرفت و به‌لحاظ حقوقی عنوان می‌شود باید به آنها زمان و وقت دوباره داد. این فعال حوزه کفش افزود: مشکلی که درحال‌حاضر گریبانگیر بخشی از واحدهای تولید شده، فروش اعتباری و چک‌های برگشتی است که امسال آمار زیادی دارند. به‌عنوان نمونه، تولیدکنندگان صنعت کفش از صنعتگران ضعیف هستند. فروش اعتباراتی محصولات و وجود نداشتن تضمینی برای پاس شدن چک‌ها مشکل اساسی تولید شده است.

او اظهارکرد: برخی تولیدکنندگان پیش از تحریم بخشی از محصولات خود را در ترکیه تولید می‌کردند. در این کشور، قانون خوبی در حوزه چک وجود دارد که اگر چک فردی برگشت می‌خورد در ۲ حالت باید نسبت به رفع اثر چک برگشتی اقدام کرد؛ یا فرد اعلام ورشکستگی می‌کند که مورد حمایت قرار می‌گیرد و مشکل پرداخت بدهی صاحبان چک حل می‌شود یا اگر بدون هیچ دلیلی چک وصول نمی‌شد با قطع خدمات عمومی مانند قطع خط تلفن و مسدود کردن کارت‌های بانکی ملزم به انجام تعهدات می‌شود. این عضو اتحادیه کفش‌های ماشینی و لاستیکی با بیان اینکه درحال‌حاضر بین ۱۰ تا ۳۰ درصد مبلغ محموله‌های ارسالی به فروشندگان اخذ و باقی در قالب چک چند ماه بعد گرفته می‌شود، گفت: مشکلی که در چند ماه گذشته به‌وجود آمده افزایش آمار چک‌های برگشتی است. از بهمن سال گذشته با شیوع کرونا تا امروز تولیدکنندگان نسبت به بزرگی و کوچکی‌شان از چند ده یا چند صد برگه چک برگشتی دارند که به امید این هستند یک روز وصول شود. درحال‌حاضر هیچ ضمانت حقوقی و کیفری پشت چک‌ها وجود ندارد.

تهاتر از سوی دولت

عیاری در ادامه با بیان اینکه با توجه به شرایط فعلی تولید و بازار، دولت باید در بحث چک‌ها و مشکلات این حوزه کمک کند، گفت: همه از مشکلات به‌وجود آمده به‌دلیل اپیدمی کرونا آگاه هستند. علاوه‌بر این، اگر سرمایه به واحد تولید برگشت نشود، تولید ادامه پیدا نخواهد کرد؛ در نتیجه با توجه به اصلاحاتی که قرار است در قانون چک اعمال و در صورت وصول نشدن آن زمان یک ساله به فرد داده شود، دولت باید خود این تعهد را بپذیرد. به‌عنوان مثال، ممکن است واحد تولیدی ماهانه ۱۰۰ میلیون تومان بازپرداخت اقساط به بانک‌ها داشته باشد، همین مبلغ یا کمتر و بیشتر هم چک برگشتی، دولت با ورود باید این دو را با یکدیگر تسویه کند و در ادامه با بهبود شرایط مبلغ را از صاحبان چک دریافت کند. او تاکید کرد: من تولیدکننده هم آگاه هستم فروشگاه‌دار فروش ندارد تا بدهی من صنعتگر را بپردازد اما ادامه تولید من هم منوط‌به برگشت سرمایه است؛ از این‌رو دولت باید در قانون اصلاح چک نقش بیشتری داشته باشد و تعهد واحدهای تولیدی که مشکلاتشان مربوط به شرایط تحمیلی بیرونی و وضعیت عمومی اقتصادی کشور است را تقبل کند.

این فعال حوزه کفش ادامه داد: تولیدکننده آماده تعامل است، به‌شرط اینکه دولت هم با ما همکاری و کمک کند. البته اگر قرار است به تولیدکننده فشار مضاعف وارد شود، اینکه تسهیلات را بپردازیم و در صورت تاخیر جریمه دیرکرد آن را هم بپردازیم و این امر تلفنی از سوی بانک پیگیری و گوشزد شود با وجود اصلاح قانون چک باز هم مشکلات در شکل دیگر ادامه خواهد داشت. عیاری در پایان گفت: درحال‌حاضر بیش از ۴ میلیارد تومان چک برگشتی یا معوق دارم. در صورت تهاتر از سوی دولت موضوع اصلاح قانون چک می‌تواند در سطح کلان به‌نفع تولید باشد و صنعتگر درخواستی بیش از این ندارد.

سخن پایانی

بنا بر این گزارش، جدای از تاخیر بانک مرکزی در اجرای اصلاح قانون چک که از آذر ۱۳۹۷ ابلاغ شده، شرایط جدید کرونایی نیز مشکلاتی را برای فعالان صنعتی به‌ویژه تولیدکنندگان کوچک ایجاد کرده است. این فعالان صنعتی بر این نکته تاکید دارند که با شیوع کرونا و حجم بالای چک‌های برگشتی با تاخیر در بازگشت سرمایه مواجه بوده و اعمال مهلت یکساله برای وصول چک و با وضعیت نوسان بازار ارز و کاهش ارزش پول ملی، بخش زیادی از سرمایه در گردش آب رفته و تولید با مشکل مواجه می‌شود. بنابراین دولت باید ورود کرده و مشکلات این بخش را هم در نظر گرفته و دوباره بر اصلاح قانون چک نظارت داشته باشد.

> با توجه به اصلاحاتی که قرار است در قانون چک اعمال و در صورت وصول نشدن آن مهلت یک ساله به فرد داده شود، دولت باید خود این تعهد را بپذیرد

واحد تحقیق کارگاه‌های صنعتی و اشتغال فارغ‌التحصیلان

براساس پژوهش مرکز آمار و اطلاعات راهبردی وزارت تعاون، با ایجاد واحدهای تحقیق‌وتوسعه در کارگاه‌های صنعتی بین ۲۶ تا ۴۰ هزار فرصت شغلی برای فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به‌وجود می‌آید.

به‌گزارش ایرنا، کارگاه‌های صنعتی به‌عنوان تولیدکننده عمده محصولات نهایی و میانی در بازار کالا اهمیت ویژه‌ای دارند. این کارگاه‌ها (به‌ویژه کارگاه‌های با بیش از ۵۰ کارکن) در فعالیت اقتصادی صنعت بخش عمده‌ای از ارزش‌افزوده و به‌تبع آن تولید ناخالص داخلی را تولید می‌کنند. با توجه به نقش مهمی که کارگاه‌های یادشده در بازار کالا دارند، در ایجاد فرصت شغلی نیز تاثیرگذار هستند. عمدتا شغل‌های ایجادشده در چنین کارگاه‌هایی، دارای پایداری لازم است که حتی در دوره‌های رکود و رونق تاثیرپذیری کمتری دارند.

از سویی، به‌دلیل رقابتی بودن بازار کالا، کارگاه‌های صنعتی درصدد تولید محصولات نوآورانه و خلاقانه در بازار کالای خاص خود هستند، این امر موجب می‌شود از انجام پژوهش‌های تخصصی استقبال کنند. حتی در برخی کارگاه‌های صنعتی مانند صنایع خودروسازی مراکز تحقیقاتی در سطح پژوهشگاه‌ها تاسیس شده است و برای نمونه می‌توان به پژوهشگاه‌های مرتبط در صنایع خودروسازی بزرگ اشاره کرد. این واحدهای تحقیقاتی با تضمین بقای کارگاه در بازار کالا، می‌توانند در بازار کار نیز به‌عنوان تولیدکنندگان فرصت‌های شغلی برای فارغ‌التحصیلان دانشگاهی شناخته شوند؛ بنابراین بررسی وضعیت کارگاه‌های صنعتی با تکیه بر وجود واحد تحقیق‌وتوسعه در آنها مهم است.

بررسی آمارها نشان می‌دهد در سال ۱۳۹۶، تعداد ۶ هزار و ۱۷۱ کارگاه‌های صنعتی ۵۰ نفر کارکن و بیشتر در کشور وجود داشت که از این تعداد ۱۲۵۶(۲۰.۴ درصد) واحد تحقیق‌وتوسعه دارند و ۷۹ درصد فاقد واحد یادشده هستند. در بین سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۶ کارگاه‌های صنعتی در استان‌های ایلام، چهارمحال‌وبختیاری و خراسان‌شمالی کمترین واحدهای تحقیق‌وتوسعه را در سطح کشور داشتند. براساس این گزارش، چنانچه طی سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۶ در کارگاه‌های صنعتی ۵۰ کارکن و بیشتر واحدهای تحقیق‌وتوسعه تشکیل می‌شد بین ۲۶ هزار و ۱۵۲ نفر تا ۴۰ هزار نفر فرصت شغلی مهیا می‌شد. مرکز آمار و اطلاعات راهبردی وزارت تعاون در گزارش خود برای ایجاد واحدهای تحقیق‌وتوسعه پیشنهاد داد که سیاست‌ها و قوانین حمایتی برای کارگاه‌ها مانند پرداخت تسهیلات و معافیت مالیاتی به کارگاه‌های تولیدی که دارای واحد تحقیق‌وتوسعه اتخاذ شود. همچنین قوانین تشویقی مانند تسهیل اخذ مجوز، اتخاذ دوره تنفس در ارائه پرداخت تسهیلات در نظر گرفته شود.

روی خط خبر

راهکار توقف قیمت‌ها در بازار خودرو

عضو اتاق بازرگانی ایران گفت: رفع نشدن مشکلات زیرساختی در اقتصاد ایران، عامل اصلی به‌وجود آمدن شوک‌های قیمت در بازارهای مختلف است.

مهدی علیپور در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: امروز نه‌تنها در کشورهای توسعه‌یافته که در بسیاری از کشورهای حاشیه خلیج‌فارس نیز نظارتی جدی بر عملکرد اقتصادی اشخاص انجام می‌شود و هرجا تردیدی درباره این عملکرد وجود داشته باشد، نهادهای نظارتی به آن ورود می‌کنند. در این شرایط اگر فردی درآمدی غیرقانونی به‌دست آورده باشد با او برخورد می‌شود و اگر درآمدی غیرقانونی نباشد اما پنهانی به‌دست آمده و ثبت نشده باشد، فرد باید مالیاتی سنگین برای آن پرداخت کند. علیپور با بیان اینکه در اقتصاد ایران استفاده از این ابزارهای نظارتی، هرگز جدی گرفته نشده، بیان کرد: ما در طول تمام این سال‌ها از پول نفت استفاده کرده و خود را در بکارگیری ابزارهای نوین بی‌نیاز دانسته‌ایم. این در حالی است که فقط اگر اخذ مالیات را جدی می‌گرفتیم، امروز بخش قابل‌توجهی از دغدغه‌های کشور چه در حوزه بودجه و چه در مدیریت بازارها رفع شده بود. وی به طرح‌حمایتی دولت‌ها از صنایع تولیدی و پرهزینه کردن امور دلالی اشاره کرد و گفت: در بسیاری از کشورها، وقتی فردی تولید را آغاز می‌کند از امکاناتی مانند تسهیلات ارزان‌قیمت یا معافیت‌های مالیاتی برخوردار می‌شود، این در حالی است که در ایران فردی که رسما اطلاعات تولیدی خود را ثبت می‌کند، جزو تنها گروه‌هایی است مالیات خود را تمام و کمال پرداخت می‌کنند. علیپور ادامه داد: از سوی دیگر، دولت‌ها کاری با فرآیند قیمت‌گذاری محصولات در بازار ندارند و نرخ به شکل آزاد تعیین می‌شود اما اگر بنا باشد با استفاده از افزایش قیمت کالا، فردی سود کند، نرخ مالیاتی بسیار سنگین بر آن وضع می‌شود که دیگر در عمل چنین کاری به‌صرفه نباشد. به‌عنوان مثال، اگر فردی یک خودرو را یک میلیارد تومان خرید و خواست ۲ میلیارد تومان به‌فروش برساند، بیش از ۵۰۰ میلیون این قرارداد از سوی دولت به‌عنوان مالیات اخذ می‌شود و فرد دلیلی برای معامله نمی‌بیند. وی خاطرنشان کرد: مالیات‌ستانی سنگین از دلالی در بازارهایی مانند مسکن و خودرو، تنها راهکار موجود و البته تجربه شده برای مدیریت قیمت‌هاست. مالیات بر ثروت در تمام دنیا گرفته می‌شود و این عجیب است که هرگز در ایران پیگیری نشده است. از سوی دیگر دولت می‌تواند با ارائه تسهیلات به تولید، سرمایه‌ها را به این سمت رهسپار کند و در نهایت یک بازی برد–برد به‌وجود آورد.

فرهنگ‌سازی برای مقابله با قاچاق قطعات

مدیرکل دفتر تبلیغات هوشمندانه و مشارکت‌های مردمی ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز گفت: این دفتر از تمام توان و ظرفیت تشکل‌ها، انجمن‌ها و اتحادیه‌ها به‌عنوان بازوی تخصصی و اجرایی، هم در سطح پیشگیری و هم در سطح مبارزه با قاچاق استفاده خواهد کرد.

به گزارش صمت به نقل از روابط‌عمومی انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور، مهدی کوشا در دیدار با هیات‌رئیسه این انجمن با بیان اینکه حجم لوازم یدکی و قطعات خودرو که به صورت غیررسمی و قاچاق وارد کشور می‌شود، قابل‌توجه است، اظهارکرد: این میزان از قاچاق علاوه‌بر اینکه از نظر اقتصادی و اجتماعی برای کشور زیان‌بار است، به‌دلیل کاربرد گسترده در خودرو و شبکه حمل‌ونقل کشور، سلامتی و امنیت هموطنان را نیز تهدید می‌کند. برای مقابله با قاچاق این گروه کالایی دارای اهمیت، چنانچه نقاط آلوده در این حوزه به‌درستی آسیب‌شناسی شوند و گزارش‌های خوب مردمی در این‌باره داشته باشیم، ستاد در راستای مقابله و مبارزه نقشی اساسی ایفا خواهد کرد. کوشا با بیان اینکه تشکل‌های فعال در حوزه خودرو باید از حالت جزیره‌ای خارج شده و تمام ظرفیت و توان آنها برای پیشگیری و مبارزه با قاچاق لوازم یدکی و قطعات در یکجا متمرکز شوند، افزود: فرهنگ‌سازی، اقناع مسئولان و مردم از طریق گزارش‌های خبری در رسانه‌ها از دیگر برنامه‌های این دفتر است. تولید باکیفیت و در سطح کلاس جهانی و صادرات‌محور مقدمه و پیش‌نیاز پیشگیری از قاچاق به‌شمار می‌رود.

یادداشت

آینده صنعت خودرو ایران

عبداله توکلی‌لاهیجی
کارشناس حوزه خودرو

ترسیم الگوی پیشرفت ایران در ۵ دهه آینده، رویداد بزرگی است و لازم است نهادها، مراکز علمی، نخبگان و صاحب‌نظران به بررسی عمیق ابعاد مختلف سند تدوین‌شده بپردازند و نظرات مشورتی خود را برای تکمیل و ارتقای آن ارائه کنند. این سند، مهم‌ترین مبانی و آرمان‌های پیشرفت را تدوین کرده و افق مطلوب کشور را در ۵ دهه آینده ترسیم و تدابیر موثر برای نیل به آن را طراحی کرده است. وجود این سند بالادستی می‌تواند ترسیم‌کننده آرمان‌هایی باشد که لازم است مدیران اجرایی کشور در راستای تحقق آنها تلاش کنند. متاسفانه تجربه نشان داده با گسترش بروکراتیک نظام‌های نهادینه‌شده عموما از میزان آرمانخواهی مدیران کاسته می‌شود، شنیدن خبر مهاجرت برخی مدیران به‌دنبال تلاطم‌های اقتصادی اخیر یا دوتابعیتی بودنشان، خود نشان از آفتی دارد که ریشه در فقدان آرمان‌خواهی در میان آنهاست. فقدان آرزوهای بزرگ و واقع‌بینی کاهلانه آفت بزرگی است که دامان برخی از مدیران کشور را گرفته است. از این‌رو ارائه ترسیم روشنی از آرمان‌های جامعه و اجماع جامعه نخبگان بر آن می‌تواند یقین و باوری را در روح جامعه بدمد که موتور محرک جامعه به سمت پیشرفت و تعالی باشد.

از سوی دیگر، لازم است این آرمان‌ها و تدابیر لازم برای رسیدن به آن آرمان‌ها به پیشنهادهای عملی در تمامی حوزه‌های کشور تبدیل شوند، یکی از این حوزه‌ها صنعت خودرو کشور است. صنعت خودرو ایران بزرگ‌ترین صنعت پس از صنعت نفت در کشور است و البته شاید بتوان از منظر میزان ارزش‌افزوده ایجادشده در داخل به‌واسطه فرآیندهای تولید(به‌جای خام‌فروشی در نفت و گاز) این صنعت را از صنعت نفت قابل اعتناتر دانست.

این صنعت در تولید ناخالص داخلی سهم ۴ درصدی دارد و به‌راحتی یک‌پنجم، صنعت کشور محسوب می‌شود. البته ۱۲ درصد میزان اشتغال کشور را در خود دارد و درصورت توجه بیشتر به داخلی کردن زنجیره ارزش این صنعت ظرفیت ایجاد اشتغال بالاتر در حد ۱۰ برابر این میزان را نیز داراست (هم‌اکنون در برخی از خودروها کمتر از ۱۰ درصد زنجیره ارزش خودرو در داخل کشور تولید می‌شود و در صورت امکان پاسخگویی به نیازهای کشور از طریق توسعه تمام زنجیره ارزش خودرو در داخل کشور میزان اشتغالزایی این صنعت می‌تواند بسیار تاثیرگذارتر باشد).

شاید به همین دلیل هم است که حتی در امریکا که بازترین اقتصاد جهان را دارد به محض در خطر افتادن این صنعت دولت کمک‌های بزرگی را برای نجات این صنعت انجام می‌دهد. به یاد بیاوریم که اوباما برای نجات بیش از ۲ میلیون شغل به‌واسطه بحران اقتصادی حدود سال ۲۰۰۹ میلادی(۱۳۸۸خورشیدی) بیش از ۲۵ میلیارد دلار به GM، کرایسلر و فورد کمک کرد تا برنامه‌های توسعه محصولشان به تعویق نیفتد و بدین ترتیب توانست بحران بیکاری را از ۱۰ درصد به ۴.۵ درصد برساند. همه آنها نشان‌دهنده اهمیت استراتژیک صنعت خودرو از منظر درآمد و اشتغال در توسعه صنعتی کشور است.

یکی از راهکارهایی که در الگوی پایه اسلامی-ایرانی پیشرفت، به آن اشاره شده مصون‌سازی و تقویت فرآیندها، سیاست‌ها، تصمیمات و نهادهای اقتصادی در مقابل تکانه‌های سیاسی‌اقتصادی هدفمند و غیرهدفمند برون‌زاست و اگر بخواهیم معنای آن را در صنعت خودرو بدانیم همانا باید به نقش کلیدی طراحی و توسعه محصول در دستیابی به کل زنجیره ارزش یک خودرو اشاره کنیم یعنی تنها با توسعه محصولات جدید با برند خودی می‌توان زنجیره ارزش بیشتری را در داخل کشور تولید کرد و تنها بر پایه تکیه بر طراحی و توسعه محصولات با برند خودی است که اقتصاد مقاومتی قابل تحقق است. از این‌رو لازم است سیاست‌گذاری‌ها به‌گونه‌ای باشد که با بها دادن به حوزه طراحی و توسعه محصول در صنعت خودرو امکان تحقق آرمان‌های ترسیم‌شده در الگوی پیشرفت کشور را فراهم کند.

ایجاد جذابیت برای سرمایه‌گذاری در تولید

معاون طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: تنظیم بازارهای موازی تولید بسیار مهم است و باید مسیرهای غیرمولد، غیرجذاب و سرمایه‌گذاری در تولید جذاب شود. به‌گزارش شاتا، سعید زرندی گفت: عمده کشورهای که از قرن ۲۰ به بعد مسیر پیشرفت و رشد را طی کرده‌اند، توسعه صنعت و رونق تولید یک رکن اساسی بوده است. وقتی تولید غیرجذاب شد و مسیرهای غیرتولیدی سوددهی بالایی پیدا کردند، مشخص است هدایت سرمایه به سمت بخش تولید نخواهد رفت. وی افزود: در جهان برای غیرمولدها یا کسب‌وکارهای بی‌زحمت، مالیات در نظر می‌گیرند و ما باید برای سودهای بی‌زحمت، رانتی و غیرمولد مالیات مشخص وضع کنیم. در اقتصادی که تولیدمحور باشد این رانتخوارگی‌ها و سودهای یک‌شبه حاصل نمی‌شود. از این‌رو، مالیات بر عایدی سرمایه از موضوعاتی است که وزارت صنعت، معدن و تجارت از آن حمایت می‌کند. زرندی درباره صنعت خودرو هم گفت: خودرو نیز مانند بسیاری دیگر از محصولات متاثر از افزایش قیمت ارز و مواد اولیه بوده اما با تدبیری که اندیشیده شد، روند کاهش تولید متوقف شد. مشکل امروز خودرو در بخش تولید نیست، بلکه در بخش بازار و تقاضاست. زرندی درباره احتمال واردات خودرو گفت: در شرایط فعلی ارز باید به سمت نیازهای اساسی کشور برود نه کالای مصرفی. سیاست مهمی که دولت و وزارت صنعت، معدن و تجارت دنبال می‌کند ارزآوری کالاهای تولیدی از مسیر صادرات و کاهش ارزبری با ساخت داخل و کنترل واردات است. ازاین‌رو، امسال استفاده از ظرفیت خالی واحدهای تولیدی را دنبال می‌کنیم و از ابتدای سال بیش از ۷۶۰ واحد تعطیل و راکد احیا شده است.

اماواگرهای تولید و واردات ماشین آلات صنعتی

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

یکی از بخش‌های مهم تولید، ماشین‌آلات و تجهیزات سخت‌افزاری است. استاندارد بودن و روزآمدی تجهیزات سخت‌افزاری تاثیر مستقیم بر کاهش هزینه‌های سربار، ارتقای کیفیت محصولات، ذخیره زمانی و انرژی، افزایش تیراژ و در شکل کلان بهره‌وری بیشتر در واحدهای صنعتی‌تولیدی دارد علاوه‌بر آنکه در تولید استاندارد کالاها هم تاثیر خواهد داشت. در این‌باره سیدمحمد بحرینیان، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی مشهد در اهمیت صنعت ماشین‌آلات عنوان می‌کند؛ بیشترین تسهیلات با نرخ بهره پایین که منجر به بهبود عمق ساخت داخل خودروها در کره‌جنوبی شده، مربوط به تامین این تسهیلات برای ماشین‌آلات بوده است. کره‌جنوبی ۵ صنعت را برای توسعه کشورش در اولویت قرار داد که یکی از آنها ماشین‌سازی بود. چین نیز از سال ۱۹۸۲میلادی(۱۳۶۱خورشیدی) ۵بخش ماشین‌سازی، ساختمان، خودرو و الکترونیک و صنایع شیمیایی را جزو اولویت‌های خود در توسعه صنعتی کشورش قرار داده است. در سیاست‌گذاری این دو کشور صنعت ماشین‌آلات یا همان ماشین‌سازی جزو اولویت‌ها بوده، چراکه تمام صنایع به این صنعت سخت‌افزاری وابستگی شدید دارند.

یکی از مشکلاتی که شرایط را برای حضور پررنگ‌تر شرکت‌های ماشین‌سازی در صنایع کشور سخت کرده و کشور را به سمت صنعت مونتاژ پیش می‌برد، وجود معافیت‌های مختلف برای واردات این دستگاه‌هاست.

عکس: صمت

تولید از ماشین آلات شروع شود

سیدحسین بحرینیان، عضو انجمن قطعه‌سازان استان خراسان رضوی پیش‌تر به صمت گفته بود؛ کشوری که می‌خواهد توسعه پیدا کند باید نگاه ویژه‌ای به راه‌اندازی شرکت‌هایی که سازنده ماشین هستند، داشته باشد. در بسیاری از کشورها از جمله کره‌جنوبی یا آلمان صنعتگر الزاما ماشین‌آلات را خریداری نمی‌کند، بلکه تجهیزات را از ماشین‌ساز اجاره می‌کند. سرمایه تولیدکننده نباید صرف خرید ماشین‌آلات روز شود و معتقدم دولت باید به صنعت ماشین‌سازی به‌عنوان چشم اسفندیار صنعت کشور نگاه کند زیرا در آن وابستگی شدیدی به خارج داریم. تمام کشورهای توسعه‌یافته نخستین کاری که داشتند و دارند تولید ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی است؛ آلمان، ایتالیا، کره‌جنوبی و... از فعال‌ترین کشورها در تولید سخت‌افزار تولید هستند.

این قطعه‌ساز با بیان اینکه رکن اصلی توسعه این است که صنعتگر ماشین‌آلات دقیق و روزآمد داشته باشد، عنوان کرده بود: حتی به‌جای اینکه دولت بخواهد به قطعه‌ساز وام دهد تا قطعه جدیدی تولید کند یا محصولی را توسعه دهد بهترین راهکار این است که به شرکت تولیدکننده ماشین‌آلات وام دهد تا این شرکت‌ها موتور محرک صنایع کشور باشند؛ یعنی اگر قرار است اعتباری پرداخت شود که صنعتگر ماشین را خریداری کند (کمبود نقدینگی در واحدهای صنعتی مشکل‌ساز شده است) به‌جای آن دولت به ماشین‌ساز اعتبار دهد و از او بخواهد تا ماشین‌آلات روزآمد با استانداردهای جدید در اختیار تولیدکنندگان قرار دهد تا محصولات با بازدهی بالاتر و مولفه‌های استانداردی بیشتر محصولات را تولید و عرضه کند.

وی یادآور شد اگر به‌دنبال توسعه هستیم باید نگاه ویژه‌ای به داخلی‌سازی ماشین‌آلات تولید داشته باشیم وگرنه شاهد خروج ارز زیاد در این حوزه خواهیم بود. ماشین‌ها مستهلک پاسخگوی استانداردهای اجباری جدید نخواهند بود یا باید با هزینه‌های مالی و زمانی بیشتر به آنها رسید. اگر مکانیسمی برای تولید ماشین‌آلات دقیق نداشته باشیم و همانند ماشین‌سازی تبریز با مونتاژکاری کار جلو برود نمی‌توان انتظار توسعه و تولید محصولات با استاندارد روز داشت. بحرینیان درباره وضعیت استانداردی سخت‌افزاری کارخانه‌های صنعتی معتقد است همان‌گونه که فناوری ما از متوسط جهانی هم پایین‌تر است در ماشین‌آلات صنعتی هم همین وضعیت را داریم.

> اگر به‌دنبال توسعه هستیم باید نگاه ویژه‌ای به داخلی‌سازی ماشین‌آلات تولید داشته باشیم وگرنه شاهد خروج ارز زیاد در این حوزه خواهیم بود

تولید براساس تقاضا

عقیل نظری یکی از سازندگان ماشین‌های تولید در کشور هم به صمت گفته بود: حدود ۶۰ درصد ماشین‌آلاتی که ماشین‌سازهای کشور می‌سازند، غیراستاندارد است. برخی از این ماشین‌ها حتی باعث می‌شود انگیزه تولیدکننده از بین برود. بسیاری از تجهیزات در تولید مشکل‌ساز می‌شوند و هزینه تولید را بالا می‌برند و کیفیت را کاهش داده و نمی‌توان با استفاده از این ماشین‌آلات استانداردهای مورد نیاز را در محصول رعایت کرد. علاوه‌بر اینکه خدمات پس از فروش مناسبی هم ندارند. وی یادآور شده بود که در حوزه ابزار و تجهیزات صنعتی تولیدکننده داخلی نداریم. بیشتر افراد مونتاژکار هستند. اگر در این حوزه نمی‌توانیم به سمت تولید حرکت کنیم، به‌دلیل تیراژ پایین و هزینه‌های بالاست. علاوه‌بر آنکه تولیدکننده تجهیزات سخت‌افزاری در جهان محدود هستند.

این سازنده ماشین‌آلات صنعتی درباره وضعیت استاندارد سخت‌افزاری کارخانه‌های صنعتی معتقد است که بخش بزرگی از ماشین‌آلات نیاز به نوسازی دارند، زیرا از حدود استانداردی خود خارج شده‌اند. عمر این تجهیزات حدود ۵ سال است اما در ایران بسیاری از این ماشین‌ها بیش از ۲ دهه است که فعالیت دارند. طبیعی است در این فاصله مولفه‌های استانداردی زیادی برای این صنعت اضافه شده تا بهره‌وری و بازدهی فعالیت‌ها را بالا ببرد. از سوی دیگر، ماشین‌آلات پیشرفته خریداری و استفاده شود و تیراژ بالایی داشته باشیم وقتی بازار نداریم چه نیازی به این حجم تیراژ است زیرا اگر هزار کالای مورد نیاز روزانه در یک یا دو ساعت تولید شود در باقی ساعات نیروی انسانی باید چه کند؟

او عنوان کرده بود: تولیدکننده متناسب با بازارش و درخواست‌های کیفی و استانداردی که از او خواسته می‌شود ابزار و تجهیزات لازم را تهیه می‌کند و استانداردها را روزآمد می‌کند. توجه داشته باشیم اگر تولیدکننده داخلی صادرات داشته باشد آن زمان ناگزیر است تا از ابزارآلاتی استفاده کند که محصولاتش براساس استانداردهای بین‌المللی باشد.

یک راه‌حل برای مشکل بیکاری

یکی از مشکلاتی که شرایط را برای حضور پررنگ‌تر شرکت‌های ماشین‌سازی در صنایع کشور سخت کرده و کشور را به سمت صنعت مونتاژ پیش می‌برد، وجود معافیت‌هایی برای واردات این دستگاه‌ها است. علاوه‌بر این، نبود سازکار شفاف باعث شده سالانه ۱۰ درصد از کل واردات کشور مربوط به این اقلام اختصاص پیدا کند. به‌گزارش مهر، رشد صنایع ماشین‌سازی به‌عنوان یکی از صنایع مولد نه‌تنها می‌تواند بخشی از مشکل بیکاری را سامان ببخشد، بلکه می‌تواند تاب‌آوری کشور را در مقابل تحریم‌ها بیشتر کند. یکی از موضوعاتی که تمامی دولت‌ها، قبل و پس از روی کار آمدن بسیار روی آن بحث و پافشاری کرده‌اند، موضوع بیکاری و اشتغال، به‌ویژه برای فارغ‌التحصیلان دانشگاهی بوده است. موضوعی که در سال‌های اخیر و به‌ویژه به‌دلیل ورود نسل جوان آماده کار به جمعیت فعال کشور بیش از پیش از سوی مردم مورد پرسش و مطالبه‌گری قرار گرفته است. طی این سال‌ها در تمام دولت‌ها سیاست‌هایی برای رفع مشکل بیکاری و ایجاد اشتغال به فراخور زمان و شرایط موجود اجرا شده است؛ اما آنچه امروز می‌بینیم آن است که بر خلاف هزینه‌هایی که در تمام دولت‌ها برای این امر تخصیص یافته است، مشکل بیکاری نه‌تنها حل نشده، بلکه متاسفانه به یکی از چالش‌های کشور تبدیل شده است. یکی از راه‌حل‌هایی که بسیاری از کارشناسان بر آن تاکید دارند توجه به صنایع بزرگی است که به‌عنوان صنایع مولد و پیشران اقتصاد شناخته می‌شوند و می‌توانند بسیاری از صنایع کوچک و متوسط اقتصادی را فعال کنند. در این بین صنعت ماشین‌سازی جایگاه ویژه‌ای دارد که متاسفانه در این سال‌ها با بی‌مهری مسئولان مواجه شده و نتوانسته آن‌گونه که شایسته است در اقتصاد کشور جا باز کند. ورود ماشین‌آلات صنعتی که با نام کالای سرمایه‌ای به دفعات از سوی مسئولان نام برده می‌شود، سال‌هاست به‌جای آنکه همچون دیگر کالاهای وارداتی سعی در کاهش ورود آن شود، به‌عنوان یکی از توجیهات قابل‌قبول افزایش ارزش واردات به کشور شناخته شده است. آمارها نشان می‌دهد سالانه حدود ۴ میلیارد دلار یعنی ۱۰ درصد کل واردات کشور شامل این تجهیزات می‌شود. یکی از علل این حجم بالای واردات ماشین‌آلات صنعتی به کشور وجود حمایت‌های مختلفی همچون حمایت گمرکی از واردکنندگان این ماشین‌آلات است. مسئولان امر به‌دلیل آنکه این کالاها باعث افزایش تولید کشور می‌شوند، هیچگاه به آن به‌عنوان یک نقطه منفی در اقتصاد کشور نگاه نمی‌کنند و با اعمال معافیت‌هایی برای واردکنندگان نه‌تنها باعث می‌شوند سالانه حدود ۲۴۰ میلیون دلار از منابع کشور در جیب تعداد اندکی واردکننده برود، بلکه با ایجاد شرایطی نابرابر برای تولیدکنندگان ماشین‌آلات داخلی، راه سخت رسیدن به خودکفایی در چنین شرایط سختی را هم دشوارتر می‌کنند. ورود ماشین‌آلات برای خطوط تولید کارخانه‌ها نه‌تنها وابستگی کشور را به کشورهای صاحب این فناوری‌ها که به‌طور عمده کشورهای غربی هم هستند افزایش می‌دهد، بلکه باعث شده سالانه حجم زیادی ارز کشور صرف این کار شود. علی جعفری، کارشناس حوزه صنعت با اشاره به ارجاع متقاضیان استفاده از این قانون به واحدهای استانی وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: برای دریافت معافیت‌های گمرکی برای ماشین‌آلاتی که مشابه داخلی ندارند، متقاضی باید واحد تولیدی بوده و با مراجعه به واحدهای استانی وزارت صنعت، معدن و تجارت درخواست خود برای واردات ماشین‌آلات مورد نیاز را اعلام کند. جعفری با اشاره به باز گذاشتن دست کارشناسان برای تعیین موارد مشمول این قانون گفت: با توجه به اینکه تشخیص ساخت داخل داشتن ماشین‌آلات به واحدهای استانی واگذار شده است، این رویه به صورت سلیقه‌ای، غیرشفاف و بدون نظارت انجام می‌شود. به بیان دیگر مشخص نیست چه ماشین‌آلاتی مشمول معافیت شده‌اند و ماشین‌سازان داخلی مرجعی برای اطلاع از این امر و اعلام شکایت ندارند. وی افزود: برای تعیین وجود مشابه داخلی ماشین‌آلات پیش‌تر فهرستی به‌نام فهرست ۷۷ قلم وجود داشت که در آن ۷۷ ماشین بدون تولیدکننده داخلی ذکر شده بود و مبنای ارزیابی عدم‌ساخت داخل قرار می‌گرفت. این فهرست در هیچ درگاهی منتشر نشده بود و از سال ۸۶ تغییری در عدم‌ساخت در آن به‌وجود نیامده بود. در سال ۹۸ براساس قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی، سامانه توانمندی‌ها برای ثبت محصولات داخلی ایجاد شده است که هنوز بسیاری از شرکت‌ها در آن ثبت نشده‌اند و توانمندی‌ها نیز به صورت دقیق ثبت نشده است. مسلما ارزیابی وجود توانمندی ساخت در داخل، فرآیندی پیچیده است که از عهده کارشناس واحد استانی وزارت صنعت، معدن و تجارت خارج است. بر این اساس اعطای معافیت‌های مالی برای واردکنندگان ماشین‌آلات صنعتی بدون آنکه سازکار مشخصی در این زمینه وجود داشته باشد بیش از هر چیز راه را برای صنعت ماشین‌سازی سخت‌تر می‌کند.

موتور سه استوانه جایگزین موتورهای ایران‌خودرو می‌شود

مدیرعامل شرکت تحقیق، طراحی و تولید موتور ایران خودرو(ایپکو)، از تولید موتور سه استوانه ایران‌خودرو خبر داد و گفت: در سال‌های آینده این خانواده موتور، جایگزین تمام موتورهای موجود ایران‌خودرو و نخستین نسخه آن روی خودرو جدید این خودروساز نصب خواهد شد. به‌گزارش ایکوپرس، مهدی رجبعلی از تولید ۵ نمونه اولیه نسل دوم خانواده موتور EF در دو هفته آینده خبر داد و عنوان کرد: به‌دلیل بالا بودن حجم تغییرات در این محصول، تولید انبوه آن کمی زمانبر است. در این طرح، کل خانواده موتور ارتقا خواهد یافت؛ موتورهایی مانند موتور تنفس طبیعی بنزینی، موتور تنفس طبیعی دوگانه‌سوز و موتور پرخوران بنزینی که تولید هر ۳ این محصولات با هدف کاهش یک لیتر مصرف سوخت و ارتقای آلایندگی پیش می‌رود. همچنین در ارتقای موتور پرخوران شاهد بهبود گشتاور تا حدود ۳۰ نیوتن‌متر و بهبود توان حدود ۱۵ اسب بخار هستیم. او با بیان اینکه خانواده موتور EF روی محصولات متنوعی نصب خواهد شد، افزود: این موتور روی خودروهای خانواده دنا، k۱۳۲ و سایر محصولاتی که در دست توسعه قرار دارد، با تنوع جعبه‌دنده‌هایی مانند جعبه‌دنده ۵ سرعته دستی، ۶ سرعته دستی و خودکار نصب خواهد شد و بسته به نیاز بازار و مشتری، به‌فروش می‌رسد. رجبعلی به طرح توسعه موتور سه استوانه که از نظر زمان‌بندی، پس از طرح موتورهای EF قرار دارد، اشاره کرد و با مهم خواندن آن اظهار کرد: این خانواده موتور دارای تنوع محصول خوبی بوده و تمام محدوده خودروهای کوچک تا خودروهای با عملکرد بالای ایران‌خودرو را با فناوری، توان و گشتاورهای گوناگون و تنوع محصول، پوشش می‌دهد. وی با بیان اینکه نخستین نسخه از این موتور اواخر سال ۱۴۰۱ وارد بازار خواهد شد، خاطرنشان کرد: موتورهای بعدی از این خانواده محصول در سال ۱۴۰۲ رونمایی و تجاری‌سازی خواهد شد. این خانواده موتور در مدت ۴ سال جایگزین تمام خانواده‌های موتور موجود ایران‌خودرو خواهد شد. رجبعلی با اشاره به آغاز این طرح در گروه صنعتی ایران‌خودرو، گفت: امیدواریم بهمن امسال نخستین نمونه موتور از خانواده این محصول را به تولید برسانیم.

صنعت خودرو باوجود تحریم زمینگیر نشد

معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منطقه‌ای وزارت کشور گفت: گروه خودروسازی سایپا در سال‌های اخیر در زمینه طراحی و تولید خودرو پیشرفت‌های قابل‌توجهی داشته است و همچنین تلاش کرده محصولاتی براساس ذائقه و سلیقه مردم تولید کند. به‌گزارش سایپانیوز، بابک دین‌پرست در حاشیه بازدید از گروه خودروسازی سایپا و روندی که این مجموعه در طراحی و تولید محصولات جدید طی می‌کند، گفت: اقدامات متعدد در مجموعه سایپا انجام می‌شود که مردم از بخش قابل‌توجهی از آن اطلاع ندارند، از این‌رو ضرورت دارد که توانمندی‌های گروه خودروسازی سایپا اطلاع‌رسانی شود. وی ادامه داد: نگاه‌ها به خودروسازی سایپا این است که این مجموعه تنها تولیدکننده خودرو پراید بوده است اما اگر فعالیت‌هایی که در مرکز تحقیقات سایپا انجام می‌شود، در سطح وسیع اعلام شود، مردم و به‌ویژه منتقدان صنعت خودرو داخلی متوجه می‌شوند که این بخش طی سال‌های اخیر پیشرفت‌های چشمگیری داشته است. معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منطقه‌ای وزارت کشور افزود: صنعت خودرو سال‌های متمادی است تخطئه و این‌گونه تصویرسازی شده که تولید خودرو در ایران با پیشرفتی همراه نبوده است اما طراحی و تولید خودروهای جدید گویای آن است که صنعت خودرو کشورمان به سمت پیشرفت در حال حرکت است. وی تاکید کرد: خودروهای جدیدی که گروه خودروسازی سایپا طراحی و تولید کرده، نویددهنده اتفاق‌های خوب است و از همه مهم‌تر اینکه خودروهای جدید که سال آینده وارد بازار خواهد شد با همت و تلاش مهندسان داخلی به نتیجه رسیده است. وی خاطرنشان کرد: فعالان صنعت خودرو باید تمام تلاش خود را برای جلوگیری از قضاوت‌های غیرعادلانه انجام دهند؛ وقتی صنعت خودرو در صدر فهرست تحریم‌های ظالمانه قرار می‌گیرد، بدان معناست که دشمن اشتغال و صنعت مهم کشور را هدف قرار گرفته، چراکه اطمینان دارد صنعت خودرو در مسیر پیشرفت است. دین‌پرست اظهارکرد: صنعت خودرو با وجود تحریم‌های سخت زمینگیر نشد و برعکس پیش‌بینی‌ها پیشرفت‌های قابل‌توجهی داشته است و به‌نظر می‌رسد، سال آینده صنعت خودرو و به‌ویژه سایپا جهش تولید داشته باشند. معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منطقه‌ای وزارت کشور با بیان اینکه صنعت خودرو با وجود تحریم و شیوع کرونا توانست مواد اولیه و قطعات مورد نیاز خودرو را تامین و به سمت کاهش معوقات خود حرکت کند، تصریح کرد: با ورود محصولات جدید سایپا به بازار که در آن ذائقه و سلیقه مردم به خوبی دیده شده است، شاهد تحولات اساسی در بازار و صنعت خودرو خواهیم بود. وی افزود: صنعت خودرو یکی از پیشران‌های اقتصادی کشور است و حداقل ۶۰ صنعت در این حوزه استراتژیک فعال است؛ از این‌رو تمام بخش‌ها برای کمک به اقتصاد و معیشت مردم باید به این صنعت کمک کنند.

اختصاص سود بنگاه‌های معدنی برای ایجاد ظرفیت جدید

سیاست خارج نشدن سود از بنگاه‌های بخش معدن و صنایع معدنی و تمرکز بر سرمایه‌گذاری و ایجاد ظرفیت جدید، رویکردی است که از سال گذشته در دستور کار قرار گرفته و ایمیدرو (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران) بر این موضوع تاکید دارد.

به گزارش ایرنا، برپایه داده‌های آماری سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، امسال افزایش سرمایه تا ۳۹ هزار میلیارد تومان هدف‌گذاری شده است.

مختصات بخش معدن و صنایع معدنی

بررسی‌های انجام شده در بخش معدن و صنایع معدنی نشان می‌دهد در سال‌های ۹۷ و ۹۸ به ترتیب ۹.۲ و ۸.۵ میلیارد دلار ارزش صادرات این بخش بود که حداقل ۲۰ درصد و بیش از این میزان از صادرات کل کشور را به خود اختصاص داده است.

تولید ناخالص داخلی کشور حدود ۲۶ میلیارد دلار در سال است؛ بنابراین معدن سهم مناسبی را از این بخش در اختیار دارد.

میزان فروش کالاهای بخش معدن و صنایع معدنی در بورس کالا ۵۵ هزار میلیارد تومان ثبت شده که در ۵ ماه امسال سهم ۵۳ درصدی را از معاملات این بازار داشت.

اکنون ۸۵ شرکت سهامی عام زنجیره معدن در بورس اوراق بهادار تهران حضور دارند و ارزش بازار شرکت‌های زنجیره معدن در پایان دهه دوم شهریور امسال رقم هزار و ۵۵۲ هزار میلیارد تومان را نشان داد که معادل ۷۳ میلیارد دلار ارزیابی می‌شود.

سهم شرکت‌های زنجیره معدنی از ارزش بازار ۲۲.۷ درصد و بالغ بر ۶ هزار و ۸۶۴ هزار میلیارد تومان (۳۲۲ میلیارد دلار) ثبت شده است.

روند صعودی تولید شرکت‌های معدنی

آمار تولیدات در مرداد ۹۹ گویای آن است که ۹ قلم کالای تولیدی منتخب در مقایسه با ماه مشابه سال گذشته، افزایش عملکرد داشتند و بالاترین میزان مربوط به شمش آلومینیوم است که این روند ادامه دارد.

تولید شمش آلومینیوم در مرداد به رقم افزون بر ۳۶.۱ هزار تن رسید که در مقایسه با ماه مشابه سال ۹۸ بالغ بر ۷۷ درصد رشد دارد.

عکس: آیدا فریدی

آند و کاتد مس هم در این ماه نسبت به مرداد سال گذشته به ترتیب ۲۴ و ۲۳ درصد رشد بازدهی داشتند. میزان تولید هم به ترتیب ارقام افزون بر ۲۸ هزار تن و ۲۴.۶ هزار تن بوده است.

علاوه بر این، میزان گندله تولیدی در مرداد به رقم بیش از ۳ میلیون و ۹۱۷ هزار تن رسید که در مقایسه با ماه مشابه سال گذشته افزایش ۲۲ درصدی داشت.

تولید کنسانتره سنگ‌آهن هم در پنجمین ماه امسال رقم افزون بر ۴ میلیون و ۳۲۸ هزار تن را ثبت کرد که نسبت به ماه مشابه در سال ۹۸ افزایش ۱۳ درصدی دارد.

تولید شمش فولادی و محصولات مربوط به آن هم در مرداد ۹۹ نسبت به ۹۸ به ترتیب ۲ و ۴ درصد رشد یافت و بیش از یک میلیون و ۷۵۶ هزار تن و یک میلیون و ۲۰۷ هزار تن تولید این دو قلم بود.

میزان کنسانتره مس تولیدی در پنجمین ماه امسال به ۸۹ هزار تن رسید و نسبت به مرداد سال گذشته ۴ درصد رشد دارد. پودر آلومینا نیز در ماه مزبور رقم افزون بر ۱۹.۳ هزار تن را نشان داد و در مقایسه با مرداد ۹۸ رشد ۲ درصدی را ثبت کرد.

رشد متوسط نزدیک ۱۱.۵ درصدی

آمار عملکرد کالاهای یادشده در دوره ۵ ماهه سیر صعودی خود را داشت. در این مدت نیز تولید شمش آلومینیوم بالاترین بازدهی را نشان داد. در ۵ ماه نخست ۹۹ تولید شمش آلومینیوم از رشد ۶۹ درصدی نسبت به دوره مشابه سال ۹۸ برخوردار شد و به سطح ۱۷۴ هزار و ۹۱۳ تن رسید. تولید شمش فولاد نیز در این دوره به رقم بیش از ۹ میلیون و ۲۳۸ هزار تن رسید که نسبت به ۵ ماه ابتدایی ۹۸ افزایش ۷ درصدی یافت.

آند و کاتد مس هم در ۵ ماه ۹۹ در مقایسه با مدت مشابه به ترتیب رشد ۶ و ۵ درصدی داشتند و میزان تولید ۱۴۹ هزار و ۲۳۳ تن و ۱۱۵ هزار و ۷۰۱ تن را به ثبت رساندند. گندله سنگ‌آهن با رسیدن به رقم بیش از ۱۸ میلیون و ۷۱۱ هزار تن در ۵ ماه نخست امسال، نسبت به دوره مشابه سال گذشته رشد ۶ درصدی دارد.

پودر آلومینا هم با ۴ درصد رشد نسبت به ۵ ماه سال گذشته به ۱۰۲ هزار و ۵۹۳ تن رسید و کنسانتره سنگ‌آهن هم با افزون بر ۲۰ میلیون و ۳۷۳ هزار تن تولید در ۵ ماه ابتدایی امسال در مقایسه با سال گذشته افزایش ۳ درصدی عملکرد را نشان می‌دهد.

تولیدات فولادی در ۵ ماه ۹۹ به رقم بیش از ۶ میلیون تن و رشد ۲ درصد نسبت به سال گذشته رسید و کنسانتره مس هم با افزون بر ۴۹۳ هزار تن تولید، رشد یک درصدی را محقق ساخت.

افزایش فروش یک‌ساله شرکت‌های معدنی

بررسی کارنامه ۱۶ شرکت بخش معدن و صنایع معدنی گویای رشد فروش یک‌ساله آنهاست. در این بین شرکت ملی صنایع مس ایران با ۱۲۲ درصد بالاترین میزان و سپس معدنی و صنعتی صبانور با ۸۸ درصد جای گرفته است. برپایه آمارهای مورد بررسی سنگ‌آهن گهرزمین، فولاد مبارکه، فولاد هرمزگان و فولاد آلیاژی به ترتیب ۷۱، ۶۷، ۶۵ و ۵۳ درصد رشد عملکرد فروش را به ثبت رساندند. همچنین در دامنه ۳۵ تا ۴۹ درصد رشد فروش، معدنی و صنعتی گل‌گهر، فولاد خراسان، فولاد خوزستان، سیمان داراب، معدنی و صنعتی چادرملو، آلومینیوم ایران و فولاد امیرکبیر کاشان جای گرفته‌اند که به‌ترتیب ۴۹، ۴۸، ۴۰، ۳۹، ۳۷، ۳۷ و ۳۶ درصد را نشان داده‌اند. علاوه بر این توسعه معادن و فلزات، آهن و فولاد ارفع و صنایع سیمان دشتستان به ترتیب ۳۳، ۳۰ و ۲۸ درصد رشد فروش داشتند.

ارزش بازار شرکت‌های تابعه ایمیدرو

سازمان ایمیدرو نقش کلیدی در جهت‌دهی به بازار سرمایه و بورس دارد. ارزش بازار شرکت‌های تابعه و وابسته به ایمیدرو در بورس اوراق بهادار تهران بالغ بر هزار و ۲۷۳ هزار میلیارد تومان (معادل ۶۵ میلیارد دلار) است. این سازمان در بعضی از بنگاه‌ها دارای سهام کنترلی است. ۴ شرکت ایمیدرو (فولاد مبارکه، ملی صنایع مس، معدنی و صنعتی گل‌گهر و سنگ‌آهن گهرزمین) در بین ۱۰ شرکت بزرگ بورس تهران (باتوجه به بسته بودن نماد شستا) جای دارند.

الگوی نظارت بر بنگاه‌های معدنی

سیاست‌های سازمان ایمیدرو در حوزه بنگاهداری و مدیریت شرکت‌ها، نظارت بر بنگاه‌های بخش معدن و صنایع معدنی به‌وسیله کارگروه کنترل مدیریت انجام می‌شود. نظارت بر پیاده‌سازی راهبردهای حاکمیت و دولت در بنگاه‌ها براساس ابلاغ اهداف و نظارت به‌وسیله سامانه پوینتر به مورد اجرا گذاشته می‌شود. تاکید سازمان مزبور بر خارج نشدن سود از بنگاه‌ها و متمرکز شدن بر سرمایه‌گذاری و ایجاد ظرفیت به‌منظور توسعه فعالیت هر یک از بنگاه‌های مربوطه در دستور کار قرار دارد.

گروه معدن
editor@smtnews.ir

بررسی‌های انجام شده در بخش معدن و صنایع معدنی نشان می‌دهد در سال‌های ۹۷ و ۹۸ به ترتیب ۹.۲ و ۸.۵ میلیارد دلار ارزش صادرات این بخش بوده است

خبر

شکایت برای سهم یک درصدی از معادن

نماینده مردم بافق در مجلس شورای اسلامی گفت: بنا به مصوبه مجلس دهم و برنامه ششم توسعه، یک درصد از فروش معادن باید برای محیط‌زیست همان منطقه هزینه شود. به گزارش دنیای معدن، محمدرضا صباغیان، نماینده مردم بافق، بهاباد، خاتم، مهریز و ابرکوه در مجلس شورای اسلامی در نشست با اصحاب رسانه شهرستان بافق با اشاره به ضرورت دریافت یک درصد از فروش معادن گفت: اختصاص یک درصد فروش معادن به همان منطقه، مصوبه مجلس دهم و برنامه ششم توسعه است که باید برای محیط‌زیست و آلایندگی‌ها هزینه شود. او افزود: برای پرداخت عوارض معادن، مسئولان شهرستان و دستگاه‌های مربوطه باید از معادن شکایت کنند تا مبلغ آن مشخص و ازسوی معادن پرداخت شود. جز معدن سرب و روی که بدون شکایت باید پرداخت کند. نماینده مردم بافق در مجلس شورای اسلامی به بازگشت آنومالی‌ها به سنگ آهن مرکزی و تامین خوراک اشاره کرد و گفت: در حال پیگیری برای بازگشت آنومالی‌ها هستیم و برای تامین خوراک آهن قرار است مانند قبل ۷۵۰ هزار تن به اصفهان و مابقی به چغارت داده شود. صباغیان با بیان اینکه احداث فرودگاه در بافق باید روند قانونی خود را طی کند، تصریح کرد: در بررسی‌های اخیر توسط مشاور تعیین‌شده، مشخص شد بافق در منطقه دلتای نظامی است و هیچ هواپیمایی حق پرواز بدون مجوز بر فراز آن ندارد، اما این به‌معنای حذف فرودگاه نیست. نماینده مردم بافق در مجلس شورای اسلامی به اقدامات عمرانی انجام شده اشاره کرد و گفت: تکمیل راه بافق-نوق، رفع موانع کارخانه فولاد ابویی، راه‌اندازی کارخانه احیای مستقیم، پیگیری تکمیل بیمارستان ۹۶ تختخوابی و احداث واحد فرآوری خرما از اقدامات انجام شده است.

آگهی مزایده عمومی شماره ۹۵-۹۹/۷ت (نوبت دوم)

شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران در نظر دارد مزایده عمومی " فروش ۳۰۰ هزار تن سنگ آهک دانه بندی ۲۵-۱۲ تولیدی مجتمع سنگ آهک پیربکران" را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به شماره ثبت ستاد ۱۰۹۹۰۰۱۰۲۸۰۰۰۰۰۲۰ و با جزئیات مندرج در اسناد مزایده با تضمین شرکت در مزایده به مبلغ ۲,۷۶۰,۰۰۰,۰۰۰ (دو میلیارد و هفتصد و شصت میلیون)ریال برگزار نماید. تاریخ انتشار مزایده در سامانه ساعت ۱۰ صبح مورخ ۹۹/۰۷/۲۲ و مهلت زمان ارائه پیشنهادات حداکثر تا ساعت ۱۷ روز شنبه مورخ ۹۹/۰۸/۰۳ میباشد. علاقمندان شرکت در مزایده می‌بایست جهت دریافت اسناد و همچنین جهت ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی با شماره ۴۱۹۳۴-۰۲۱ تماس حاصل نمایند و یا به آدرس اینترنتی www.setadiran.ir مراجعه نمایند. ضمنا جلسه بازگشایی پاکات صبح روز یکشنبه مورخ ۹۹/۰۸/۰۴ برگزار می گردد.

۲۲۴۴/م الف

«آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای» نوبت دوم

شرکت شهرکهای صنعتی استان اصفهان در نظر دارد اجرای پروژه‌های زیر را به پیمانکاران واجد شرایط از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) واگذار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد قیمت مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات دولت به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. تاریخ انتشار مناقصه در سامانه تاریخ ۱۳۹۹/۰۷/۲۱ می‌باشد.

آخرین مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت: ساعت ۱۹ روز چهارشنبه تاریخ ۱۳۹۹/۰۷/۳۰

آخرین مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: ساعت ۱۳:۳۰ روز پنجشنبه تاریخ ۱۳۹۹/۰۸/۱۵

زمان بازگشایی پاکت‌ها: ساعت ۸:۳۰ صبح روز شنبه تاریخ ۱۳۹۹/۰۸/۱۷

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت الف: آدرس: اصفهان- خیابان ۲۲ بهمن، مجموعه اداری امیرکبیر، شرکت شهرکهای صنعتی استان اصفهان و تلفن ۰۳۱۱۵۷۰

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس ۴۱۹۳۴-۰۲۱

دفتر ثبت‌نام در تهران: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸ -۰۲۱

هزینه درج آگهی روزنامه به عهده برنده مناقصه می‌باشد.

موضوع مناقصه: احداث جاده ورودی شهرک صنعتی نجف‌آباد۲ (شماره ۲۰۹۹۰۰۱۲۸۱۰۰۰۰۵۴ در سامانه ستاد)
مبلغ برآورد اولیه: ۴۰,۱۱۷,۷۲۱,۹۳۵ریال و براساس فهارس بهای سال ۱۳۹۹ سازمان برنامه و بود جه کشور (اعتبار طرح جاری)
مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: ۲,۰۰۵,۸۸۷,۰۰۰ریال
رشته و پایه تشخیص صلاحیت پیمانکاران: رتبه ۵ یا بالاتر در رشته راه و ترابری
مدت اجرا: ۱۰ ماه

موضوع مناقصه: تهیه و حمل آسفالت توپکا جهت شهرک صنعتی مورچه‌خورت (شماره ۲۰۹۹۰۰۱۲۸۱۰۰۰۰۵۵ در سامانه ستاد)
مبلغ برآورد اولیه: ۱۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ریال و براساس قیمت روز (اعتبار طرح جاری)
مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: ۸۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
رشته و پایه تشخیص صلاحیت پیمانکاران: رتبه ۵ یا بالاتر در رشته راه و ترابری
مدت اجرا: ۳ ماه

موضوع مناقصه: اجرای لایروبی و لجن برداری کانال جمع‌آوری و دفع آب‌های سطحی(خیابان ۱۲) شهرک صنعتی مبارکه (شماره ۲۰۹۹۰۰۱۲۸۱۰۰۰۰۵۶ در سامانه ستاد)
مبلغ برآورد اولیه: ۶,۳۷۵,۶۲۰,۴۶۲ریال و براساس فهارس بهای سال ۱۳۹۹ سازمان برنامه و بود جه کشور (اعتبار طرح جاری)
مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: ۳۱۸,۷۸۲,۰۰۰ریال
رشته و پایه تشخیص صلاحیت پیمانکاران: رتبه ۵ یا بالاتر در رشته آب
مدت اجرا: ۶ ماه

موضوع مناقصه: اجرای باند کندرو ناحیه صنعتی سرآسیاب نطنز(شماره ۲۰۹۹۰۰۱۲۸۱۰۰۰۰۵۷ در سامانه ستاد)
مبلغ برآورد اولیه: ۱۱,۰۸۴,۳۹۴,۰۵۴ریال و براساس فهارس بهای سال ۱۳۹۹ سازمان برنامه و بودجه کشور (اعتبار طرح جاری)
مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: ۵۵۴,۲۲۰,۰۰۰ریال
رشته و پایه تشخیص صلاحیت پیمانکاران: رتبه ۵ یا بالاتر در رشته راه و ترابری
مدت اجرا: ۶ ماه

موضوع مناقصه: خرید مصالح خط انتقال پساب شهرک صنعتی رنگسازان(شماره ۲۰۹۹۰۰۱۲۸۱۰۰۰۰۵۸ در سامانه ستاد)
مبلغ برآورد اولیه: ۶,۶۶۵,۲۳۲,۸۰۰ریال و براساس قیمت روز (اعتبار طرح جاری)
مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: ۳۳۳,۲۶۲,۰۰۰ ریال
مدت اجرا: ۱ ماه

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۸/۰۷/۲۲ امور پیمانهای شرکت شهرکهای صنعتی استان اصفهان

مجمع عمومی فوق‌العاده انجمن برگزارکنندگان نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران

احتراما بدینوسیله به استحضار کلیه اعضا می‌رساند جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده انجمن برگزارکنندگان نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران در ساعت ۱۵ روز یکشنبه ۱۳۹۹/۹/۱۶ و جلسه مجمع عمومی عادی در ساعت ۱۶ همان روز در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران با حضور اعضاء تشکیل خواهد شد. خواهشمند است مدیرعامل و یا عضو هیات‌مدیره اصالتا با ارائه معرفی‌نامه رسمی از سوی شرکت خود در جلسه مذکور حضور به هم رسانند.

دستور جلسه مجمع عمومی نوبت اول:
۱- گزارش عملکرد هیات‌مدیره به مجمع
۲- گزارش مالی هیات‌مدیره به مجمع
۳- انتخاب هیات‌مدیره و بازرس

دستور جلسه مجمع فوق‌العاده:
۱- موارد در صلاحیت مجمع

انجمن برگزارکنندگان نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران

آگهی مناقصه عمومی شماره ۹۹/۲۶/ش نوبت اول شناسه: ۱۰۱۸۱۵۸

فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای عملیات حفر چاه آب دوم شهرک صنعتی قزوین

۱- شرکت شهرکهای صنعتی استان قزوین در نظر دارد مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای شماره (۲۰۹۹۰۰۱۰۸۵۰۰۰۰۲۶) را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهادات مناقصه‌گران و بازگشایی پاکات از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.
۲- تاریخ انتشار در سامانه تاریخ چهارشنبه ۹۹/۰۷/۲۳ ساعت ۱۵ می‌باشد.
۳- مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت ساعت ۱۵ روز چهارشنبه مورخ ۹۹/۰۷/۳۰
۴- مهلت زمانی ارائه پیشنهاد در سامانه ساعت ۱۵ روز شنبه ۹۹/۰۸/۱۰
۵- مهلت زمانی تسلیم ضمانت‌نامه به کارفرما ساعت ۱۰ روز یکشنبه مورخ ۹۹/۰۸/۱۱
۶- زمان بازگشایی پاکت‌ها: ساعت ۱۱ روز یکشنبه مورخ ۹۹/۰۸/۱۱
۷- اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌ها شرکت شهرکهای صنعتی استان قزوین واقع در قزوین، بلوار آیت‌ا... شهید بهشتی، روبروی بوستان دهخدا، شماره ۱۶۶، تلفن تماس: ۳۳۳۵۴۵۹۰-۰۲۸، سایت اینترنتی: www.qazviniec.ir
۸- مبلغ برآورد: ۳,۲۵۲,۸۸۴,۷۹۸ ریال است که براساس فهارس بهای چاه ۱۳۹۹ محاسبه گردیده است.
۹- مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۱۶۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد.
۱۰- مدت قرارداد: ۲ ماه
۱۱- محل اجرای پروژه: شهرک صنعتی قزوین واقع در حدفاصل شهر کوهین و آزادراه قزوین-رشت
۱۲- شرایط شرکت‌کنندگان: دارا بودن رتبه ۵ تاسیسات و تجهیزات یا دارا بودن مجوز حفاری از وزارت نیرو، دارا بودن گواهینامه صلاحیت ایمنی پیمانکاری از اداره کار و عضویت در انجمن صنفی حفاران- دارا بودن حداقل یک سابقه کار حفاری چاه آب قابل قیاس (به لحاظ حجمی و یا ریالی) همراه با رضایتنامه و ارائه قرارداد و صورتجلسه تحویل که پیمانکار می‌بایستی راسا با دستگاه‌های اجرایی (طبق تعریف ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری) در طی مدت پنج سال گذشته منعقد نموده باشد و یا دو سابقه کار مشابه با سایر طبق مشخصات اشاره شده.
تبصره: پیمانکاران دارای سابقه همکاری با این شرکت در صورت اخذ ۸۰ امتیاز از فرم ارزیابی (پیوست اسناد مناقصه) از کارفرما می‌توانند در مناقصه شرکت نمایند. بدیهی است عدم کسب امتیاز مذکور به منزله عدم صلاحیت لازم مناقصه‌گر جهت شرکت در مناقصه می‌باشد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹/۰۷/۲۲ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹/۰۷/۲۳ روابط عمومی شرکت شهرکهای صنعتی استان قزوین

آخرین اخبار و تازه ترین تحلیل ها را در پایگاه خبری گسترش دنبال کنید
www.Gostaresh.news

یادداشت

بحران کمبود مواد اولیه جدی است

مجید سعیدیان
فعال صنعت فولاد

طی ماه‌های گذشته شاهد رشد قابل‌توجه نرخ فروش محصولات فولادی در بورس کالا و به‌تبع آن در بازار آزاد بودیم. از اصلی‌ترین دلایل رشد قیمت این محصولات فولادی می‌توان به افزایش بهای شمش به‌عنوان ماده اولیه تولید آنها اشاره کرد.

در همین حال باید تاکید کرد که تولیدکنندگان صنایع پایین‌دستی فولاد در ماه‌های اخیر با محدودیت در خرید مواد اولیه مورد نیاز خود برای تولید روبه‌رو شده‌اند. در چنین شرایطی، با پیشی گرفتن تقاضا بر عرضه شمش فولادی، قیمت این کالای واسطه‌ای در سایه رقابت برای خرید آن رشد قابل‌توجهی داشته است.

در ادامه قیمت تمام‌شده محصولات پایین‌دستی نیز افزایش می‌یابد و این تولیدکنندگان نیز ناچار خواهند بود محصول نهایی خود را با قیمت بالاتری به فروش برسانند.

دلایل متعددی برای تشریح رشد قیمت شمش عنوان می‌شود. مثل همیشه نرخ ارز متهم ردیف اول افزایش قیمت‌هاست. از آنجاکه قیمت پایه شمش فولاد در بورس کالا براساس نرخ ارز تعیین می‌شود و با توجه به اینکه از ابتدای سال جاری تاکنون قیمت دلار در برابر ریال رشد چشمگیری را تجربه کرده است، بخشی از این رشد را باید ناشی از افزایش نرخ دلار دانست. هرچند فولاد در این رقابت گوی سبقت را از دلار هم ربوده است، چراکه در چنین موقعیتی بسیاری از تولیدکنندگان شمش ترجیح می‌دهند محصول خود را صادر کنند و از درآمدهای ارزی حاصل از آن منتفع شوند.

همین موضوع نیز زمینه کاهش عرضه شمش را در بازار داخلی فراهم می‌کند و رقابت برای خرید آن بیش از پیش افزایش می‌یابد. درنهایت نیز قیمت نهایی فروش به‌دلیل تقاضای بالا از قیمت پایه به مراتب افزایش می‌یابد. در همین حال، نبود اطمینان نسبت به آینده و احتمال تداوم روند صعودی نرخ ارز از دیگر مواردی است که بر شدت ناآرامی در این بازار می‌افزاید.

توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که کمبود مواد اولیه مورد نیاز نوردسازان کشور جدی است. در همین حال نرخ فروش مواد اولیه به قدری افزایش داشته که این تولیدکنندگان از پس تامین هزینه‌های خرید مواد اولیه بر نمی‌آیند. در چنین شرایطی تولید برای نوردکاران به صرفه نخواهد بود. یا چنانچه بتوانند به تولید ادامه دهند؛ قیمت تمام‌شده به قدری افزایش می‌یابد که از تعداد خریداران نهایی کاسته می‌شود. با وجود تمام دلایل یادشده برای رشد قیمت‌ها باید اقرار کرد که بازار آهن‌آلات در موقعیت کنونی از رونق برخوردار نیست؛ یعنی قیمت‌ها به قدری افزایش یافته‌اند که دیگر خریدار واقعی در این بازار یافت نمی‌شود.

در ادامه باید تاکید کرد که بخش قابل‌توجهی از تولید شمش کشور در اختیار واحدهای بزرگ فولادی است که به نوعی به دولت وابسته هستند. بنابراین دولت هم در اغلب موارد برای حفظ منافع این واحدها تلاش می‌کند. درنتیجه نباید حتی به آمار کاهش صادرات شمش در سال جاری اعتماد چندانی داشت. کما اینکه بررسی شرایط بازار نیز موید همین نکته است. میزان تولید شمش در کشور ما به مراتب بیش از نیاز صنایع داخلی است. وقتی این بازار با کمبود قابل توجه شمش روبه‌رو است، یعنی مابقی تولیدات در جای دیگری به فروش می‌رسد. البته در طول همین مدت متولیان امر و مسئولان وزارت صنعت، معدن و تجارت کوشیده‌اند با مصوبات گوناگون زمینه بازگشت تعادل به این بازار را فراهم کنند. الزام به عرضه محصولات فولادی در بورس کالا و تعیین کف و سقف قیمتی از همین مصوبات هستند.

حتی این فولادسازان برای صادرات محصولات خود موظف به اجرای مصوبات یادشده هستند. اما درنهایت این دست مقررات اجرایی نمی‌شود و روند التهاب‌گونه در این بازار ادامه دارد. کما اینکه بررسی میزان عرضه شمش فولاد از ابتدای سال جاری تاکنون حکایت از آن دارد که این محصول به مراتب کمتر از میزان مقررشده عرضه شده است. بنابراین طبیعی است که در چنین شرایطی تعادل از این بازار رخت بر بندد.

معاون خرید شرکت فولاد مبارکه مطرح کرد

تامین بازار با استفاده از ذخایر استراتژیک

گروه معدن
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

با توجه به سرمایه‌گذاری شرکت‌های معدنی در تولید فولاد خام، بخشی از ظرفیت فولادسازان به‌دلیل کمبود مواد اولیه کاهش یافته است

رضا یزدخواستی

با توجه به نقش تعیین‌کننده صنعت فولاد در رشد اقتصادی کشور، چشم‌اندازهای روشنی برای توسعه این صنعت در برنامه‌های کلان توسعه کشور ترسیم شده، اما تامین نشدن زیرساخت‌های مناسب برای تامین مواد اولیه و همچنین دسترسی نداشتن به قطعات یدکی موردنیاز واحدهای تولیدی به سبب تشدید تحریم‌ها تردیدهایی در تحقق این چشم‌اندازها ایجاد کرده است. شرکت فولاد مبارکه بزرگ‌ترین واحد فعال در عرصه صنعت فولاد کشور به‌شمار می‌رود. این شرکت توانسته با برنامه‌ریزی مناسب و همکاری با تامین‌کنندگان مواد اولیه، مانع از آن شود که چالش مواد اولیه صنعت فولاد خدشه‌ای به روند رو به رشد تولیدات این شرکت وارد آورد. این شرکت همچنین با اتخاذ سیاست‌هایی در زمینه بومی‌سازی و توانمندسازی داخلی، نیاز خود به واردات قطعات یدکی موردنیاز را به حداقل رسانده است. به‌گزارش روابط‌عمومی شرکت فولاد مبارکه، رضا یزدخواستی، معاون خرید شرکت فولاد مبارکه، به تشریح نقش استفاده از ذخایر استراتژیک پرداخته است. در زمینه مدیریت درست موجودی مواد اولیه و قطعات یدکی، نگهداری بهینه موجودی یک اصل علمی و کارشناسی است که باید در چارچوب مدل‌های ریاضی انبارداری و در سازمان‌های بزرگ به شکل مکانیزه و با استفاده از نرم‌افزارهای مرتبط، تعیین و عملیاتی شود. نگهداری موجودی بیشتر از حد بهینه باعث حبس سرمایه ناشی از تامین اقلام غیرضروری و تحمیل هزینه‌های مالی حمل و انبارداری و در نهایت کاهش سودآوری خواهد شد. از سوی دیگر، موجودی کمتر از حد بهینه نیز موجب عدم‌تامین به موقع مواد اولیه، قطعات یدکی و... و باعث ایجاد تاخیر در تکمیل فرآیند تولید و کاهش سودآوری و بهره‌وری می‌شود.

تامین مواداولیه، نخستین لازمه تداوم تولید

در فولاد مبارکه، مواد اولیه اصلی به‌طور عمده شامل کنسانتره، گندله و آهن اسفنجی است و در واقع، به ازای هر یک تن تولید ورق، به ۱.۹ تن کنسانتره، ۱.۸ تن گندله و ۱.۳ تن آهن اسفنجی نیاز است. حال با توجه به تورمی بودن اقتصاد کشور و نرخ بالای آن، ذخیره مازاد این مواد مشکلی ایجاد نمی‌کند و گاهی حسن هم تلقی می‌شود. اما کمبود آن باعث کاهش تولید و در نتیجه، افت فروش سالانه و کاهش سود شرکت خواهد شد. شرکت فولاد مبارکه تلاش کرده تا از طریق اتخاذ سیاست‌هایی از جمله سرمایه‌گذاری و مشارکت در تولید برخی از اقلام مواد اولیه استراتژیک و گلوگاهی در داخل کشور و همچنین شناسایی منابع جدید و تامین قابل‌اطمینان و انعقاد قراردادهای بلندمدت در مسیر مدیریت بهتر موجودی مواد اولیه خود حرکت کند. این شرکت همچنین در تلاش است از طریق شناسایی گلوگاه‌های اتلاف زمان و برطرف کردن مشکلات مربوط، زمان تدارک کالا و مواد اولیه موردنیاز خود را به حداقل برساند.

سیاست‌هایی برای‌عبور از چالش مواد اولیه

گفتنی است در طول سال‌های گذشته، با توجه به سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های معدنی در حوزه تولید فولاد خام و نادرست بودن مدیریت توزیع مواد اولیه در صنعت فولاد کشور، بخشی از ظرفیت واحدهای فولادساز به‌دلیل کمبود مواد اولیه کاهش یافته و متاسفانه صادرات بی‌رویه سنگ آهن، کنسانتره و گندله نیز این مسئله را تشدید کرده است. در ۳ سال گذشته، بنا بر شرایطی که عنوان شد، موجودی کنسانتره و گندله فولاد مبارکه گاهی تا حد تامین نیاز چند روز کاهش یافته و شرکت را با خطر کاهش تولید همراه کرده است. در سال گذشته (۱۳۹۸) فولاد مبارکه، به‌منظور انجام تعهدات خود در بازار محصولات نهایی، به‌ناچار از ۷۰۰ هزار تن از موجودی تختال خود، که در واقع ذخیره استراتژیک شرکت تلقی می‌شد، استفاده کرد و فقط همین امر باعث جلوگیری از کاهش چشمگیر تولید و عرضه محصولات شرکت به بازار شد. در همین سال، فولاد مبارکه برای جبران کسری مواد اولیه خود اقدام به خرید محموله‌های صادراتی در بندرهای کشور و حمل مجدد آن به داخل کشور و قرار دادن این مواد در چرخه تولید شرکت کرد. درحال‌حاضر، با توجه به افزایش قیمت ارز و بی‌اثر شدن تعرفه ۲۵ درصدی صادرات مواد اولیه، مدیریت دقیق و پیگیری توزیع کنسانتره و گندله از طریق دریافت مستمر گزارش از میزان تولید و توزیع شرکت‌های معدنی به‌منظور انجام تعهدات سهمیه‌ای وزارت صنعت، معدن و تجارت و قراردادهای تامین با شرکت‌های فولادی و همچنین حذف واسطه‌ها ضرورتی اجتناب‌ناپذیر در تنظیم بازار به‌شمار می‌رود.

تامین قطعات یدکی، زیرساخت اساسی توسعه صنعت فولاد

شرکت فولاد مبارکه با توجه به اهمیت حفظ پیوسته و پایدار موجودی قطعات یدکی در تداوم فرآیند تولید، اقدامات متنوعی را در واحد برنامه‌ریزی خرید خود در دستور کار قرار داده است. یکی از این سیاست‌ها، ادامه بومی‌سازی ساخت قطعات یدکی، ماشین‌آلات، تجهیزات و... از طریق کارگاه‌ها و کارخانجات موجود و همچنین شرکت‌های دانش‌بنیان است که باعث تولید بیش از ۱۰۰ هزار قطعه تجهیز و مواد اساسی در داخل کشور از ابتدای سال ۱۳۸۱ تاکنون شده است. این فرآیند شامل بومی‌سازی موفق قطعات و تجهیزات پیچیده، استراتژیک و حساس موردنیاز خطوط تولید از قبیل مندریل نورد گرم، کمپرسور فرآیند احیا، کوره‌های باکس آنیلینگ و فن فرآیند گندله‌سازی بوده است. شرکت فولاد مبارکه همچنین اقدام به توانمندسازی تولیدکنندگان موجود از طریق انعقاد قراردادهای یک تا سه‌ساله و تامین مالی قراردادهای یادشده از محل افزایش سقف پیش‌پرداخت‌ها کرده است. از دیگر سیاست‌های این شرکت در زمینه تامین پایدار و مداوم می‌توان به شناسایی ۶۶۰ تامین‌کننده جدید در زمینه فعالیت‌های گوناگون از ابتدای سال ۱۳۹۸ تاکنون و همچنین ارتباط با ۲ هزار و ۷۰۰ تامین‌کننده با ۹۴۶ زمینه فعالیت در راستای تامین پایدار و تخصصی اشاره کرد.

سخن پایانی

تامین مواد اولیه، نخستین لازمه تداوم تولید در واحدهای صنعتی است. درحال‌حاضر، صنایع فولادی کشور برای تامین مواد اولیه مورد نیاز خود با چالش‌های اساسی روبه‌رو شده‌اند. ورود واحدهای معدنی به فعالیت‌های فولادی زمینه این دست مشکلات را فراهم کرده است. در چنین شرایطی، فولادسازان از سیاست‌گذاران انتظار دارند با مدیریت دقیق و پیگیری توزیع محصولات در حلقه‌های ابتدایی زنجیره فولاد، در مسیر تنظیم این بازار گام بردارند.

فناوری‌های روز، اولویت راهبردی فولاد مبارکه

صنعت فولاد کشور صنعتی صادرات‌محور به‌شمار می‌رود و به همین دلیل، برنامه‌ریزی برای افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌ها، امری کلیدی برای توسعه آن است. با توجه به اهمیت بکارگیری فناوری‌های روزآمد و پیشرفته در واحدهای فولادی کشور و همگام شدن با روند جهانی پیشرفت این صنعت، امروزه مقوله مدیریت فناوری به مقوله‌های اثرگذار در مدیریت صنعت فولاد تبدیل شده است.

شرکت فولاد مبارکه به‌عنوان بزرگ‌ترین واحد فولادی کشور همواره سعی داشته با پیاده‌سازی الگوهایی مناسب در زمینه مدیریت فناوری و بکارگیری فناوری‌های پیشرفته در مسیر رشد تولید و افزایش کیفیت محصولات خود حرکت کند تا بتواند سهم بیشتری از بازارهای بین‌المللی را به خود اختصاص دهد. به‌گزارش روابط‌عمومی شرکت فولاد مبارکه، سیدمهدی نقوی، معاون فناوری فولاد مبارکه، به تشریح نقش و جایگاه فناوری در صنعت و به‌ویژه صنعت فولاد پرداخته است.

نقوی در این‌باره گفت: در دنیای صنعتی امروز، مقوله فناوری به یکی از عوامل کلیدی و اثرگذار در توسعه واحدهای صنعتی تبدیل شده است. به سبب اهمیت زیاد فناوری در کسب توان رقابتی بنگاه‌های اقتصادی، مدیریت فناوری هم‌اکنون یکی از شاخه‌های مهم مدیریت محسوب می‌شود. پیاده‌سازی یک نظام مدیریت فناوری، با رویکرد ارتقای شرایط و مشخصات فنی تجهیزات، انتخاب، کسب، انتقال و بکارگیری فناوری‌های نوین در راستای تحقق استراتژی‌های تدوین‌شده سهم بسزایی در توسعه بنگاه اقتصادی خواهد داشت. بازار فولاد جهان امروز به بازاری رقابتی تبدیل‌شده که در آن هر تولیدکننده‌ای بتواند با قیمت تمام‌شده کمتر محصولات خود را عرضه کند به‌طور قطع سهم بیشتری از بازار را کسب خواهد کرد. از این‌رو، تولیدکنندگان فولاد در تلاشند با استفاده از فناوری‌های روز جهان بهره‌وری و کیفیت محصولات خود را افزایش دهند. با توجه به ابعاد بزرگ و نقش قابل‌توجه صنعت فولاد در رشد اقتصادی کشور و نیز اثر تعیین‌کننده فناوری در رشد و توسعه این صنعت، کسب و بهره‌گیری از فناوری‌های روز از اهمیت ویژه‌ای در این عرصه برخوردار است. پیاده‌سازی الگویی مناسب جهت مدیریت فناوری این امکان را به واحدهای فعال در صنعت فولاد کشور خواهد داد تا با تولید محصولاتی باکیفیت به سمت رشد صادرات و ارزآوری بیشتر برای کشور حرکت کنند.

معاون فناوری فولاد مبارکه افزود: شرکت فولاد مبارکه اصفهان به‌عنوان بزرگ‌ترین واحد فولادی کشور، با توجه به اهمیت بسیار زیاد مقوله فناوری در توسعه صنعتی، همواره بکارگیری فناوری‌های روز را یکی از اولویت‌های سیاست‌گذاری‌های خود قرار داده و در سال‌های اخیر برنامه‌ریزی‌های گسترده‌ای را در زمینه پیاده‌سازی الگویی برای مدیریت فناوری دنبال کرده است.

در این شرکت، طی سال‌های ۱۳۷۸ تا ۱۳۸۰ مطالعات روند فناوری فولادسازی و ریخته‌گری مداوم، نورد سرد و آهن‌سازی با همکاری اساتید دانشگاه صنعتی اصفهان انجام شد. از سال ۱۳۸۰ با بازنگری رویکرد یادشده، مطالعات روند فناوری به‌طور مجزا و برحسب نیاز و درخواست واحدها انجام می‌شد. سپس با بهره‌گیری از خدمات مشاوره اساتید دانشگاه تربیت‌مدرس و پس از بررسی و بهینه‌کاوی مدل‌های مدیریت فناوری مطرح جهان (مانند گریگوری و فال)، مدل مدیریت فناوری فولاد مبارکه در سال ۸۹ ایجاد و همچنین سبد فناوری برخی از فرآیندها تعریف شد. در سال ۱۳۹۳، رویکرد مدیریت فناوری در شرکت فولاد مبارکه، با استفاده از مدل ستیندامار و همکاران، مورد بازنگری و اصلاح قرار گرفت. این نظام با در نظر گرفتن محرک‌های «فشار فناوری» و «کشش بازار» طرح‌ریزی شده و شامل فرآیندهای شناسایی، انتخاب، اکتساب فناوری، بهره‌برداری و محافظت از آن است و مطابق با گردشکارهای تدوین‌شده این چرخه، مدیریت می‌شود. فرآیندهای مدیریت دانش و مدیریت پروژه نیز به‌عنوان فرآیندهای پشتیبان برای این نظام اجرا می‌شوند. وی گفت: در کنار کسب یا انتقال فناوری، مقوله بهره‌گیری مناسب و مطلوب از فناوری‌های مورداستفاده، عاملی تعیین‌کننده در توسعه سازمان محسوب می‌شود.

از این‌رو پایش و ارزیابی فناوری‌های موجود، یکی از بخش‌های مدیریت فناوری‌ها در صنایع فولادی است. در همین راستا، در شرکت فولاد مبارکه به‌منظور پایش فناوری‌های کلیدی و اثرگذار در فرآیندهای تولید مطابق با فرآیندهای مدیریت فناوری اشاره‌شده، در ابتدا با تدوین درخت فناوری، تصویری تمام‌نما از موجودیت فناوریک شرکت ترسیم می‌شود.

فناوری‌های شناسایی‌شده با بهره‌گیری از الگوی مورین در ۲ بعد ارزیابی می‌شوند: جذابیت فناوری و توانمندی سازمان. برای اندازه‌گیری هریک از ابعاد یادشده، شاخص‌های پایش و اندازه‌گیری با بهره‌گیری از مدل دکتر ژولی تدوین و طی سال‌ها ارزیابی شده و مورد بازنگری و بهبود قرارگرفته‌اند.

گشت مشترک نظارت بر توزیع ماسک

مدیرکل نظارت بر محصولات بهداشتی، دارویی و تجهیزات پزشکی سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان با اشاره به برنامه برگزاری گشت مشترک نظارت بر توزیع ماسک در داروخانه‌ها گفت: نیاز وزارت بهداشت روزانه ۴ میلیون ماسک است. به گزارش ایسنا، اسماعیل مهدی‌پور، درباره وضعیت تامین ماسک کشور و نظارت بر توزیع این محصول بهداشتی در روزهای کرونایی در بازار، بیان کرد: باتوجه به تصمیماتی که اتخاذ شده، وظیفه تامین، توزیع و عرضه انواع ماسک از ابتدای شهریور به سازمان حمایت محول شده است. مهدی‌پور افزود: در تفاهم‌های انجام شده وظیفه توزیع چه در مراکز درمانی و چه در داروخانه‌های سراسر کشور به سازمان غذا و دارو محول شده است. همچنین فهرست واحدهای منتخب به شرکت‌های تامین‌کننده مواد اولیه هم ارسال شده تا براساس اولویت مواد اولیه در اختیار آنها قرار بگیرد. به‌گفته مدیرکل نظارت بر محصولات بهداشتی، دارویی و تجهیزات پزشکی سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، متناسب با تولیدات هر یک از این شرکت‌ها مواد اولیه مورد نیاز به‌صورت روزانه در اختیار این گروه قرار می‌گیرد و اطلاعات آنان در سامانه جامع تجارت ثبت می‌شود. مهدی‌پور با تاکید بر اینکه تاکنون مشکلی در تامین مواد اولیه وجود نداشته، تصریح کرد: وزارت بهداشت محموله‌ها را تحویل گرفته و هم‌اکنون این اقلام را از طریق دانشگاه‌های علوم پزشکی بین مراکز درمانی و داروخانه‌ها توزیع می‌کند و باتوجه به اهمیت فرآیند توزیع، مسئولیت این کار برعهده شرکت‌های پخش تحت نظر وزارت بهداشت قرار گرفته و ما صرفا وظیفه تامین مواد اولیه و ثبت در سامانه جامع تجارت را برعهده داریم.

جوانب رفع تعهد ارزی صادرات به عراق و افغانستان بررسی شد

رفع تعهد زیانبار

پس از بازگشت تحریم‌های امریکا علیه ایران بانک مرکزی اعلام کرد به‌منظور تامین نیازهای داخلی کشور صادرکنندگان موظفند ارز حاصل از صادرات خود را براساس دستورالعمل‌های اجرایی به کشور بازگردانند و در صورتی که این اتفاق رخ ندهد با آنها برخورد خواهد شد. اوج برخورد بانک مرکزی با صادرکنندگان در پایان تیر امسال رقم خورد و این بانک اعلام کرد کارت بازرگانی افرادی که تعهدات خود را اجرایی نکرده‌اند، تعلیق می‌شود و حتی نام برخی از آنها به قوه قضاییه نیز ارائه شده است. صادرکنندگان در پاسخ به این فشارها از بانک مرکزی درخواست کردند یا در مهلت زمانی بازگشت تجدیدنظر کند یا باتوجه به شرایط تحریمی و موقعیت خاص کشور از برخورد با صادرکنندگان به شکل کلی و همگانی پرهیز شود. یکی از این توصیه‌ها در ارتباط با بازار دو کشور عراق و افغانستان به‌عنوان کشورهای همسایه تاثیرگذار در مبادلات تجاری است که باتوجه به تحریم‌های امریکا امکان پرداخت ارز به ایران را ندارند؛ کشورهایی که در عین حال بخش مهمی از واردات ایران را به خود اختصاص داده‌اند. اما بود و نبود تعهدات ارزی صادرات واقعا تا چه حد بر صادرات کشور اثرگذار است؟ با گزارش صمت در این زمینه همراه باشید

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

دو هدف خاص

آمارها نشان می‌دهد در طول سال‌های گذشته عراق به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین مقاصد کالاهای ایرانی مطرح شده که پس از چین، نقش بسزایی در ارزآوری برای کشور دارد.

عراق در طول یک سال، بیش از ۲۰ درصد حجم صادرات ایران را به خود اختصاص می‌دهد و باتوجه به محدودیت‌های اقتصاد در سال‌های گذشته، کالاهای ایرانی نقشی کلیدی در تامین نیازهای عراق داشته‌اند. علاوه بر این در سال‌های اخیر، افغانستان نیز خود را به‌عنوان یکی از شرکای عمده تجاری ایران مطرح کرده، اما موضوع نگران‌کننده‌ای که در این ایام درباره تجارت ایران با عراق و افغانستان مطرح شده، نحوه مدیریت بازگشت ارز از این کشورها است.

از یک سو ایران باتوجه به تحریم‌های امریکا نمی‌تواند از این کشورها دلار دریافت کند و دولت برای بازگشت ارز حاصل از صادرات در سال‌های گذشته با مشکل مواجه بوده و از سوی دیگر سیاست‌های ارزی بانک مرکزی نیز به عنوان مانعی، فعالیت در این بازارها را دشوار کرده است.

تعهد ارزی می‌تواند لغو شود

بسیاری از فعالان حوزه صادرات در بخش خصوصی بر این باورند که موانع ایجاد شده داخلی در مسیر صادرات به‌ویژه درباره دو کشور عراق و افغانستان، نه‌تنها سودی برای اقتصاد کشور ندارد که حتی ابزارها و قابلیت‌های موجود فعلی را نیز از بین می‌برد.

در این زمینه جمشید نفر، دبیر کل کنفدراسیون صادرات ایران در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: باتوجه به اینکه شرایط اقتصادی کشور در حال حاضر بسیار پیچیده و دشوار است و ما به‌نوعی درگیر یک جنگ اقتصادی هستیم، تلاش همه ما باید در این جهت باشد که از قابلیت‌های اقتصادی کشور برای صادرات و ارزآوری و همچنین تامین مواد اولیه مورد نیاز حوزه تولید حداکثر استفاده را ببریم.

بدون تردید در شرایط تحریم هیچ هدف تجاری برای ایران نمی‌تواند مناسب‌تر از کشورهای عراق و افغانستان باشد که هم از نظر مسافت و هم از نظر بازارها، مطابق با ظرفیت‌های صادراتی ما هستند.

وی با تاکید بر اینکه در چنین فضایی استفاده از بازار کشورهای همسایه اهمیت بسیار زیادی دارد، بیان کرد: باتوجه به جوانب مختلف موضوع صادرات به‌نظر می‌رسد دولت و بانک مرکزی می‌توانند با حمایت از صادرات برخی موانع موجود از جمله رفع تعهد ارزی را مورد بازنگری و اصلاح قرار دهند و با این کار دست بخش خصوصی را برای فعالیت و توسعه اقتصادی باز بگذارند.

دبیر کل کنفدراسیون صادرات ایران در این باره یادآور شد: در حال‌حاضر بسیاری از سیاست‌های اجرایی در حوزه صادرات دست صادرکنندگان را بسته و کار را برای آنها دشوار کرده، وگرنه هیچ صادرکننده شناسنامه‌دار و باسابقه‌ای به‌دنبال آن نیست که ارز خود را به کشور بازنگرداند و اگر می‌بینیم که تا امروز این ارز هنوز به کشور بازنگشته به‌دلیل همین مشکلات و محدودیت‌های موجود در اقتصاد ایران است.

وی درباره راه‌های در دسترس برای تسهیل صادرات خاطرنشان کرد: باتوجه به اینکه کشورهایی مانند عراق و افغانستان نقش مهمی در صادرات کالاهای ایرانی دارند، اگر در حوزه رفع تعهد ارزی تغییری در مکانیسم‌های موجود رخ ندهد ما با کاهش صادرات مواجه خواهیم بود.

به همین دلیل بخش خصوصی و فعالان حوزه تجارت از بانک مرکزی انتظار دارند با هدف حفظ بازار صادراتی و حمایت از صادرکنندگان درباره باقی ماندن تعهد ارزی در عراق و افغانستان تجدیدنظر کند.

عراق و افغانستان از دست نروند

یحیی آل‌اسحاق، رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و عراق گفت: بازار عراق برای صادرکنندگان ایرانی بسیار مطلوب است و می‌تواند بخش عمده‌ای از نیازهای ارزی کشور را تامین کند اما برای رسیدن به این هدف باید به نیازها و مشکلات صادرکنندگان نیز توجه ویژه‌ای شود.

آل‌اسحاق در گفت‌وگو با صمت در این باره عنوان کرد: وضعیت بازار عراق و افغانستان مثل بازار سایر کشورها نیست و در زمینه بازگشت ارز صادرکنندگان به این کشورها نمی‌توان مانند صادرات به سایر کشورها عمل کرد و اگر نخواهیم شیوه‌های مرسوم مبادلات با این کشورها را بپذیریم باید بنشینیم و شاهد از دست رفتن بازارهای این دو کشور برای صادرات خود باشیم که این موضوع در شرایط خاص تجاری کشور، به اقتصاد ما ضربه‌های جبران‌ناپذیری خواهد زد.

وی با اشاره به نقش بانک مرکزی در اتخاذ رویکرد مناسب برای برقراری ارتباط با کشورهای عراق و افغانستان عنوان کرد: در حال حاضر بانک مرکزی هم نمی‌تواند به‌دنبال دریافت هرچه بیشتر ارز باشد و هم از صادرات حمایت کند.

رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و عراقدر این زمینه تصریح کرد: صادرکنندگان بخش خصوصی ما که امروز سکان تجارت کشور را در دست دارند، دارای قدرت و اختیارات محدود هستند و اگر نتوانند در مقابل کالای صادراتی ارزهایی غیر از دلار به کشور برگردانند یا نتوانند بخشی از تعهد خود را به‌صورت واردات کالا و مواد اولیه رفع کنند، خواه‌ناخواه ما بازارهای این دو کشور را از دست می‌دهیم که این موضوع به هیچ وجه به نفع ما نیست.

> در شرایطی که کشور ما در تحریم است و نیاز به حضور پررنگ صادرکنندگان دارد، هر روز از میل و رغبت فعالان این حوزه برای ادامه فعالیت کاسته می‌شود

دولت بازگرداندن ارز را برعهده بگیرد

محمدرضا نجفی‌منش، رئیس کمیسیون تسهیل کسب‌وکار و رفع موانع تولید اتاق بازرگانی تهران نیز در گفت‌وگو با صمت درباره سیاست‌های ایران در زمینه بازگشت ارز حاصل از صادرات ابراز کرد: گرچه امروز صادرات برای بازرگانان کشور ما تبدیل به کاری طاقت‌فرسا و دشوار شده، اما بازگرداندن ارز حاصل از صادرات به کشور موضوعی است که امروز از روند صادرات نیز دشوارتر شده است.

نجفی‌منش در این باره افزود: دولت نباید بازگرداندن ارز را به این صورت به صادرکنندگان واگذار کند، بلکه باید مکانیسمی را در کشورهای هدف ایجاد کند تا از طریق آن بتواند مبالغ حاصل از صادرات خود را به‌صورت واحد پول ملی این کشورها در اختیار بگیرد.

وی در این باره تصریح کرد: این موضوع به‌ویژه درباره کشورهایی مثل عراق و افغانستان که حجم زیادی از مبادلات تجاری ایران با این کشورها صورت می‌گیرد، بسیار حائز اهمیت است.

اگر این کار سخت برعهده بازرگانان باشد، مشکلات موجود در مسیر به‌تدریج کاهش صادرات را به‌دنبال دارد و در شرایطی که کشور ما در تحریم است و نیاز به حضور پررنگ صادرکنندگان دارد، هر روز از میل و رغبت فعالان این حوزه برای ادامه فعالیت کاسته می‌شود.

این عضو اتاق بازرگانی تهران همچنین اضافه کرد: علاوه بر راهکار ارائه شده دولت و بانک مرکزی می‌توانند ارز حاصل از صادرات را در اختیار واردکنندگان بگذارند و مواد اولیه مورد نیاز کشور را به این طریق تامین کنند. ما همچنین می‌توانیم به صادرکنندگان اجازه دهیم مواد اولیه مورد نیاز خود را در قبال ارز حاصل از صادرات به کشور وارد کنند و بدون اینکه تشدید تحریم‌ها را متوجه کشور کنند، در مسیر توسعه صادرات پیش بروند.

وی با اشاره به این موضوع که در گذشته چنین امکانی برای صادرکنندگان کالا در نظر گرفته شده بود، تاکید کرد: ما نباید بی‌دلیل و بدون بررسی، رویه‌های خوب و کاربردی را به‌هم بزنیم.

نجفی‌منش در پایان گفت: تجربه در این موارد نشان داده هرچه ما شرایط را سخت‌تر بگیریم کار سخت‌تر پیش می‌رود اما اگر با شناسایی اهل فن در هر حوزه تمام کار را به او بسپاریم، مشکلات زودتر از قبل برطرف خواهند شد.

> هیچ صادرکننده شناسنامه‌دار و باسابقه‌ای به‌دنبال آن نیست که ارز خود را به کشور بازنگرداند و اگر این ارز هنوز به کشور بازنگشته به‌دلیل مشکلات و محدودیت‌های اقتصاد ایران است

آمار صادرات به ۲ همسایه

صادرات کشورمان به افغانستان در فروردین و اردیبهشت امسال با یک میلیون و ۶۷ هزار و ۳۵۰ تن از لحاظ وزنی ۳.۵ درصد و از لحاظ ارزش ریالی ۳۱ درصد نسبت به مدت مشابه سال گذشته رشد داشته است.

به گزارش گمرک در ۲ ماه نخست امسال، یک میلیون و ۶۷ هزار و ۳۵۰ تن کالا به ارزش ۳۴۱ میلیون دلار یا ۴ هزار و ۶۷۵ میلیارد تومان به افغانستان صادر شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل، از لحاظ وزنی بیش از ۳.۵ درصد افزایش و از لحاظ ارزش دلاری نزدیک ۸ درصد کاهش و از لحاظ ارزش ریالی ۳۱ درصد افزایش داشته است.

همچنین براساس اطلاعات ارائه‌شده ازسوی سازمان توسعه تجارت، عراق با واردات ۲۱ درصد کل صادرات غیرنفتی ایران پس از چین دومین شریک عمده تجاری کشور در سال ۹۸ به‌شمار می‌رود.

برآوردها نشان می‌دهد صادرات ایران در سال ۹۸ به عراق به مرز ۹ میلیارد دلار رسیده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل از آن افزایشی ۰.۷ درصدی را نشان می‌دهد اما در همین زمان وزن صادراتی ایران با ۲۹ درصد رشد به ۲۵ میلیون تن رسیده است.

طبق ارزیابی‌های صورت گرفته در سال ۹۸ دارو و تجهیزات پزشکی، مصنوعات پلاستیکی، کاشی و سرامیک، محصولات فولادی، لوازم الکتریکی، مصالح ساختمانی، ماشین‌آلات صنعتی، لبنیات، شیرینی، تجهیزات کشاورزی و محصولات دانش‌بنیان اصلی‌ترین کالاهای صادراتی ایران به عراق را تشکیل داده‌اند.

پس از شیوع ویروس کرونا دو کشور یادشده با هدف جلوگیری از پرسرعت شدن شیوع بیماری حاصل از این ویروس در مرزهای مشترک خود محدودیت‌هایی به‌وجود آورده‌اند اما صادرات ایران به عراق متوقف نشد.

کالاهای صادر شده به عراق غیر از خدمات فنی-مهندسی و برقی است که به این کشور صادر می‌شود و همواره سعی شده باوجود مشکلات از جمله تحریم‌ها و فشارهای امریکا، همچنان رقم صادراتی به این کشور حفظ شود.

سخن پایانی...

باتوجه به آنچه گفته شد به‌نظر می‌رسد لغو رفع تعهد ارزی صادرات به‌ویژه در ارتباط با کشورهای عراق و افغانستان، دغدغه بسیاری از فعالان این حوزه را برطرف می‌کند و می‌تواند راهکاری برای افزایش تبادلات تجاری کشور باشد.

حقیقت این است که ما در سال‌های اخیر نتوانسته‌ایم در حفظ بازارهای به‌دست آمده در کشورهای همسایه به شکل موفق عمل کنیم و بنا به دلایل مختلف ظاهرا کشورهایی مثل ترکیه برای جایگاه ایران در این بازارها دندان تیز کرده‌اند.

در چنین جوی اصلا معقول به‌نظر نمی‌رسد که ما نیز به شکل عمدی و با برنامه‌ریزی‌های غلط بازارهای پردرآمد این کشورها را به صادرکنندگان کشورهای دیگر تقدیم کنیم؛ بنابراین شاید بهتر باشد تا زمان باقی است با رفع موانع، گامی در جهت توسعه تجاری کشور برداریم.

یادداشت

خصوصی‌سازی درست انجام نشد

مرتضی خاکسار
کارشناس ارشد و پژوهشگر اقتصادی

این طبیعی است که هر برنامه‌ریزی در دولت‌ها و در هر کشوری براساس فرآیندهای کارشناسی و شناخت و مطالعه قابلیت‌های اجتماعی، انسانی و اقلیمی هر منطقه از جهان صورت می‌گیرد و نمی‌توان با حرکت‌های احساسی، ناگهانی و بدون برنامه و تنها با شعار به این اهداف رسید. براساس همین استدلال درباره خصوصی‌سازی باید گفت خصوصی کردن و خصوصی‌سازی تولید و اقتصاد تولید در ایران جواب نداده و بیشتر زیان را به اقتصاد کشور تحمیل کرده است.

البته به‌نظر می‌رسد این موضوع در کشور ما مختص به دوره معاصر نباشد زیرا بررسی‌های تاریخی در این زمینه نیز همین موضوع را نشان می‌دهد. شاید اگر قرار بود بخش خصوصی، کارآمدی و کارآیی لازم را در مدیریت بخش‌های کلیدی کشور داشته باشد، صنعت نفت ملی نمی‌شد و همین‌طور راه‌آهن، ذوب‌آهن، مس کرمان، سازمان بنادر و کشتیرانی و وزارت بهداشت و درمان و تمام ارگان‌های کلیدی در اختیار بخش دولتی قرار نمی‌گرفت. در واقع باید این‌طور گفت که وقتی از شکوفایی اقتصادی صحبت به میان می‌آید باید دولت در آن نقش داشته و متولی باشد، وگرنه بخش خصوصی در طول این سال‌ها نتوانسته انتظارات مردم را آن‌طور که شایسته و بایسته است، برآورده کند.

روند واگذاری شرکت‌های دولتی به بخش خصوصی از ۱۳۸۴ و به منظور تحقق رشد اقتصادی کلید خورد. امری که به نظر می‌رسد بعد از ۱۵ سال از شروع آن، با معضلاتی جدی مواجه شده و به اهداف مورد نظر نرسیده است. شکل‌گیری اعتراضات کارگران شرکت‌هایی که با شعار افزایش بهره‌وری به بخش خصوصی واگذار شدند باعث شده بار دیگر توجه‌ها به سمت مساله خصوصی‌سازی و نحوه انجام آن جلب شود؛ خصوص‌سازی که به اعتقاد یک اقتصاددان کمتر از ۱۵ درصد از آن واقعی بوده است.

بسیاری از شرکت‌هایی که قبلا دولتی بودند و شاید روزگار بدی هم نداشتند حالا بعد از خصوصی‌سازی، ورشکسته شده‌اند یا صرفا به ابزاری برای گرفتن وام از بانک‌های دولتی بدل شده‌اند.

بنابراین موضوعی که ما مدت‌هاست از آن به‌عنوان کوچک‌سازی دولت یاد می‌کنیم، به چه معناست و چه پیامدی داشته است؟

این در حالی است که اساس اصل ۴۴ قانون اساسی و اصل واگذاری‌ها با هدف کوچک‌سازی دولت، امری مثبت و قابل‌توجه است و اگر در تمام این سال‌ها واگذاری‌ها به‌درستی انجام می‌شد، گره از بسیاری مشکلات کشور و واحدهای تولیدی باز می‌کرد. این درحالی است که به‌دنبال اجرای نادرست واگذاری‌ها، برخی واحدهای تولیدی در ۱۵ سال گذشته با مشکلاتی مواجه و تعطیل شدند. هدف این سیاست‌ها ایجاد رشد اقتصادی، اشتغال، تولید و رقابت‌پذیری بیشتر در اقتصاد و قرار بود دولت در ۵بند؛ الف) بزرگ نشدن دولت؛ ب) توسعه تعاونی‌ها؛ ج) واگذاری بخش‌های دولتی به بخش خصوصی؛ د) توانمندسازی بخش خصوصی و هـ) جلوگیری از ایجاد انحصارها گام بردارد. این در حالی است که این سیاست‌ها قرار بود به تعبیر رهبر معظم انقلاب یک انقلاب اقتصادی باشد، اما متاسفانه هم در دولت‌های نهم و دهم و تاحدودی در دولت‌های یازدهم و دوازدهم به شکل مورد انتظار اجرانشد.

به‌عنوان نمونه، قرار بود بنگاه‌هایی که واگذار می‌شوند قبل و بعد از واگذاری‌ها توانمندسازی شوند و بخشی از درآمدهایی که از محل خصوصی‌سازی کسر می‌شود، صرف توانمندسازی آنها شود. از سوی دیگر، باید اهلیت واگذاری‌ها (متخصص بودن خریداران) اثبات می‌شد که در این بخش هم بسیار ضعیف عمل شد. بنابراین ضرورت بازنگری در نحوه اجرایی کردن قانون اصل ۴۴ کاملا مشهود است. به همین دلیل توصیه و تاکید به نمایندگان دوره یازدهم مجلس شورای اسلامی و نهادهای ذی‌صلاح در این مسئله این است که برگرداندن سرمایه مردم به مردم را در اولویت‌های اصلی کاری خود قرار دهند.

یادداشت

موسم گل گذشته است

اکبر شاهرخی/رئیس اتحادیه فروشندگان گل و گیاهان زینتی

شـرایط بحرانی روزهای همه‌گیری کرونا بیش از آنچه که تصور می‌کردیم طول کشید و ایـن موضوع هر روز چالش‌های جدیدی را برای اصناف مختلف ایجاد می‌کند. شـرایط اقتصـادی در حوزه اصناف پس از گذشـت حدود ۸ ماه از شیوع ویروس کرونا در کشور همچنـان به حالـت عادی بازنگشـته و این موضوع در حوزه صنف گل و گیاه زینتی نیز صادق بوده اسـت. صنف مـا در ماه‌هایی که گذشت تمام بازار، مشـتریان و سرمایه خود را از دست داد زیرا بیشترین موارد خریداری گل و گیاهان زینتی مربوط به مراسم شادی یا سـوگ اسـت اما در این ماه‌هـا همه این مراسـم برای رعایت پروتکل‌های بهداشـتی لغو شـده اسـت. در واقع دایر بودن و نبودن واحدهای فروش گل و گیاهان زینتی در این ایام تاثیر چندانی بـر درآمدزایی فعالان این حوزه نداشته است.

اوج فـروش گل بـرای ما در ایـام نوروز، جشن‌ها، عروسی‌ها و مناسبت‌های مربوط به آن اسـت و شـیوع کرونا علاوه بر اینکه ایام نوروز را بـرای فروش از مـا گرفت، ماه‌های رجب و شـعبان را که بیشترین تعداد مراسم عقد و عروسـی در آن برگزار می‌شود، تحت تاثیـر قرار داد. در ایـن ماه‌ها و اعیاد به‌دلیل کرونا مراسـم‌ها لغو شد و بازار گل نیز تحت تاثیر آن قرار گرفت و بهترین فصل کار ما به ایـن ترتیب از بین رفت. تفاوتی که در صنف ما نسـبت به بسـیاری از اصناف دیگر وجود دارد این اسـت که ما نمی‌توانیـم با تعطیل شدن کسب‌وکار، کالای خود را که گل است، بـه امید فروش در آینده ذخیـره کنیم. این کالا در ایـن مدت مانند لـوازم خانگی قابل ذخیـره کردن نبـود و در مدت تعطیلی‌های اجبـاری و پـس از آن رکود بـازار گل، همه از بین رفت. با این شـرایط فعالان این صنف چگونـه می‌توانند از پـس هزینه‌های جاری برآیند و سودآوری نیز داشته باشند.

البته همه این مشـکلات در شرایطی ما را درگیر خـود کرده که صنف مـا حتی هنوز نتوانسـته برای دریافت وام کسـب‌وکارهای آسـیب‌دیده از کرونا ثبت‌نام کند و مشخص نیسـت که ما چـه زمانی بتوانیـم از وام‌ها و تسـهیلات در نظر گرفته شـده برای اصناف آسـیب‌دیده اسـتفاده کنیـم کـه البته این مسائل و مشکلات بدون در نظر گرفتن کافی یا ناکافی بودن این وام، شرایط اعطا و میزان بهره در نظر گرفته شـده برای آن اسـت که ظاهرا بسـیاری از اصناف در زمینه آن گلایه دارند.

تصـور و انتظـار ما ایـن بود کـه دولت و سـازمان امور مالیاتی با اشـراف بر مشکلات اصنافـی که تحت تاثیـر همه‌گیری ویروس کرونـا دچـار خسـارت‌های مالی شـده‌اند، تخفیفـی در مالیات‌هـا و مـواردی از ایـن دسـت برای ما قائل شـوند اما این اتفاق هم نیفتـاد و می‌بینیـم اصناف خـود به‌تنهایی بـار مشکلات‌شـان را به دوش می‌کشـند و نمی‌توانند توقعی هم از دولت داشته باشند.

در هـر حال بـا ایـن شـرایط اقتصادی، افزایـش مداوم قیمت ارز و هزینه‌های جاری و همچنین کم شـدن خریداران گل به‌دنبال لغو مراسـم شادی و سـوگ، تعداد زیادی از فعالان حوزه گل و گیـاه زینتی، به‌ویژه آنها که واحدهـای اجاره‌ای بـرای کار در اختیار داشـتند، قـرارداد واحدهای خود را فسـخ کرده‌اند و ازسـوی دیگر به‌نظر می‌رسـد بعد از ایـن دوران نیز تعداد زیـادی از صاحبان گلخانه‌ها که عملا مشـتریان خود را از دست داده‌انـد، به پـرورش محصولات کشـاورزی روی بیاورنـد. بـه ایـن ترتیب حتی شـاید دیگـر اثر چندانـی از صنف آسـیب‌دیده ما باقی نماند و بتوان گفـت با وضعیت موجود موسم گل و گیاه زینتی در کشور ما گذشته است.

در نهایـت اینکه فعالان حوزه‌های مختلف اصنـاف در این ماه‌ها هرآنچه که داشـته‌اند را بـرای همکار با نهادهای متولی بهداشـت و سـلامت به کار بسـته‌اند و حـالا در حالی موج‌های جدیـد همه‌گیری ایـن ویروس را تجربه می‌کننـد که دیگر توان چندانی برای ادامه فعالیت ندارند.

به‌نظـر می‌رسـد در این شـرایط دولت و نهادهای ذی‌ربط باید از اختیارات و ابزارهای خود برای حمایت هرچه بیشتر از اصناف در شرف ورشکستگی استفاده کنند.

تصمیمات جدید ستاد تنظیم بازار برای برنج و روغن

براسـاس مصوبه سـتاد تنظیم بازار، ۳۰ هزار تن برنج از محل ذخایر کشـور به بازار و ۳۰ هزار تن روغن خـام به‌منظور تامین مایحتاج مورد نیـاز خانوارها بـه ۴۷ کارخانه تولید روغن نباتی عرضه خواهد شـد. به گزارش ایسـنا، در اطلاعیه سـتاد تنظیـم بازار به ذخایـر کافی برنج و مقادیر قابل اتکای این کالای رسـوبی در بنادر اشـاره و گفته شـده این ذخایر براساس بازدید معاون اول رئیس‌جمهوری از بنادر کشور، در حال ترخیـص هسـتند و بازار به هـر میزانی که نیاز باشـد از محل ذخایر و موجودی برنج بخش خصوصی، تامین خواهد شـد؛ بنابراین در راسـتای تنظیم موثر بازار برنج، ستاد تنظیم بازار ۳۰ هزار تن برنج ذخایر را برای حفظ تعادل بازار مصوب و به بازار عرضه خواهد کرد. همچنین محمدرضا کلامی، دبیر سـتاد تنظیم بازار طی ابلاغیه‌ای انجمن واردکنندگان برنج و سـازمان‌های صنعت، معدن و تجارت اسـتان‌های مبدا تولید را مکلف کـرده تا با هماهنگی اعضا و تولیدکنندگان تحت پوشـش خود، برنج را به‌صـورت حداکثری در بازار عرضه کنند. سـازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان مازندران، گیلان، اصفهان و خوزستان نیز مکلف شده‌اند با هرگونه واسطه‌گری که منجر به زیان تولیدکنندگان و کشاورزان برنج‌کار و نیز احتکار کالا توسط سلف‌خران است، برخورد جدی کنند. همچنین براسـاس مصوبات ستاد تنظیم بازار وضعیت ذخایر روغن خام کشور نیز «بسـیار مطلوب» توصیف شده و بر این اساس ستاد تنظیم بازار دستور عرضه ۳۰ هزار تن روغن خام به ۴۷ کارخانه تولید روغن نباتی به‌منظور تامین مایحتاج مورد نیاز خانوارها را صادر کرده است.

پرونده متقاضیان وام کرونا تا پایان مهر بسته می‌شود

مرهم کم‌اثر زخم‌های کرونا

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

بانک مرکزی اعلام کرد پرونده ۸۰ درصد متقاضیان تسهیلات مربوط به صاحبان کسب‌وکارهای آسیب‌دیده از شیوع بیماری کرونا توسط نظام بانکی کشور تعیین‌تکلیف شده و باتوجه به تمدید مهلت پرداخت تسهیلات توسط ستاد ملی مقابله با کرونا تا پایان مهر امسال، پرونده مابقی متقاضیان نیز در حال بررسی و اقدام است. این خبر یعنی پس از چندین ماه از ورود ویروس کرونا به کشور، بالاخره موضوع درخواسـت وام‌های زیان‌دیدگان از این ویروس به سـرانجام خواهد رسید. گرچه بسیاری از اهالی کسب‌وکار درباره زمان نسبتا طولانی تعلق گرفتن و میزان بهره این وام گلایه‌هایی دارند اما در عین حال می‌گویند این مبالغ می‌تواند آب‌باریکه‌ای باشد برای جبران بخشی از مشکلات مالی ایجاد شده در این ماه‌های کرونازده. اما این تسهیلات و حمایت‌ها تا چه اندازه مفید هستند و آیا تمام خسارت‌های این بلای اقتصادی را پوشش می‌دهد؟ با گزارش روزنامه صمت در این باره همراه باشید:

متقاضیان تعیین تکلیف شده

در اطلاعیـه بانـک مرکـزی دربـاره وام‌هـای مربـوط بـه کرونا آمده اسـت: حسـب مصوبات سـتاد کرونا مقرر شده برای کمک به صاحبان کسـب‌وکارهایی که به‌دلیل شرایط ناشی از شیوع بیماری کرونـا در فعالیـت خـود دچار مشـکل شـده‌اند (با ثبت‌نام متقاضی در سـامانه کارا وزارت تعـاون، کار و رفـاه اجتماعی و تایید سـامانه مذکور و معرفی به بانک) تسهیلات با نرخ ۱۲ درصد پرداخت شود که در این زمینه تا تاریخ ۱۴ مهر ۱۳۹۹، بالغ بر ۵۳۴۲۹۸ واحد به بانک‌های عامل معرفی شـده‌اند. بر این اساس، ۵۰۸۰۱۲ واحد از متقاضیان تا تاریخ اشـاره شـده به شـعب بانک‌ها و موسسـات اعتباری عامـل مراجعه کرده‌اند کـه از این تعداد ۲۷۸۲۴۵ واحد با ۴۵۹۰۲۴ نفر شـاغل در مجموع مبلـغ ۵۶.۲۷۰ میلیارد ریال تسهیلات را دریافت کرده‌اند.

همچنیـن تعـداد ۱۶۶۸۹۳ واحد نیز از دریافـت تسـهیلات به‌دلایلی از جمله نداشتن توانایی بازپرداخت تسهیلات و... انصراف داده‌اند و پرونده مابقی واحدهای کسب‌وکار نیز در دست بررسی و تکمیل مدارک و وثایق است؛ بنابراین حدود ۸۰ درصد متقاضیان تعیین‌تکلیف شده‌اند و باتوجه به تمدید مهلت پرداخت تسهیلات توسط سـتاد ملی مقابله با کرونا تا پایان مهر امسـال، پرونده مابقی متقاضیان نیز در دست بررسی و اقدام است.

۳ نکته مهم درباره دریافت تسهیلات

وام کرونا بعد از طی شـدن مراحل اجرایی اکنون در حال پرداخت به صاحبان کسـب‌وکار آسـیب‌دیده از کرونا اسـت و قرار است این پرونده تا پایان مهر بسـته شـود. مشـمولان تسـهیلات حمایتی کرونا، فعالان اقتصادی و صاحبان کسـب‌وکارهایی هسـتند که در ۱۴ رسته منتخب براسـاس معیارهای وزارت کار دسته بندی شده‌اند. برای اطلاع از اینکه کسـب‌وکار متقاضی دریافت این تسـهیلات جزو این ۱۴ رسته است یا خیر باید به سامانه کارا مراجعه می‌شد و در صورتی که کارگاه یا شرکت موردنظر دارای لیسـت بیمه در قالـب کارفرمایی یا خویش‌فرمایی بود، نسبت به ثبت‌نام در این سامانه اقدام می‌کرد. سپس با طی شدن مراحل ثبت‌نـام و تاییـد، متقاضی برای گرفتن وام بـه بانک‌های عامل معرفی می‌شد. کارگروه تسهیلات کرونا، مهلت ثبت‌نام وام کرونا را برای صاحبان مشـاغل دارای لیسـت بیمه تا ۱۵ شـهریور امسـال و صاحبان مشاغل فاقد بیمه را تا پایان شهریور تمدید کرد؛ بنابراین صاحبان کسب‌وکارها براسـاس شـرایط بیمه کارگاه خود توانسـتند از این مهلت استفاده و با مراجعه به سـامانه کارا به نشانی https://kara.mcls.gov.ir/ نسبت بـه ثبت‌نـام اقدام کنند. سـقف وام پرداختی به کارفرمایـان به ازای هر فـرد شـاغل در کارگاه ۱۶ میلیون تومان و کـف وام ۱۲ میلیون تومان در نظر گرفته شـد. اگر کارگاه شـما در ایام پیک کرونا به دسـتور دولت تعطیل شـده سـقف وام به شما تعلق می‌گیرد. وام ۱۲ میلیون تومانی به مشـاغلی تعلق می‌گیرد که در بحران کرونا فعال بوده و تعطیل نشده‌اند اما به هر حال از کرونا آسـیب دیده‌اند. رانندگان مسافربر درون‌شهری و برون‌شـهری که بیمه خویش‌فرمایی هستند نیز می‌توانند وام ۶ میلیون تومانی کرونا بگیرند. در دریافت تسهیلات کرونا اگر مبلغ این تسهیلات زیر ۱۶ میلیون تومان باشد، ارائه یک برگ سفته یا چک توسط متقاضی کافی است. وام ۱۶ تا ۴۸ میلیون تومانی به سفته متقاضی و یک ضامن نیاز دارد. برای تسـهیلات ۴۸ تا ۱۲۰ میلیون تومانی علاوه بر سفته فرد متقاضی ۲ ضامن و برای تسهیلات ۱۲۰ تا ۲۰۰ میلیون تومانی علاوه بر سـفته ۳ ضامن نیاز اسـت. برای دریافت تسهیلات بیش از ۲۰۰ میلیون تومان هم، ارائه تضمین از سوی صندوق ضمانت و ارائه وثایق متعارف به تشخیص بانک الزامی است.

> با این وام ۲۴ ماهه با بیش از ۲۰ درصد بهره توانستیم اجاره‌های عقب‌افتاده و مقداری از بدهی‌ها را پرداخت کنیم

میزان وام کافی نیست

محمـود توکلی که از فعالان حوزه شـیرینی در تهران اسـت، وام مربوط به کرونا را ناکافی می‌داند اما در عین حال می‌گوید در هجوم مشکلات مالی، تخصیص این تسـهیلات بهتر از نبودن آن اسـت. توکلی در گفت‌وگو با صمت درباره این وام‌ها عنوان کـرد: میزان این وام بسـیار کمتـر از نیازهای ما و بهره آن نیز نسـبتا بالاسـت اما حسن آن این است که حداقل با این وام ۲۴ ماهه با بیش از ۲۰ درصد بهره توانسـتیم اجاره‌های عقب‌افتاده و مقداری از بدهی‌ها را پرداخت کنیم اما متاسـفانه زیان مالی وارد شـده به این صنف بیش از آن اسـت که با این مقادیر جبران شود. وی با اشاره به وام ۱۷۰ میلیون تومانی دریافتی از دولت برای اصناف آسیب‌دیده از کرونا تصریح کرد: گردش مالی شیرینی‌فروشـی‌ها در حـال حاضر باتوجه به لغو مراسـم خانوادگی در حدی نیسـت که بتوانند از پس تمام هزینه‌ها برآینـد. این فعـال حوزه شـیرینی تصریح کرد: باوجود تمام فشـارهای اقتصادی ما سعی کردیم تعدیل نیرو نداشـته باشیم اما با وضعیت موجود مشخص نیست سرانجام فعالیت این صنف به کجا خواهد کشید و آینده فعالان آن چه خواهد شد.

ما ورشکست شدیم

خسـرو ابراهیمی‌نیا، رئیس اتحادیه تالارهای پذیرایـی و تجهیـز مجالس تهـران در این باره عنـوان کـرد: هرچنـد تالارهـای پذیرایی جزو کسـب‌وکارهای آسـیب‌دیده از کرونـا بودند اما نتوانسـتند از تسـهیلات کرونا اسـتفاده کنند، چراکـه ایـن تسـهیلات بـه ازای هـر کارگر به واحدهـا اختصـاص می‌یابـد، امـا تالارهـا با ۷ مـاه تعطیلی تـوان پرداخت حقـوق کارگران را نداشتند. وی در گفت‌وگو با صمت در این زمینه افـزود: نگه داشـتن ۹ کارگر به‌طور متوسـط در هـر ماه بیـش از ۲۷ میلیون تومـان هزینه دارد و ۱۲ میلیـون تومـان دردی از کارفرمـا درمان نمی‌کنـد. عـلاوه بر ایـن تالارها کـه در ۷ ماه گذشته هیچ درآمدی نداشتند، توان بازپرداخت ایـن تسـهیلات را ندارند؛ به‌ویـژه اینکه در ابتدا واحدهـا امیـد به رونق فعالیت‌شـان در ماه‌های رجب و شـعبان داشـتند، اما با تداوم تعطیلی‌ها ایـن امید هـم از بین رفـت. وی در پایان گفت: محدودیت‌های کرونایی برای بسیاری از واحدها لغو شده اما تالارهای پذیرایی تا امروز ۸ ماه است که فعالیتی نداشته‌اند و عملا ورشکست شده‌اند.

> نگه داشتن ۹ کارگر به‌طور متوسط در هر ماه بیش از ۲۷ میلیون تومان هزینه دارد و ۱۲ میلیون تومان دردی از کارفرما درمان نمی‌کند

انتظار حمایت بیشتری داشتیم

عبدالحسین عباسـی، عضو هیات رئیسه اتحادیه صنف درودگـران و مبلسـازان در گفت‌وگو با صمت در این باره گفت: در سـال‌های اخیر باتوجـه به تحولات خوبی که در حوزه مبل رخ داده، در تامین بازارهای داخلی در شـرایط مطلوبی قرار داشـتیم و حتی مازاد تولید هم در این بخش وجود داشـت اما در حال حاضر باتوجه به کمبود نقدینگی و همچنین مشـکلاتی از قبیل مسـائل مربوط به دارایی، شـهرداری و بیمه نمی‌توان انتظار شرایط اقتصادی خوبی را در این حوزه داشـت. عباسـی در این زمینه افزود: برای جبران زیان‌های مالی متوجه صنعت مبل کشور در ماه‌های اخیر، پیش از عید پیشنهاد دادیم، دولت برای کمک به این صنف از تعهدات مالی مربوط مالیات، عوارض و بیمه سـه مـاه اخیـر صرف‌نظر کند که این پیشـنهاد هم به نتیجه مشخصی نرسید. وی با اشاره به دغدغه‌های اصناف تولیدی در دوران کرونا، خاطرنشـان کرد: تولیدکننـده بـرای اینکه بتواند نقـش خود را در نظام اقتصادی به‌درسـتی ایفا کند نباید دغدغه‌ای جز تولید داشـته باشـد. خیـال او باید از وضعیت عرضه محصولات در بازار راحت باشد، در حالی که متاسفانه امروز این شرایط برای تولیدکنندگان مبل کشور وجود ندارد. این عضو هیات رئیسه اتحادیه صنف درودگران و مبلسـازان تصریح کرد: امـروز تولیدکنندگان این حوزه با مشـکلات بسـیار زیاد اقتصادی مواجهنـد؛ بازار فروش وجود ندارند، کارخانه‌ها نیمه‌تعطیل هسـتند، هزینه‌های جاری همچنان باید پرداخت شـود، کارگران فعال در ایـن صنعت مطالبات خود را دارند و چک‌های برگشـتی هر روز بیشـتر از روز قبل فعـالان این حوزه را تحت فشـار قرار می‌دهد اما هنوز کمکی ازسـوی دولت بـه این حوزه نشـده اسـت. وی در این باره تصریح کرد: در کشـورهای دیگر در چنین شرایطی از طریق مواردی مثل وام‌های کم‌بهره، یارانه و تنفس، از تولیدکننده حمایـت می‌کنند اما در کشـور ما در نهایت وعده یک وام با نرخ سود ۱۲ درصدی برای رفع تمام این مشکلات داده شـده که تخصیص آن برای هر صنف با مشـکلات فراوان همراه است و هنوز هم پرداخت آن قطعی نشده است.

انتظار اصناف بحق بود

با اینکـه دولـت و نهادهای ذی‌صـلاح در بحـث وام کرونا، در این ماه‌ها تاکید بسـیاری بر اعطای ایـن وام‌ها برای جبران خسـارت فعالان حوزه اصناف داشتند، به‌نظر می‌رسد انتظار حـوزه اصنـاف بیـش از تعلق گرفتـن وام، ایـن بود کـه دولت در دریافت حـق بیمه و مالیات‌ها تجدیدنظر می‌کرد تا اندکی از فشـارهای ناشی از زیان‌های مالی کرونا کم شـود. در این زمینه قاسم نوده فراهانی، رئیـس اتاق اصناف تهران در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: سـال گذشته و امسـال شرایط بسیار عجیب و تلخـی بـرای اقتصاد کشـور رقم خورد و همراه شـدن عواملی مانند تورم، تحریم‌هـا و همه‌گیری ویروس کرونا دسـت به‌دست هم داد تا کسب‌وکار کشور به بحرانی‌ترین شـرایط خود در طول چند سـال اخیر برسـد. وی در این زمینـه تصریح کرد: بسـیاری از اصناف در سـال ۱۳۹۸ حتـی بدون در نظر گرفتن همه‌گیـری ویروس کرونا نیز مشـکلات فراوانی داشـتند و رکود بازار همه اصناف را به مرز بحران رسـانده بود و کورسوی امید فعالان این بخش فـروش هفته‌های پایانی سـال و جبران ایـن رکود بود، اما شـیوع کرونا درست در ماه پایانی سـال و متعاقب آن تعطیلی اجباری اصنـاف، ضربه ویران‌کننده‌ای بود که بر پیکره کسـب‌وکار فعالان این حوزه وارد شد. نوده فراهانی در ایـن باره افزود: با در نظـر گرفتن زیان‌هایی که اصناف مختلف در این مدت دیدند، پیشـنهاد ما در جلساتی که با نمایندگان سازمان‌های مالیاتی داشتیم این بود که امسال مالیات‌هـای مربوط به اصناف کاهـش پیدا کند، زیرا این مالیـات برای اصنافی که یک سـال تمام در صنف زیان‌ده خود در تکاپو بوده‌اند، سـنگین است که البته این خواسته محقق نشد.

واکنش اتاق اصناف

طبق اعلام اتاق اصناف ایران حدود ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار نفر در بخش‌های غیرمشـمول و حـدود ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار نفر در بخش‌های مشمول دریافت تسهیلات، مشغول کار هستند و خسارت ماهانه تعطیلات ناشـی از کرونا برای واحدهای صنفی بیـش از ۲۶ هزار میلیارد تومان بوده اسـت. با این حال به‌نظر می‌رسـد این تسـهیلات آنطور که انتظار می‌رفت درمانی برای مشکلات گسترده ناشی از شیوع ویروس کرونا نبوده است.

بـرای مثـال برخـی از اعضای اتـاق اصناف ایـران معتقدند تسـهیلات حمایتی به مشـاغل آسـیب‌دیده از کرونا در نهایت معادل حقوق ۳ ماه یک کارگر است.

انتقاداتی نیز درباره نحوه دریافت این وام مطرح بود؛ از جمله اینکه گفته می‌شـد شرایط در نظر گرفته شده برای اعطای این وام تقریبا دریافت آن را غیرممکن کرده، چراکه به‌صورت سنتی و نرمال فهرسـت بیمه اسـفند و فروردیـن ۲۰ درصد متفاوت است و افراد زیادی حتی با توافق با کارفرما از ابتدای سال محل کارشان را عوض می‌کنند، اما این نکته برای اعطای وام در نظر گرفته نشده است.

برخی نیز بر این نکته تاکید دارند که اصناف آنطور که انتظار می‌رفت از تسهیلات کرونایی استقبال نکردند چراکه میزان وام با سـود ۱۲ درصد به‌مراتب کمتر از ضرر و زیان مشاغل بوده و تنها باعث اضافه شـدن یک بدهی به بدهی‌های اصناف خواهد شد.

بر اسـاس آمارها بیشترین تسـهیلات پرداخت شده در میان رسـته‌های کسب‌وکار آسـیب‌دیده از کرونا متعلق به رانندگان، معلمان دبسـتان، بخش حمل‌ونقل عمومی و آرایشگاه‌ها بوده، این در حالی اسـت که حدود ۸۵۰ زیررسته شغلی آسیب‌دیده از شـیوع کرونا که با هماهنگی دسـتگاه‌های اجرایی شناسایی و اعلام شـده شامل ۳ میلیون بنگاه آسـیب‌دیده است که ۱.۳ میلیـون واحد بیمه شـده و دارای کد کارگاهـی و ۱.۷ میلیون واحد، فاقد بیمه و کد کارگاهی هسـتند؛ بنابراین باتوجه به این شـرایط و اینکه در ایـن مدت حق‌بیمه‌ها بـا جریمه دیرکرد و مالیات‌ها با افزایش دریافت شده، پیشنهاد شده باقیمانده اعتبار تسهیلات کرونایی در قالب معافیت‌های مالیاتی و پرداخت سهم بیمه کارفرما برای صنوف آسیب‌دیده لحاظ شود.

سخن پایانی...

طبق دسـتورالعمل‌های اعلام شـده، از بین ۱۴ گروه شـغلی که مشـمول دریافت تسهیلات حمایتی به مشاغل آسیب‌دیده از کرونا شناخته شدند، این تسهیلات تنها به واحدها و کارگاه‌هایی اختصاص می‌یابد که نیروهای کار در آنها شـاغل و بیمه باشـند. در واقع مبنای پرداخت، شاغل بودن نیروی کار و تعدیل نشـدن فرد و بیمه‌پردازی تا قبل از شـیوع کرونا است. میزان پرداخت تسهیلات نیز به این شکل است که برای واحدهای کسب‌وکاری که فعال بوده و تعطیل نشده‌اند، مبلغ ۱۲ میلیون تومان به ازای هر شاغل دارای پرونده بیمه تامین اجتماعی (۷۰ درصد هزینه دسـتمزد و ۳۰ درصد امور عملیاتی) و برای واحدهایی که به اجبار تعطیل شـده‌اند، مبلغ ۱۶ میلیون تومان وام به ازای هر شـاغل دارای پرونده تامین اجتماعی (۵۰ درصد هزینه دستمزد و ۵۰ درصد سایر امور عملیاتی) پرداخت می‌شود. با یک حساب سرانگشتی ساده و مقایسه میزان وام پرداختی با هزینه‌های معمول اصناف و چند برابر شـدن هزینه‌هایی مثل اجاره بهای واحد، به‌راحتی می‌توان نتیجه گرفت که این تسـهیلات درمانی برای مشکلات گسترده ناشی از شیوع ویروس کرونا نبوده است. در حقیقت شیوع ویروس کرونا و کم شدن رفت‌وآمدها برای پیشگیری بـه ویژه در ماه پایانی سـال کـه عمدتا روزهای پررونقی برای کسـب وکارهای خرد و کارگران فصلی است، باعث شده فعالان تجاری، اصناف مختلف و کارگران دچار آسیب‌های جدی شوند. این افراد آسـیب دیده از ویروس کرونا حالا نسـبت به مبلغ و شرایط تعیین شده برای دریافت تسـهیلات حمایتی کرونا گلایه دارند اما آیا می‌توان برای درمان مشـکلات آنها در سال پایانی دولت دوازدهم درمانی پیدا کرد؟!

رئیس سازمان توسعه تجارت خبر داد

جلوگیری از برگزاری نمایشگاه‌های غیراستاندارد

طبق اعلام بانک مرکزی، تاکنون ۳۵ میلیارد یورو ارز ازسوی صادرکنندگان به کشور بازگردانده شده و می‌توان گفت ۶۸ درصد ارز صادراتی، وارد چرخه اقتصادی کشور شده است

نشست خبری سازمان توسعه تجارت با محوریت توسعه بازرگانی و تاکید بر رونق رویدادهای نمایشگاهی در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برگزار شد.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس سازمان توسعه تجارت در این نشست گفت: تاکنون ۳۵ میلیارد یورو ارز ازسوی صادرکنندگان به کشور بازگشته است و می‌توان گفت ۶۸ درصد ارز صادراتی، وارد چرخه اقتصادی کشور شده است.

حمید زادبوم از اعطای تسهیلات صادراتی برای تولیدکنندگانی که جهش تولید دارند، خبر داد و اظهارکرد: با تحقق اهداف جهش تولید، واحدهای صنعتی می‌توانند علاوه بر تأمین نیاز بازار داخل که بازاری ۸۰ میلیونی است به فکر صادرات محصولات تولیدی واحد خود نیز باشند و در همین راستا، سازمان توسعه و تجارت همکاری‌های لازم را با صادرکننده‌ها دارد.

رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران گفت: واحدهای صنعتی دارای مازاد تولید، می‌توانند به بازارهای مصرف کشورهای منطقه، به‌عنوان بازار صادراتی ویژه توجه کنند و برای صادرات محصولات واحد تولیدی خود اقدام کنند.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: واحدهای تولیدی که در زمینه صادرات فعالیت دارند با مسائلی روبه‌رو هستند و برطرف کردن مشکلات آنها در اولویت کاری سازمان توسعه تجارت ایران قرار دارد.

زادبوم افزود: برای ایجاد زمینه‌های لازم جهت توسعه صادرات و حمایت لجستیکی و تشویق صادرکننده‌ها، سازمان توسعه و تجارت ایران توسعه زیرساخت‌های صادراتی را در دستور کار قرارداده و براساس ظرفیت‌های استانی با استانداری‌ها و سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها همکاری‌های لازم را دارد و مشوق‌هایی نیز برای ورود افراد به حوزه زیرساختی و توسعه امکانات صادراتی کشور پیش‌بینی کرده است.

وی تصریح کرد: فرآیند تشکیل پرونده و پرداخت مشوق‌های صادراتی در حوزه زیرساخت‌ها، شامل ارائه طرح توجیهی توسط سرمایه‌گذار بخش خصوصی به کارگروه توسعه صادرات استان و تأیید و تصویب طرح و مجری در این کارگروه با حضور تمامی اعضا و در نهایت اعلام به سازمان توسعه تجارت ایران خواهد بود و پرداخت مشوق‌های صادراتی در دو قالب کمک بلاعوض و کمک سود تسهیلات بانکی، انجام خواهد شد.

بازگشت ۶۸ درصد ارز حاصل از صادرات به کشور

رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران گفت: طبق اعلام بانک مرکزی، تاکنون ۳۵ میلیارد یورو ارز ازسوی صادرکنندگان به کشور بازگشته است و می‌توان گفت ۶۸ درصد ارز صادراتی، وارد چرخه اقتصادی کشور شده است.

زادبوم افزود: از فروردین سال ۹۷ تا فروردین امسال، ۲۱ هزار و ۲۵۴ صادرکننده، ارز حاصل از صادرات را به کشور برگردانده‌اند.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت بیان کرد: تعداد صادرکنندگانی که از ابتدای ۹۹ تا پایان مرداد، ۱۰۰ درصد به تعهدات ارزی خود عمل کرده‌اند، ۲۲۸۶ نفر هستند؛ در صورتی که از فروردین امسال تا تیر، تعداد ۲۰۱۴ صادرکننده به تعهدات خود عمل کرده بودند و به‌عبارتی در مرداد ۹۹ تعداد ۲۷۲ صادرکننده دیگر نیز به تعهدات ارزی خود عمل کرده و ارز صادراتی را به کشور برگردانده‌اند.

تأثیر برگزاری نمایشگاه بر صنعت

زادبوم درباره امضای تفاهمنامه همکاری میان سازمان توسعه تجارت و انجمن نمایشگاه‌های ایران توضیح داد: این تفاهمنامه، زمینه استفاده از توانمندی تشکل‌ها در راستای افزایش اثر بخشی صنعت نمایشگاهی و ایجاد رقابت سالم، میان برگزارکنندگان نمایشگاه‌ها در سراسر کشور را فراهم می‌آورد.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت افزود: در سراسر کشور ۲۰ سایت نمایشگاهی وجود دارد که به‌طور پراکنده به برگزاری نمایشگاه‌های مختلف می‌پردازند و بایداز ظرفیت‌های این سایت‌ها بیشتر استفاده شود. زادبوم اضافه کرد: هماهنگی و تنظیم فرآیند تصویب تقویم نمایشگاه‌های ملی و بین‌المللی (پنج‌ساله ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۴)، حمایت از برگزاری نمایشگاه‌های بزرگ به شکل ادواری در استان‌های کشور، تهیه، تدوین طرح جامع توسعه، ارتقای کمی و کیفی زیرساخت‌های نمایشگاهی کشور و تدوین ضمانت اجرایی برای جلوگیری از برگزاری نمایشگاه‌های غیراستاندارد خارج از سایت‌های نمایشگاهی از بندهایی است در این تفاهمنامه به آنها اشاره شده و رعایت این موارد می‌تواند به صنعت کشور در همه حوزه‌ها کمک کند.

گروه نمایشگاه
editor@smtnews.ir

حمید زادبوم

یادداشت

نمایشگاه، محرک اصلی تولید ناخالص ملی

مهدی کریمی تفرشی
کارآفرین

نمایشگاه مهم‌ترین ابزار ارتباطی برای صنایع و مشاغل گوناگون و از قدرتمندترین وسایل ارتباط جمعی است که نقش بسیار مهمی در اقتصاد هر کشوری دارد. نمایشگاه، ویترین اقتصاد کشور و محرک اصلی تولید ناخالص ملی است. در ایران، نمایشگاه بین‌المللی آگروفود با توجه به جایگاه کلیدی صنعت غذایی در اقتصاد غیرنفتی کشور، همواره یکی از مهم‌ترین و قدرتمندترین نمایشگاه‌های داخلی و از بزرگ‌ترین نمایشگاه‌های خاورمیانه بوده است. تقریبا از اواخر بهمن صنعت نمایشگاهی جهان متوقف شده و مشاغل مرتبط با این صنعت در رکود به‌سر می‌برند. بیش از ۲۰۰ برگزارکننده حقوقی نمایشگاه‌ها و بیش از ۴۰ مرکز نمایشگاهی در سراسر کشور داریم که موتور محرک اصلی تقاضا در کشور و رونق تولید و چرخه اقتصادی هستند؛ بنابراین با توجه به جایگاه مهم این صنعت در جهش تولید و رونق هرچه بیشتر اقتصاد غیرنفتی و ایجاد اشتغال به‌ویژه در شرایط حساس اقتصادی کشور، حمایت از این صنعت اهمیت بسزایی دارد. آنچه مسلم است برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی در شرایطی که اقتصاد کشور از یک سو با محدودیت‌های ناشی از بیماری کرونا و از سوی دیگر با تحریم‌های امریکا مواجه است، به جهت حفظ اشتغال و ایجاد پویایی در تولید و عرضه و تقاضا در کشور حفظ اشتغال یک ضرورت است. سازمان توسعه تجارت به‌عنوان متولی اصلی در بحث نمایشگاه‌ها باید دغدغه‌های مجریان و برگزارکنندگان نمایشگاهی را ارزیابی کرده و به گوش دولت و مسئولان رسانده و حداقل تا زمانی که رکود ناشی از شیوع کرونا به این صنعت آسیب رسانده حمایت‌های لازم را برای سرپا نگه داشتن این صنعت جلب کند. پرداخت تسهیلات کم‌بهره سرمایه در گردش به مجریان و برنامه‌ریزی جبرای حمایت از توسعه و تجهیز مراکز نمایشگاهی با همکاری صندوق ضمانت صادرات و کمک بانک‌ها به‌ویژه بانک توسعه صادرات و تمامی نهادهای ذی‌ربط باید از اولویت‌های برنامه‌های سازمان توسعه تجارت باشد. این روزها باید زیرساخت‌های برگزاری نمایشگاه‌ها را به شکلی که به سلامت جامعه آسیب وارد نشود، آماده کنیم و با رعایت پروتکل‌های بهداشتی این صنعت را سر پا نگه داریم. اگر یک بانک اطلاعاتی جامع و دقیق تدوین شود و فقط از مخاطبان اصلی نمایشگاه‌ها برای بازدید دعوت به‌عمل‌آید می‌توان ضمن اینکه نمایشگاه‌ها را تخصصی‌تر و بر مبنای استانداردهای روز دنیا برگزار کرد از تجمع گسترده در شرایط بحران کرونا جلوگیری و به حفظ سلامت جامعه در عین برگزاری نمایشگاه‌ها نیز کمک کرد. ضمن اینکه حمایت بخش خصوصی از این صنعت هم بسیار می‌تواند راهگشا باشد و باید فضا برای حضور هر چه پررنگ‌تر بخش خصوصی در تصمیم‌گیری‌ها و امور اجرایی در کنار سیاست‌گذاری دولت فراهم شود.

هزینه‌ی کرونا را شکست می‌دهیم.
پوشش هزینه‌ی بستری، تا ۱۰۰ میلیون تومان

بیمه سه‌گانه کرونا
همراه روزهای سخت

بیمه سامان
Saman Insurance
www.si24.ir
تلفن: ۸۹۴۳-۰۲۱

روی خط خبر

افزایش تولید پالایش گاز پارسیان

تولید گاز و میعانات گازی در ۶ ماه نخست سال در مقایسه با سال گذشته افزایش یافت. مدیرعامل شرکت پالایش گاز پارسیان با اعلام این خبر گفت: در سال جهش تولید، این شرکت در راستای تحقق شعار سال با برنامه‌ریزی و تدابیر اتخاذشده موفق به تولید ۳۴.۱۰ میلیارد مترمکعب گاز طبیعی و۸۸.۳ میلیون بشکه میعانات گازی شده که این مهم نشان از افزایش تولید امسال در مقایسه با سال گذشته دارد. به گزارش صمت، ابدالی دهدزی ضمن بیان این مطلب افزود: در شرایط حساس کنونی کشور، با وجود تحریم‌های ناجوانمردانه و نیز شیوع بیماری کرونا، با همت کارکنان، این مجموعه با افزایش تولید بیش از ۸ درصدی گاز و افزایش تولید بیش از ۹ درصدی میعانات گازی به نسبت به ۶ماه نخست سال ۹۸، مواجه بوده است. شرکت پالایش گاز پارسیان به‌عنوان بزرگ‌ترین پالایشگاه گاز شیرین و دومین تولیدکننده گاز کشور، نقش بسزایی در حفظ و صیانت از محیط‌زیست با تولید گاز طبیعی به‌عنوان منبع انرژی پاک ایفا می‌کند.

همچنین سیفی، معاون عملیات شرکت پالایش گاز پارسیان گفت: واحد تصفیه پساب‌های صنعتی (O.W.S ۱) کار جداسازی میعانات هیدروکربوری از آب را بر عهده دارد که نشتی دیواره OIL PIT ورودی این واحد، مشکلات عدیده‌ای به‌وجود آورده بود. پس از اقدامات مقدماتی و باز طراحی ازسوی کارشناسان خبره پالایشگاه، مسیر موازی موقت برای هدایت هیدروکربن‌ها به کمک پمپ‌های ویژه ایجاد و نصب و راه‌اندازی OIL PIT با رعایت کامل موارد ایمنی در کوتاه‌ترین زمان ممکن به پایان رسید.

ثبت۳۳۵ اظهارنامه صادراتی و وارداتی در یزد

مدیرکل استاندارد استان یزد گفت: از ابتدای سال تا کنون ۳۳۵اظهارنامه صادراتی و وارداتی ازسوی اداره امور صادرات و واردات اداره کل استاندارد استان یزد به ثبت رسیده است. از مجموع یادشده ۱۷۸ اظهارنامه مربوط به کالاهای وارداتی و ۱۵۷مورد مابقی را اظهارنامه‌های کالاهای صادراتی تشکیل می‌دهد.

به گزارش صمت از استان یزد، محمدرضا زارع بنادکوکی در نشست هم‌اندیشی بررسی عملکرد حوزه صادرات و واردات ضمن بیان این مطلب گفت: بیشترین اظهارنامه‌های وارداتی با مجموع ۱۲۸ مورد مربوط به حوزه‌های صنایع ساختمان، مکانیک و برق است که حوزه‌های نساجی، شیمیایی، غذایی و کشاورزی و خودرو و نیرو محرکه در مرتبه‌های بعدی قرار دارند. این مسئول ادامه داد: حوزه مکانیک با عملکرد ۲۷ مورد بر واردات حوزه نساجی ماه‌های گذشته پیشی گرفته که دلیل این امر ورود قطعات یدکی مکانیکی ماشین‌آلات واحدهای تولیدی و نیز لوازم یدکی خودرو از قبیل فیلتر هوای کامیون‌ها بوده است. مدیرکل اداره استاندارد استان یزد در توضیح چگونگی ترخیص اقلام وارداتی مشمول استاندارد اجباری گفت: در پاسخ به استعلام‌های اداره کل گمرک استان یزد، در صورت نبود گواهی بازرسی در مبداء که ازسوی شرکت‌های بازرسی بین‌المللی(سوریانس)تایید صلاحیت‌شده صادر می‌شود، از طریق اخذ تعهد یا نمونه‌برداری و آزمون، فرآیند واردات دنبال می‌شود. زارع بنادکوکی در پایان تاکید کرد: از ۱۵۷ اظهارنامه صادراتی ثبت شده، ۸۶ مورد مربوط به تعیین ماهیت و ۷۱ مورد را اظهارنامه‌های مشمول استاندارد اجباری تشکیل داده است.

رعایت پروتکل‌های بهداشتی در شرکت گاز یزد

شرکت گاز استان یزد در ارزیابی اداره‌ها و نهادهای استان درباره رعایت دستورالعمل‌ها و پروتکل‌های بهداشتی در راستای مدیریت و کنترل بیماری کرونا موفق به کسب مقام برتر شد. به‌گزارش صمت از استان یزد، مدیرعامل شرکت گاز استان یزد ضمن قدردانی از رعایت پروتکل‌های بهداشتی ازسوی همکاران، موثرترین عامل در دستیابی به این رتبه را همراهی و همکاری کارکنان دانست و تداوم رعایت این دستورالعمل‌ها را برای حفظ سلامتی کارکنان و مراجعان و همچنین قطع زنجیره این بیماری منحوس ضروری دانست. وی الزام استفاده از ماسک برای مراجعان و کارکنان و توزیع ماسک، دستکش یکبار مصرف و محلول ضدعفونی‌کننده بین کارکنان را به‌عنوان دیگر اقدامات انجام‌شده درباره کسب رتبه A (امتیاز ۸۰ به بالا) این مجموعه دانست.

رشد صادرات مواد نفتی از بندر خلیج‌فارس

مدیرکل بنادر و دریانوردی هرمزگان میزان صادرات انواع مواد نفتی از بندرنفتی خلیج‌فارس در ۶ ماه نخست سال را ۷ میلیون و ۸۷۰ هزار تن اعلام کرد که در همسنجی با مدت مشابه سال گذشته رشد ۲۱ درصدی را نشان می‌دهد. به‌گزارش صمت از بندرعباس، علی‌رضا محمدی‌کرجی‌ران اعلام کرد: در این مدت در مجموع ۱۵ میلیون تن انواع مواد نفتی در بندر شهید رجایی تخلیه و بارگیری شده که در این راستا رشد ۶ درصدی داشته و از این تعداد ۷ و میلیون ۸۷۰ هزار تن انواع مواد نفتی از بندر خلیج‌فارس صادر و مابقی وارد این بندر شده است. وی ادامه داد: همچنین در مدت یادشده ۶۱۰ نفتکش در اسکله‌های مختلف این بندر پهلو گرفته‌اند. مدیرکل بنادر و دریانوردی هرمزگان بیان کرد: بندر خلیج‌فارس به‌عنوان مجموعه نفتی منطقه ویژه اقتصادی بندر شهید رجایی با هدف افزایش و ارتقای سهم کشور از بازار بانکرینگ، صادرات و واردات و ترانزیت فرآورده‌های نفتی احداث شده است. محمدی‌کرجی‌ران، طرح‌های توسعه‌ای برای تقویت فعالیت‌های بندری در این بندر نفتی به احداث ۳ پست اسکله نفتی جدید، اجرای عملیات ایرایزینگ به‌عنوان روشی نوین به‌منظور نصب سقف‌های فوق‌سنگین مخازن فرآورده‌های نفتی اشاره کرد که این فناوری نیز ازسوی متخصصان ایرانی در این بندر به اجرا درآمده است. وی افزود: بنا داریم این روش را برای تمامی مخازن بزرگ در منطقه درحال ساخت در پایانه نفتی بندر خلیج‌فارس را با هدف افزایش سهم ایران از صنعت بانکرینگ به اجرا درآوریم.

گره مشکلات بر تار و پود صنعت فرش اردبیل

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

امروز صنعت فرش دستباف در عرصه ملی و بین‌المللی نسبتا جایگاه مناسبی دارد و شهرها و کشورهایی که توانسته‌اند مزایای رقابتی بیشتری داشته باشند، موفق‌تر بوده و تولید و صادرات بیشتری دارند.

فرش دستباف ایران همواره به‌عنوان یکی از کالاهای برجسته در سبد صادرات غیرنفتی ایران مطرح بوده و حدود ۷ درصد اشتغال کل کشور و معیشت چند میلیون نفر را به خود اختصاص داده است.

صادرات فرش دستباف ایرانی که در سال ۱۳۹۶ حدود ۴۲۶ میلیون دلار بود، در سال ۱۳۹۷ به ۲۳۸ میلیون دلار کاهش یافت و در نهایت با افت شدید صادرات فرش دستباف در سال گذشته صادرات این کالا به ۶۹ میلیون دلار رسید و در ۴ ماه نخست امسال نیز به ۱۵ میلیارد دلار رسید.

رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش دستباف علت کاهش صادرات به‌ویژه در سال‌های ۹۸ و ۹۹ را عوامل مختلف از جمله محدودیت‌های صادراتی بعد از تحریم‌ها و همچنین مشکلات رفع تعهد ارزی عنوان می‌کند.

البته بسته شدن مرزها در ۲ ماه نخست سال به‌دلیل شیوع کرونا هم عامل دیگر کاهش صادرات فرش دستباف ایران در سال جاری است.

۱۰ کشور اول واردکننده فرش دستباف از ایران در سال ۱۳۹۷ عبارت بودند از کشورهای ایالات متحده امریکا، آلمان، امارات متحده عربی، ژاپن، لبنان، استرالیا، کانادا، قطر، ایتالیا و پاکستان و ۱۰ کشور اول واردکننده فرش دستباف از ایران در سال ۱۳۹۸ نیز کشورهای ژاپن، آلمان، امارات، لبنان، افریقای جنوبی، قطر، ایتالیا، استرالیا، انگلیس و هند بودند که مقایسه ارقام صادراتی به این کشورها در سال‌های ۹۷ و ۹۸ نشان می‌دهد صادرات فرش به کشورهای مختلف کاهش یافته است.

چالش‌های غیرقابل انکار

با وجود ظرفیت بالا در حوزه فرش، این صنعت در سال‌های گذشته به‌ویژه در استان اردبیل با چالش سختی مواجه شده و در رکود به‌سر می‌برد. وجود بیش از ۳۱هزار نفر در عرصه تولید و فروش فرش دستباف در سطح استان اردبیل، ضرورت توجه به این هنر-صنعت ارزشمند را افزایش می‌دهد، همین‌طور ثبت جهانی مالکیت معنوی ۱۰ طرح فرش دستباف اردبیل نشان از اصالت و هویت این هنر صنعت در منطقه دارد.

اسحق رسولی در گفت‌وگو با فارس، چالش‌های پیش‌روی صنعت فرش دستباف را غیرقابل انکار دانست و اظهارکرد: با وجود تمام چالش‌ها و بی‌توجهی‌ها به صنعت فرش، این هنر-صنعت به لحاظ هنری بودن و آمیختگی آن با فرهنگ اصیل ایرانی هنوز خود را حفظ کرده است.

عامل توسعه خوشه فرش استان اردبیل افزود: ضعف‌هایی در حوزه فرش وجود دارد که باید رفع شود و در راستای حل آن یک‌سری اقدامات انجام می‌شود، اما به هیچ وجه کافی نیست و علت آن وجود بی‌ثباتی در سازمان‌های مرتبط است.

با وجود تمام چالش‌ها و بی‌توجهی‌ها به صنعت فرش، این هنر-صنعت به لحاظ هنری بودن و آمیختگی آن با فرهنگ اصیل ایرانی هنوز خود را حفظ کرده است.

وی تصریح کرد: برای بی‌ثباتی این سازمان می‌توان تغییرات مدام و پشت‌سر هم مدیریتی در سازمان ملی فرش را مثال زد و ساختار سازمانی آن سبب شده قدرت و اختیاراتش متناسب با مسؤولیتش نباشد و دچار سیاست‌زدگی باشد.

عامل توسعه خوشه فرش استان اردبیل به نقش موثر مدیریت در حوزه فرش اشاره کرد و گفت: تشکل‌های فرش در اردبیل باید در زمینه‌های گوناگون همکاری بیشتری داشته باشند، در واقع سرمایه‌های اجتماعی در حوزه فرش ضعیف است و این سرمایه باید در بین تشکل‌ها تقویت شود.

اشتغالزایی با حداقل سرمایه

مالک اژدرحسنی، رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و بافندگان فرش دستبافت استان اردبیل اظهارکرد: فرشبافی شغلی است که با کمترین سرمایه‌گذاری، بیشترین اشتغالزایی و ارزآوری را دارد و فرش هویت، شناسنامه و تاریخ این مرز و بوم را نمایان کرده و در بسیاری از مناطق دنیا، ایران را با فرش می‌شناسند.

وی ضمن ابراز تاسف از کم اهمیت شدن صنعت فرش در داخل کشور بیان کرد: با وجود اینکه فرش ایران در دنیا از جایگاه و احترام خاصی برخوردار است اما متاسفانه این صنعت مورد بی‌توجهی مسئولان، بخش خصوصی و بافندگان قرار گرفته است.

خبری از تسهیلات ارزان‌قیمت نیست

رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و بافندگان فرش دستباف استان اردبیل گفت: فرشبافی سبب می‌شود اعضای خانواده بیشتر در کنار یکدیگر باشند و در سایه این صنعت علاوه بر جنبه‌های اقتصادی از آسیب‌های اجتماعی و بزه جلوگیری می‌شود و با کمترین هزینه شاهد برپایی کارگاه‌های خانگی می‌شویم و درآمد خوبی هم روانه خانه‌ها می‌شود.

حسنی تاکید کرد: ۷ سال است که بافندگان منتظر تسهیلات کم‌بهره دولتی هستند اما همچنان خبری از این تسهیلات نیست و بیمه بافندگان نیز مورد غفلت دولتمردان قرار گرفته است.

موازی‌کاری عامل عقب‌ماندگی

وی با اشاره به وجود موازی‌کاری در بین نهادهای اجرایی درباره صنعت فرش، عنوان کرد: متولی اصلی فرش اداره کل صنعت،معدن و تجارت است اما اداره کار، استانداری، بهزیستی و... نیز در زمینه فرش فعالیت می‌کنند و این موضوع یک موازی کاری بی‌ثمر در حوزه فرش به وجود آورده است.

حسنی یادآور شد: بیش از ۵۰ هزار بافنده فرش دستباف در این استان شناسایی شده‌اند که از این تعداد ۳۳ هزار نفر دارای شناسنامه فعالیت در صنعت تولید فرش هستند.

وی با بیان اینکه میزان تولید بافندگان فرش استان هم‌اکنون به ۹۰ هزار مترمربع در سال می‌رسد، اظهارکرد: امسال هدف‌گذاری اتحادیه تولیدکنندگان و بافندگان فرش دستباف استان حمایت همه‌جانبه از تولیدکنندگان در صنعت فرش است و تلاش می‌شود با بکارگیری سیاست‌های کاری جدید میزان تولید فرش دستباف استان به ۱۲۰ هزار متر مربع افزایش یابد.

حمایت از تولیدکنندگان فرش

اکبر بهنام‌جو، استاندار اردبیل، خرداد امسال در نشست با فعالان فرش و بررسی مشکلات این قشر خواستار پرهیز از موازی‌کاری و حفظ افراد توانمند برای توسعه این صنعت و ورود به صادرات فرش شده و اظهارکرده بود: تولیدکنندگان فرش در استان اردبیل حمایت می‌شوند.

وی بر انسجام و همگرایی فعالان و تولیدکنندگان فرش دست‌بافت در استان تاکید کرده و گفته بود: تولید فرش به‌صورت جزء نمی‌تواند این محصول را در سطح بازارهای ملی و جهانی مطرح کند. استاندار اردبیل تصریح کرده بود: باید نهادهای متولی و همچنین مسئولان اتحادیه‌های صنفی، شهری و روستایی در تقویت توانمندی‌های این حوزه تلاش کرده و با همگرایی و وحدت رویه در جذب بازار تاثیرگذار باشند.

کرونا باعث رکود بازار فرش شد

اما این روزها علاوه بر مشکلات اساسی بافندگان فرش دستباف، مشکل دیگری نیز به آن اضافه شده است؛ بیماری کرونا و کاهش درخواست کالاهای لوکس در جهان و به‌نوعی کاهش خرید این کالای فرهنگی و صنعتی باعث شده بافندگان فرش دستباف با مشکلات عدیده‌ای مواجه شوند.

حامد چمن‌رخ، عضو هیات مدیره اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش دستباف چندی پیش اظهارکرد: با توجه به مشکلات و محدودیت‌های صادراتی ناشی از تحریم‌های بین‌المللی و مشکلات داخلی، اشتغال در این بخش دچار تهدید شده است.

وی افزود: علاوه بر محدودیت‌های صادراتی که ناشی از تحریم‌های خارجی و همچنین قوانین دست و پاگیر داخلی مانند (رفع تعهد ارزی)، شیوع ویروس کرونا نیز بازار فرش دستباف را دچار رکود کرده است، زیرا با شیوع این ویروس در اواخر سال ۹۸ در کشور فروشندگان و عرضه‌کنندگان فرش دستباف بازار شب عید را از دست دادند.

عکس: آیدا فریدی

وجود بیش از ۳۱هزار نفر در عرصه تولید و فروش فرش دستباف در سطح استان اردبیل، ضرورت توجه به این هنر-صنعت ارزشمند را افزایش می‌دهد. همین‌طور ثبت جهانی مالکیت معنوی ۱۰ طرح فرش دستباف اردبیل، نشان از اصالت و هویت این هنر صنعت در منطقه دارد

بیماری کرونا و کاهش خرید فرش به‌عنوان یک کالای فرهنگی و صنعتی باعث شده بافندگان فرش دستباف با مشکلات عدیده‌ای مواجه شوند

عرضه مستقیم ماسک در مناطق پر تردد لرستان

معاون نظارت و بازرسی سازمان صنعت، معدن و تجارت لرستان از عرضه مستقیم ماسک در مناطق پر تردد شهری استان خبر داد. به‌گزارش صمت، فریبرز حسامی با اعلام این خبر اظهارکرد: درحال‌حاضر، ۱۷ واحد کارگاهی و ۳ واحد صنعتی با اشتغال حدود ۴۰۰ نفر؛ روزانه ۲۰۰ هزار ماسک با کیفیت مطلوب در استان تولید می‌کنند.

وی ادامه داد: با توجه به در پیش بودن فصل سرما و لزوم استفاده هرچه بیشتر از ماسک سازمان صنعت، معدن و تجارت لرستان با همکاری بسیج اصناف این استان، مساعدت شهرداری‌ها، جمعیت هلال‌احمر و تلاش‌های واحدهای تولیدی اقدام به ایجاد ایستگاه‌های عرضه مستقیم و ماسک در مناطق پر تردد شهری کرده است.

معاون نظارت و بازرسی سازمان صنعت، معدن و تجارت لرستان تصریح کرد: هم‌استانی‌های عزیز می‌توانند با اطمینان‌خاطر ماسک‌های سه‌لایه بهداشتی را به نرخ ۱۲۰۰ تومان تهیه کنند.

استفاده از ظرفیت‌های نهفته سیستان و بلوچستان

نماینده ولی‌فقیه در استان سیستان و بلوچستان گفت: راه برون‌رفت از شرایط فعلی و دستیابی به شعار سال و جهش تولید استفاده از ظرفیت‌های نهفته استان و بالفعل کردن آنهاست.

به‌گزارش صمت، حضرت آیت‌الله محامی در بازدید از شهرک صنعتی زاهدان میرجاوه اظهارکرد: همه مشکلات موجود در استان مربوط به تحریم نیست و قوانین دست و پاگیر بعضا سبب عدم‌حرکت مناسب چرخه صنعت می‌شود.

وی افزود: هم افزایی بین نهادهای اجرایی و انعطاف‌پذیری قانونمند تحرک لازم را در صنعت استان ایجاد می‌کند.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان سیستان و بلوچستان نیز گفت: هم‌اکنون در استان ۲۸ شهرک و ناحیه صنعتی برخوردار از امکانات زیربنایی مناسب استقرار دارد. علیرضا راشکی اظهارکرد: در این شهرک‌ها و نواحی صنعتی تعداد ۱۲۹۳ واحد تولیدی با سرمایه‌گذاری ۵۶۲۷ میلیارد ریال و اشتغال ۱۳۰۸۳ نفر براساس ارقام دفتری مستقر هستند. نماینده ولی‌فقیه در استان و امام‌جمعه زاهدان از واحدهای تولیدی ناجی پوشش، سحر صنعت شرق، تور ماهیگیری و پلیمر پاکت پرند زاهدان بازدید کردند و از نزدیک با مشکلات این واحدها آشنا شدند.

واگذاری افزایش حریم شهرها به استانداری‌ها

شورای‌عالی شهرسازی و معماری طی مصوبه‌ای افزایش محدوده و حریم شهرها برای اجرای طرح اقدام ملی مسکن را به استانداری‌ها و کمیته فنی این شورای‌عالی واگذار کرد.

شورای‌عالی شهرسازی و معماری ایران اعلام کرد: با توجه به صورتجلسه ۵ شهریور کمیته فنی شماره یک این شورا، پیرو منویات رهبر معظم انقلاب در دیدار با اعضای هیات وزیران و به‌منظور تسریع حداکثری در فرآیند تأمین اراضی مورد نیاز طرح اقدام ملی مسکن،بنابراین این شورای‌عالی در جلسه ۱۰ شهریور ۹۹ مقرر کرد:

۱. تمامی مصوبات شوراهای برنامه‌ریزی و توسعه استان‌ها مربوط به الحاق یا تغییر کاربری اراضی متعلق به دولت، و نهادهای عمومی و نیروهای مسلح فقط برای تأمین اراضی مرتبط با اقدام ملی، با تاکید بر رعایت «قانون منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی برای امر مسکن به شرکت‌های تعاونی مسکن و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی» با اولویت و فوریت در کمیته فنی شورای‌عالی بررسی و تصمیم کمیته یادشده به‌عنوان مصوبه شورای‌عالی، ازسوی دبیر شورا به استانداران ابلاغ شود.

۲. استانداران تمامی استان‌ها مکلفند مراحل بررسی و تصویب اراضی یادشده را در حداقل زمان ممکن در مراجع تصویب استانی به انجام رسانده و مصوبه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان را برای طی کردن فرآیند قانونی با فوریت به دبیرخانه شورای‌عالی ارسال کنند.

۳. وزارت کشور، سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و سازمان نظام مهندسی ساختمان مکلفند تمهیدات لازم برای تسریع در فرآیند صدور پروانه طرح‌های مصوب را به شهرداران ذی‌ربط ابلاغ کنند. وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و جهادکشاورزی هفته گذشته تفاهمنامه‌ای برای انتقال اراضی در اختیار وزارت جهاد کشاورزی به راه و شهرسازی برای ساخت‌وساز مسکونی به امضا رساندند.

کاظم خاوازی، وزیر جهادکشاورزی در حاشیه این مراسم در جمع خبرنگاران اعلام کرد: این اراضی دارای شوری بوده، به هیچ وجه قابل کشت نیست و فاقد آب هستند.

همچنین کمیسیون‌های ماده ۵ شهرها نیز که یکی از اعضای آن، مدیرکل راه و شهرسازی هر استان است، تاکنون در چندین استان با تقاضای تغییر کاربری برخی اراضی دولتی حریم و محدوده شهرها به مسکونی برای تسریع در اختصاص زمین به اجرای طرح اقدام ملی مسکن موافقت کرده‌اند.

رشد ۴ درصدی تولید کنسانتره آهن شرکت‌های بزرگ

میزان تولید کنسانتره آهن شرکت‌های بزرگ در ۶ ماه نخست امسال، ۴ درصد افزایش یافت و از ۲۴.۶ میلیون تن عبور کرد. به‌گزارش روابط عمومی ایمیدرو، ۹ شرکت بزرگ تولیدکننده کنسانتره سنگ آهن از ابتدای فروردین تا پایان شهریور، ۲۴ میلیون و ۶۲۱ هزار و ۶۹۰ تن تولید کردند. این رقم در مدت مشابه سال گذشته، ۲۳ میلیون و ۷۴۴ هزار و ۱۰۲ تن بود. از این میزان، شرکت‌های «گل‌گهر» ۸ میلیون و ۱۱۲ هزار و ۹۷۷ تن، «چادرملو» ۵ میلیون و ۵۴۱ هزار و ۱۶۹ تن، «توسعه معادن و صنایع معدنی خاورمیانه» ۳ میلیون و ۳۷۴ هزار و ۷۹۶ تن، «گهر زمین» ۲ میلیون و ۲۰۹ هزار و ۳۲۸ تن، «مرکزی» ۲ میلیون و ۶۷ هزار و ۱۲۲ تن، «توسعه فراگیر سناباد» یک میلیون و ۲۶۰ هزار و ۴۲۳ تن، «پال پارسیان سنگان» یک میلیون و ۱۳۱ هزار و ۲۸۴ تن، «صبانور» ۷۱۰ هزار و ۹۲۱ تن و «جلال‌آباد» ۲۱۳ هزار و ۶۷۰ تن کنسانتره تولید کردند. میزان تولیدکنسانتره در شهریور، ۴ میلیون و ۲۴۸ هزار و ۳۷۲ تن بود که نسبت به رقم مدت مشابه سال گذشته ۶ درصد افزایش یافت. در ۶ ماه نخست امسال، شرکت‌های بزرگ ۸ میلیون و ۸۹۹ هزار و ۹۸۳ تن کنسانتره به شرکت‌ها ارسال کردند که در مقایسه با رقم مدت مشابه سال گذشته ۱۲ درصد کاهش نشان می‌دهد. میزان ارسال کنسانتره در شهریور نیز یک میلیون و ۵۴۲ هزار و ۴۱۹ تن بود که نسبت به رقم مدت مشابه سال گذشته حاکی از کاهش ۵ درصدی است. شرکت‌های بزرگ، در ۶ ماه نخست امسال، ۶۴۰ هزار و ۹۲۸ تن سنگ آهن دانه‌بندی تولید کردند که نسبت به رقم مدت مشابه سال گذشته (یک‌میلیون و ۲۵۶ هزار و ۹۱۷ تن)، ۴۹ درصد کاهش نشان می‌دهد.

زمینه رشد صنایع معدنی صادرات‌محور مهیاست

رشد نرخ ارز به کام صنعت روی

این روزها بسیاری از صنایع و تولیدکنندگان نسبت به رشد قابل‌توجه نرخ ارز گلایه‌مند هستند. اما اگر صادقانه با شرایط روبه‌رو شویم باید اذعان کنیم که در همین شرایط برخی صنایع که ارزبری محدودی دارند و محصولات آنها صادر می‌شود، از وضعیت خوبی برخوردار هستند، چراکه در سایه همین رشد نرخ ارز، فرصتی برای توسعه تولید پیدا کرده‌اند. صنعت تولید کنسانتره و شمش سرب و روی را باید یکی از همین صنایع دانست، چراکه ظرفیت ایجادشده برای صنایع یادشده به مراتب بیش از نیاز کشور است و درنتیجه بخش قابل‌توجهی از این محصولات صادر می‌شوند.

البته صنایع موردبحث نیز بخشی از نیاز خود را از طریق واردات تامین می‌کنند. بخش قابل‌توجهی از مواد اولیه مورد نیاز تولید آنها از ترکیه وارد می‌شود، در همین حال برای تهیه قطعات و تجهیزات نیز به ارز وابسته هستند. اما درمجموع رشد نرخ ارز به نفع آنها تمام شده است. گویی فرصتی برای توسعه در اختیار صنایع معدنی صادرات‌محور داده شده است. در چنین شرایطی از سیاست‌گذاران و متولیان امر انتظار می‌رود زمینه بهره‌گیری از این شرایط را فراهم کنند. هرچند در مواردی شاهدیم نه‌تنها از این فرصت استفاده نمی‌شود، بلکه سنگ‌هایی در مسیر فعالیت تولیدکنندگان انداخته می‌شود. برای بررسی این موارد با فعالان صنعت روی کشور گفت‌وگو کرده‌ایم.

عکس: صمت

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

ارز به نفع روی‌سازان

محمد حیدرزاده، مدیر مجتمع خالص‌سازان روی زنجان در گفت‌وگو با صمت و درباره اثرات رشد نرخ ارز بر صنعت روی کشور گفت: قیمت‌گذاری فلز روی براساس نرخ فروش این فلز در بورس فلزات لندن و با احتساب نرخ ارز انجام می‌شود. نرخ فروش این فلز در بازار بین‌المللی خوشبختانه رشد داشته است. در همین حال، افزایش قابل‌توجه نرخ ارز زمینه رشد قیمت این محصول را فراهم کرده است. در چنین شرایطی امکان منتفع شدن برای تولیدکنندگان به‌ویژه آنهایی که تولیدات صادرات‌محور دارند، فراهم شده است. صنعت روی نیز در رده همین صنایع صادراتی قرار دارد؛ بنابراین شرایط کنونی می‌تواند به نفع این تولیدکنندگان باشد.

سیاست یک‌بام و دوهوایی ارز

مدیر مجتمع خالص‌سازان روی زنجان در ادامه افزود: البته چالش‌هایی در مسیر صادرات وجود دارد که سودآوری این صنایع را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. چند نرخی بودن ارز از بزرگ‌ترین چالش‌هایی است که روند فعالیت تولیدکنندگان و صادرکنندگان را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. دولت اعتقاد دارد که ارز حاصل از صادرات باید با نرخ ارز نیمایی وارد شود اما اغلب صادرکنندگان با این سیاست بازگشت ارز مخالف هستند چراکه می‌گویند دولت نهاده‌های تولید را با نرخ ارز آزاد با ما حساب می‌کند.

این فعال صنعت سرب و روی در ادامه گفت: واحدهای تولیدکننده روی کشور بخشی از مواد اولیه مورد نیاز خود برای تولید را از شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران تامین می‌کنند. این شرکت به دولت وابسته است و خاک مورد نیاز واحدهای مورد بحث را براساس نرخ جهانی و دلار آزاد در اختیار تولیدکنندگان قرار می‌دهد. قطعات و تجهیزات مورد نیاز این واحدها با ارز آزاد تامین می‌شود. در چنین شرایطی، چطور تولیدکنندگان متعلق به بخش خصوصی موظف به ارائه ارز خود براساس نرخ نیمایی هستند؟

نیاز ارزی هم داریم

حیدرزاده همچنین تاکید کرد که تولیدکنندگان شمش روی کشور، بخشی از نیاز خود به مواد اولیه را وارد می‌کنند، چراکه ظرفیت احداث شده برای صنایع روی کشور به مراتب بیشتر از خاک استخراج شده است؛ بنابراین منابع داخلی کفاف تامین نیاز صنایع داخلی را نمی‌دهد. درنتیجه این تولیدکنندگان ناچار هستند ۴۰ تا ۵۰ درصد خوراک خود را از مسیر واردات و به‌ویژه ترکیه تامین کنند. این منابع وارداتی تابع نرخ ارز هستند و هزینه‌ها بیشتری را به تولیدکنندگان وارد می‌کنند.

علاوه بر این، درحال‌حاضر راه‌های تجارت بین‌الملل میان ایران و سایر کشورها بسته شده است. تحریم‌های بین‌المللی اعمال‌شده علیه ایران، اجرای عملیات بانکی و نقل و انتقالات پولی را با مشکل روبه‌رو کرده است. این دست موارد صادرات را بسیار کند کرده است و هزینه‌های مضاعفی را به صادرکنندگان تحمیل می‌کند. وی افزود: البته با وجود تمام هزینه‌هایی که در این شرایط به تولیدکنندگان تحمیل می‌شود، درمجموع شرایط به نفع این دست از تولیدکنندگان صادرات‌محور است.

مقررات داخلی، چالش‌زاست

حیدرزاده در پاسخ به سوالی مبنی بر تاثیر قوانین و مقررات دولتی و تغییر این دست مقررات بر صادرات گفت: بیشتر مشکلات ما از مقررات داخلی نشات می‌گیرد نه از ناتوانی تولیدکنندگان و... برای مثال در دوره‌ای صادرات شمش روی به بهانه جلوگیری از خام‌فروشی ممنوع شد. سیاست‌گذاران این حوزه گمان می‌کردند مصرف شمش روی در داخل کشور قابل توجه است؛ درنتیجه تاکید داشتند ابتدا نیاز داخل به این محصول برطرف شود و مابقی تولید به صادرات اختصاص یابد. ماه‌ها از ما انرژی صرف شد و مدت‌های طولانی فعالیت تولیدکنندگان تحت‌تاثیر این مصوبه اشتباه قرار گرفت، تا متولیان امر متقاعد شدند، ۷۵ درصد شمش روی تولید شده در کشور مازاد نیاز داخلی است.

درواقع این‌گونه مقررات خلق‌الساعه که بدون پشتوانه کار کارشناسی اتخاذ شده بود، حدود یک سال فعالیت ما را تحت‌تاثیر قرار داد. مسائلی از این دست در کشور ما به کرات دیده می‌شود و باید اقرار کرد بسیاری از مشکلاتی که بر صنایع و در سطح کلان‌تر بر اقتصاد کشور سایه افکنده، از عملکرد اشتباه برخی سیاست‌گذاران نشات می‌گیرد. درواقع در سایه ناکارآمدی در مدیریت، اغلب صنایع با چالش روبه‌رو هستند. مدیر مجتمع خالص‌سازان روی زنجان تاکید کرد: در چنین شرایطی از متولیان امر انتظار می‌رود برای وضع آیین‌نامه یا تصویب مقررات از نظرات بخش خصوصی و انجمن‌ها استفاده کنند. اما متاسفانه مقررات پشت درهای بسته تصویب می‌شود و همین موضوع به ضرر تولید خواهد بود. مدت زمانی که برای حذف این دست مقررات صرف می‌شود، به ضرر تولید است. بنابراین از متولیان امر انتظار می‌رود بخش خصوصی را آزاد بگذارند و در تصمیم‌گیری‌ها دخات بدهند. در همین حال، دولت از تصدی‌گری امور خارج شود و دست از کنترل صنایع بردارد. همچنین اداره معادن از دولت به بخش خصوصی واگذار شود تا بدین‌ترتیب زمینه رفع چالش‌ها فراهم شود.

محمد حیدرزاده

حسن حسینقلی

فرصتی برای توسعه

حسن حسینقلی، رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های صنایع و معادن سرب و روی کشور در گفت‌وگو با صمت گفت:فرآوری خاک روی و تولید کنسانتره این ماده معدنی ارزبری محدودی دارد. در همین حال این محصول صادر می‌شود؛ درنتیجه نه‌تنها رشد نرخ ارز فعالیت این صنعت را تحت‌تاثیر قرار نداده است، بلکه با توجه به صادراتی بودن این محصول، تولیدکنندگان در شرایط مطلوبی قرار گرفته‌اند.

وی افزود: اما واحدهایی که ارزبری بالایی دارند در موقعیت کنونی با چالش‌هایی روبه‌رو می‌شوند که روند فعالیت آنها را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد.

هزینه تولید افزایش یافته

حسینقلی خاطرنشان کرد: البته در صنعت روی نیز هزینه‌های تولید برای برخی واحدها افزایش یافته است. یعنی چنانچه واحدی ناچار باشد برای تامین مواد اولیه مورد نیاز خود اقدام به واردات خاک کند، هزینه‌های تولید آن به‌شدت افزایش خواهد یافت. با این وجود، همین واحدها نیز در ازای واردات خاک، محصول نهایی را صادر می‌کنند و موقعیت کنونی به نفع آنها تمام می‌شود. در سایه رشد قیمتی مورد بحث فرصتی برای اعتلای صنعت روی کشور ایجاد شده است. رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های صنایع و معادن سرب و روی کشور افزود: با وجود تمام نکات مثبتی که به آنها اشاره شد، اقدامات دولت همچون مانعی در مسیر فعالیت تولیدکنندگان و صادرکنندگان قرار دارد و مانع بهبود شرایط آنها می‌شود. ازجمله این اقدامات می‌توان به اخذ عوارض غیرقانونی از سوی تولیدکنندگان اشاره کرد. به‌عنوان نمونه، مقرر شد که از مهر ۹۸ تا پایان این سال، صادرات کنسانتره روی با اخذ عوارض اجرایی شود اما این مصوبه هنوز با گذشت ۷ ماه از شروع سال ۹۹، همچنان اجرایی می‌شود. به‌علاوه آنکه این تصویب این عوارض از همان ابتدا منطبق با قانون رفع موانع تولید نبود (چراکه کنسانتره ماده خام نیست). بدون تردید این دست اقدامات اشتباه به فعالیت صنایع ضربه می‌زند. در همین حال باید تاکید کرد این دست اقدامات در موقعیت کنونی که تداوم تولید و صادرات بسیار دشوار شده، هیچ معنایی ندارد. وی در ادامه خاطرنشان کرد که متولیان امر، حقوق دولتی را به جای هر ۳ سال یک‌بار، سالانه افزایش می‌دهند. این موضوع تاثیر منفی بر عملکرد تولیدکنندگان می‌گذارد و هزینه‌های تمام شده تولید را افزایش می‌دهد.

حسینقلی ایجاد موانع در مسیر واردات قطعات و تجهیزات را از دیگر مواردی دانست که فعالیت صنایع روی کشور را در مواردی با چالش روبه‌رو می‌کند. وی خاطرنشان کرد: دولت در همین شرایط مانعی تازه در مسیر صادرات ایجاد کرده است. مبنی بر اینکه تنها تولیدکنندگان اجازه صادرات دارند؛ این اقدام در بلندمدت به ضرر چرخه تولید است. همه تولیدکنندگان متخصص در صادرات و بازاریابی بین‌المللی نیستند؛ درنتیجه اجرایی شدن این مصوبه در بلندمدت به ضرر تولید است.

رشد ارز دوره‌ای است

این فعال صنعت روی گفت: در طول سال‌های گذشته نرخ ارز دوره‌ای رشد داشته است؛ یعنی برای یک دوره چند ساله ثابت می‌ماند و ناگهانی افزایش می‌یابد. اما در همان دوره‌ای که نرخ ارز ثابت است، شرایط تولید، قیمت تمام‌شده و فروش به‌گونه‌ای رقم می‌خورد که واحدهای تولیدی، متضرر می‌شوند. این زیان ادامه پیدا می‌کند تا به یک دوره رشد قیمت‌ها برسیم. البته در این دوره جدید، نرخ دلار به مراتب بیشتر از سایر دوره‌ها افزایش یافته است. درواقع فرصتی برای صنایع معدنی صادرات‌محور ایجاد شده است. در چنین شرایطی، اگر دولت صادرات این محصولات را تسهیل کند، زمینه رونق و توسعه این بخش فراهم می‌شود. باوجود تمام چالش‌های یادشده، فعالان صنایع روی کشور ارز حاصل از صادرات خود را بازگردانده‌اند. اما این بازگشت ارز هزینه‌های بسیاری را به تولیدکنندگان وارد می‌کند. درحال‌حاضر، ارتباطات بانکی ما با سایر کشورها به‌شدت محدود شده است. در چنین شرایطی، مبادله تجاری و انتقال پول مستلزم صرف هزینه است. یا هزینه حمل‌ونقل به‌دلیل افزایش ریسک مبادلات تجاری با ایران افزایش یافته است؛ بنابراین از متولیان امر انتظار می‌رود این مسائل را مورد توجه قرار دهند و برای رفع آن بکوشند.

سخن پایانی

از مجموع موارد یادشده این‌گونه برداشت می‌شود که رشد نرخ ارز فرصتی برای توسعه صنایع معدنی که محصولاتی صادرات‌محور دارند، ایجاد کرده است. در چنین شرایطی از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود با شناخت درست شرایط زمینه تسهیل صادرات را فراهم و بدین‌ترتیب بستر توسعه صنایع را مهیا کنند.

ایجاد ۲۵۰ هزار موقعیت شغلی در زنجیره فولاد

رئیس هیات‌عامل سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع‌معدنی ایران، توسعه از طریق شرکت‌های بزرگ را از سیاست‌های ایمیدرو در راستای تحقق اهداف کلان دولت و وزارت صنعت، معدن و تجارت دانست. به‌گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، خداداد غریب‌پور در برنامه بازدید از طرح فولاد اندیمشک که فریدون حسنوند، نماینده مردم اندیمشک در مجلس، مدیرعامل شرکت ملی فولاد و مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان حضور داشتند، به جایگاه شرکت‌های بزرگ اشاره کرد و گفت: این شرکت‌ها قادرند در برطرف کردن مشکلات اشتغال و درآمد در کشورمان مشارکت کنند.

وی اعلام کرد: شرکت‌های بزرگ پروژه عظیم انتقال آب از خلیج‌فارس را به مرحله بهره‌برداری نزدیک کرده‌اند و قرار است استان‌های هرمزگان، کرمان و یزد از این طرح منتفع شوند. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه ۴ شرکت فولاد مبارکه، فولاد خوزستان، گل‌گهر و چادرملو، سرمایه‌گذاران طرح فولاد زاگرس اندیمشک هستند، اظهارکرد: خوشبختانه با هماهنگی که در شهرستان اندیمشک بین مقامات مسئول، نمایندگان مجلس و سهامداران وجود دارد، مجوزهای آب، برق، گاز و همچنین محیط‌زیست برای این طرح اخذ شده است. وی گفت: طبق طرح اولیه قرار است این طرح با هدف ایجاد ۴۵۰ هزار تن آهن اسفنجی در ۳۶ ماه ساخته شود که البته با همت سرمایه‌گذاران آن، این مدت قابل کاهش به ۳۲ ماه است. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت، همچنین صنعت فولاد را افتخار نظام جمهوری اسلامی دانست و افزود: امسال تولید فولاد به بیش از ۳۲ میلیون تن می‌رسد و ظرفیت‌های تولید در کنسانتره و گندله سنگ آهن به ترتیب به ۷۰ و ۶۵ میلیون تن خواهد رسید. وی ادامه داد: از ابتدای انقلاب تاکنون ۲۵۰ هزار شغل به‌طور مستقیم در زنجیره فولاد ایجاد شده است. وی گفت: اگرچه پیش‌بینی شده ذخایر سنگ آهن ایران تا ۲۵ سال بعد ۱۴۰۴ ادامه خواهد یافت اما با توجه به ظرفیت‌های معدنی کشور، ذخایر بیش از رقم یادشده خواهیم داشت. در همین حال باید تاکید کرد کار روی معادن عمیق و استخراج از عمق ۲ هزار و ۳ هزار متر ذخایر سنگ آهن کشور را به بیش از ۳.۲ میلیارد تن خواهد رساند. وی همچنین به مقایسه تناژ و ارزش کالاهای صادراتی و وارداتی پرداخت و تاکید کرد: در حالی‌که کشور ۱۳۰ میلیون تن صادرات دارد، تناژ وارداتی به ۴۰ میلیون تن می‌رسد که ارزش آن بسیار بیش از اقلام صادراتی است.

غریب‌پور تصریح کرد: یکی از اهداف ایمیدرو این است که زمینه تعریف و اجرای پروژه‌های با ارزش‌افزوده بالا را فراهم کند تا شاهد تولید کالا با ارزش‌افزوده بالاتر و ارزآوری بیشتر برای کشور شویم. وی ادامه داد: تولید فولادهای آلیاژی و ورق‌های خاص در دستور کار ایمیدرو قرار دارد.

اخبار

دستیابی به دانش فنی مبدل حرارتی نورد گرم

مبدل حرارتی نورد گرم فولاد مبارکه که یکی از تجهیزات مهم و استراتژیک این واحد به‌شمار می‌رود، به یاری خداوند و با همت مسئولان و کارکنان کارگاه اسکلت فلزی تعمیرگاه مرکزی و شرکت پیمانکاری فرآفن، طراحی و بومی‌سازی شد. به‌گزارش روابط‌عمومی شرکت فولاد مبارکه، تکنسین آماده‌سازی کارگاه اسکلت فلزی و مسئول این پروژه ضمن اعلام این خبر در تشریح مختصات این تجهیز گفت: این مبدل حرارتی که وظیفه خنک‌کاری روغن تجهیزات نورد گرم را بر عهده دارد، ۵ متر طول و بیش از ۳ هزار کیلوگرم وزن دارد.

مصطفی شفیعیون درباره اهمیت بومی‌سازی مبدل حرارتی نورد گرم اظهارکرد: به‌دلیل نیاز مبرم ناحیه، زمانبر بودن تعمیر و بازسازی و انحصار ساخت، بومی‌سازی این تجهیز در دستور کار قرار گرفت که خوشبختانه با توجه به شناخت توانایی موجود در شرکت و ظرفیت‌های لازم در پیمانکاران داخلی، کارِ نظارت، برنامه‌ریزی و ساخت در اسرع وقت و در کارگاه اسکلت فلزی انجام شد.

وی در تشریح این فرآیند ادامه داد: مبدل حرارتی نورد گرم با ترکیبی از فولادهای با استحکام بالا و ضدزنگ در ابتدا مراحل تهیه نقشه‌های کارگاهی، ساخت قطعات مختلف، مونتاژ و انجام تست‌های غیرمخرب طی مراحل ساخت و در نهایت انجام تست هیدرواستاتیک به‌منظور اطمینان از عدم‌نشتی را براساس شاخص تعیین‌شده پشت‌سر گذاشت و در ادامه عملیات کنترل کیفی و رنگ‌آمیزی و در نهایت کنترل نهایی روی آن انجام و سپس تحویل نورد گرم شد. مسئول این پروژه با تأکید بر اینکه ساخت هریک از مبدل‌های حرارتی نورد گرم حدود ۱۰ میلیارد ریال برای فولاد مبارکه صرفه‌جویی اقتصادی به همراه دارد، از مدیریت و کارکنان واحدهای تعمیرگاه مرکزی، کارگاه اسکلت فلزی، نورد گرم، تعمیرات ناحیهٔ نورد گرم و شرکت پیمانکاری فرآفن که در اجرای این پروژه همکاری کردند، قدردانی کرد.

ذوب‌آهن، نمونه تولید مدرن فولاد

معاون امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: ذوب‌آهن اصفهان نماد تولید مدرن فولاد در کشور است. به گزارش دنیای معدن، حجت‌اله میرزایی معاون امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: ذوب‌آهن علاوه بر اینکه یک ارزش نوستالژیک برای فولاد کشور است، به‌عنوان نماد تولید مدرن فولاد در مقیاس بزرگ نیز به‌شمار می‌رود. وی تولید فولاد در کشور را مرهون وجود ذوب‌آهن دانست و افزود: تقریبا از ۷ استان به‌عنوان نیروی انسانی در ذوب‌آهن فعالیت می‌کنند. به‌علاوه اینکه این شرکت تمامی ۳۱ استان کشور را از محصولات خود منتفع می‌کند. وی به محصولات تولیدی ساختمانی ذوب‌آهن اصفهان اشاره کرد و گفت: صنعت ساختمان با وجود این مجتمع فولادی در کشور متحول شد و این شرکت برای توسعه زیرساخت‌های کشور تلاش زیادی کرده است. وی به ۵۴ درصد سهام ذوب‌آهن که در مالکیت تامین اجتماعی قرار دارد، اشاره کرد و گفت: وجود این سهامداران که بیمه‌پرداز و مستمری‌بگیر هستند، بسیار برای ما مهم است و به‌همین منظور در این وزارتخانه حل مشکلات ذوب‌آهن در اولویت است. وی تصریح کرد: افزایش سرمایه، تامین پایدار سنگ آهن و حل مسئله تامین زغال سنگ از مواردی هستند که در وزارتخانه پیگیری می‌شود. معاون امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به تامین پایدار سنگ آهن برای ذوب‌آهن اصفهان به‌منظور راه‌اندازی کوره شماره‌یک اشاره کرد و گفت: منابع سنگ آهن مرکزی که یکی از تامین‌کنندگان سنگ آهن مورد نیاز ذوب‌آهن اصفهان محسوب می‌شود رو به پایان است. بنابراین با پیگیری وزارتخانه قرار بر این شد پهنای جدیدی به ذوب‌آهن اختصاص دهند یا با واگذاری معادن چاه‌گز به سنگ آهن مرکزی، مواد اولیه مورد نیاز ذوب‌آهن تامین شود.

یادداشت

خام‌فروشی منابع طبیعی کشور

محمدرضا اسپهبد/ مشاور طرح توسعه معدن و صنایع معدنی معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری

براساس آمار سازمان ملل، ایران در سال ۱۹۷۰ میلادی بیش از ۵۰ درصد ذخایر طبیعی خود را از طریق خام‌فروشی از دست داده است.

به این ترتیب باید خام‌فروشی در اقتصاد کشور هر چه سریع‌تر متوقف شود. همانطور که فروش ذخایر نفتی کشور به‌طور خام امروزه باعث رکود سرسام‌آور اقتصاد، ارزش افزوده و هدررفت منابع و قدرت مالی کشور شده این اتفاق برای بخش معدن نیز قابل پیش‌بینی است.

از ذخایر نفت و گاز بیش از ۲۰۰۰ مشتق پتروشیمی استحصال می‌شود. باتوجه به این آمار چگونه می‌توان توجیه کرد که با ذخایر نفت خام تنها کیسه مالی و اقتصادی کشورهای مترقی و توسعه‌یافته را پر کنیم، درحالی که آنها در مقابل، محصولات پتروشیمی را به قیمت چند برابر فروش یک بشکه نفت به ایران می‌فروشند.

کارخانه‌های پتروشیمی ایران امروزه قادرند از فرآورده‌های هیدروکربوری نفت و گاز محصولات پتروشیمی تولید و میعانات گازی را مستقیم در بازارهای جهانی عرضه کنند.

موضوع دیگر، خام‌فروشی در سطح معادن فلزی و غیرفلزی (Non Metallic) است. ایران مقام بالایی را در ذخایر مس، سرب و روی، نیکل، کبالت، نقره و به‌ویژه آهن، منگنز، کرومیت و... دارا است.

کنسانتره آهن تا عیار ۶۵ درصد می‌تواند صادر شود و مس نیز به‌صورت ورقه‌های کاتد و مفتول‌های حاصل از کاتد آماده صادرات است.

اکنون تنها کارخانه تولید شمش از ذخایر معدن انگوران زنجان به‌صورت سرب و روی خالص صادرات خوبی دارد.

باید کوشش شود در دیگر زمینه‌های معادن فلزی با تولید شمش خالص، جلوگیری از خام‌فروشی در دستور کار دست‌اندرکاران بخش دولتی و خصوصی قرار گیرد. درباره معادن غیرفلزی نیز ایران مقام بالایی به‌ویژه در ذخایر گچ، دولومیت، سنگ‌های ساختمانی (تراورتن و...)، سنگ آهک و انواع سنگ‌های آذرین درشت بلور و رنگارنگ دارد.

گفتنی است سنگ‌های ساختمانی به‌وسیله سیم برش و بدون انفجار روزانه صدها تن تا چندین هزار تن مورد بهره‌برداری و استخراج قرار گرفته و صادر می‌شود.

همچنین امروزه ایران به عنوان یکی از کشورهای توانمند در حوزه سیمان مقام بالایی در تولید در جهان دارد. ذخایر عظیم سنگ آهک و مواد رسی کنار هم به‌ویژه در جنوب ایران انواع سیمان به‌ویژه سیمان تیپ ۴ و سیمان ضد سولفات را در اختیار جهانیان و کشورهای همسایه خلیج‌فارس قرار می‌دهد.

یکی از موارد مهم تهیه کاغذ از سنگ‌های آهکی با خلوص بالا است که فناوری این کار نیز در ایران توسط شرکت‌های دانش‌بنیان در حال ایجاد شدن است.

تهیه مواد دارویی خوراکی از فرآورده‌های معدنی و استفاده از CO_2 و فلرهای دودکش کارخانجات به‌ویژه در پالایشگاه گاز کنگان و عسلویه برای تولید یخ خشک از جمله این موارد است.

یکی از پدیده‌های جالب در کشور ما وجود عناصر نادر همراه با عناصر فلزی در حال استخراج در معادن مس، مولیبدن، سرب، روی، کرومیت و... است. به‌عنوان مثال فلز (RH) رنیوم همواره با مولیبدن همراه بوده است.

کارخانه‌های غنی از مولیبدن (MO) در آستارا در مرز ایران با ارمنستان وجود دارد. همچنین معادن عظیم در ایران مرکزی در حوزه انارک، کپه داغ و... به‌چشم می‌خورد که با توسعه آن می‌توان به ذخایر این عنصر نادر خاکی (رنیوم) دسترسی پیدا کرد.

دیگر عناصر مانند ربیدیوم، هافنیوم (HF) همراه با استرانسیوم (SI) به‌عنوان عنصر لیتوفیل می‌تواند در اکتشافات سطح‌الارضی ژئوشیمیایی و ژئوفیزیکی مورد توجه قرار گیرد. همچنین وجود عناصر دیگری مانند (TI) تیتان همراه با ایندیوم و اسکاندیوم و... در کشور قابل بررسی و پیگیری است.

اشتغال ۵۰۰ نفر با بهره‌برداری از چرام

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کهگیلویه و بویراحمد گفت: با بهره‌برداری از معدن فسفات چرام برای بیش از ۵۰۰ نفر به‌طور مستقیم اشتغال ایجاد می‌شود.

به گزارش ایسنا، سالار حسین‌پور افزود: معدن فسفات چرام با ۸۰ میلیون تن ذخیره قطعی یکی از معادن ارزشمند استان کهگیلویه و بویراحمد و کشور است. رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کهگیلویه و بویراحمد اظهار کرد: پیش‌بینی می‌شود این معدن تا ۲۰۰ میلیون تن ذخیره داشته باشد.

حسین‌پور خاطرنشان کرد: شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران ایجاد زیرساخت گاز، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) راه و برق و استان کهگیلویه و بویراحمد زیرساخت آب معدن چرام را تقبل کرده‌اند.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کهگیلویه و بویراحمد بیان کرد: با بهره‌برداری از معدن فسفات چرام برای بیش از ۵۰۰ نفر به‌طور مستقیم اشتغال ایجاد می‌شود.

گفتنی است بزرگ‌ترین معدن فسفات کشور با ۸۱ میلیون تن ذخیره قطعی قابل‌بهره‌برداری در کوه «لار» در بخش «چرام» از توابع استان کهگیلویه و بویراحمد واقع شده است. استان کهگیلویه و بویراحمد واقع در جنوب‌غربی ایران، دارای معادن رسوبی بسیاری است. این استان دارای بزرگ‌ترین معدن فسفات کشور و همچنین دارای معادن مهمی با مواد بوکسیت، مس، گوگرد، سنگ‌های ساختمانی و گچ است.

توسعه بخش معدن با دوری از بخشی‌نگری

منیر حضوری
editor@smtnews.ir

رویکرد و نگرش حاکمیت و سازمان‌های مسئول به زنجیره معدن و صنایع معدنی اغلب بخشی بوده و این امر باعث شده ظرفیت‌های زیادی در حوزه معدن غیرفعال باقی بماند. کارشناسان باور دارند صنایع معدنی زنجیره ارزشی دارند که اگر نتوانیم نگاه مستقلی به این زنجیره داشته باشیم و همواره به یکی از حلقه‌ها یا بخش‌ها بپردازیم، در بلندمدت با توسعه نامتوازن در بخش معدن روبه‌رو خواهیم شد.

در کشور ما یکی از آسیب‌ها در حوزه معدن این است که به زنجیره ارزش صنایع معدنی کشور که عبارت است از اکتشاف، استخراج، فرآوری و صادرات به شکل همزمان و با دید کارشناسی نگریسته نمی‌شود. گاهی مقوله اکتشاف رها و تنها به حوزه استخراج پرداخته شده و در مقابل گاهی به اندازه‌ای که به فرآوری توجه می‌شود به استخراج بها داده نمی‌شود و به این ترتیب در طولانی‌مدت همواره با مشکل ضعف توسعه بخش معدن روبه‌رو شده‌ایم.

کارشناسان باور دارند گاهی دولت در سیاست‌گذاری‌ها به دوری از خام‌فروشی و گاهی بر محدودیت‌های گمرکی تاکید می‌کند، گاهی دست به قیمت‌گذاری دستوری می‌زند و نرخ صادرات را تعیین می‌کند و گاهی با هدف حمایت از یک بخش صنعتی اغلب فعالان معدنی را در مضیقه قرار می‌دهد. این موارد هر یک بر اکتشاف و استخراج معدن تاثیر می‌گذارد. غافل از اینکه دولت باید برای توسعه بخش معدن به نیازهای این بخش در تمامی حوزه‌ها توجه کند و ادامه حیات معادن را فدای سود بخشی نکند. صمت درباره اهمیت دوری از بخشی‌نگری دولت و لزوم تغییر در سیاست‌گذاری‌ها با کارشناسان بخش معدن گفت‌وگو کرده که در زیر می‌خوانید.

عکس: صمت

رویکرد و نگاه حاکمیت به زنجیره معدن و صنایع معدنی اغلب بخشی است. این نگاه باعث شده ظرفیت‌های زیادی در حوزه معدن غیرفعال باقی بماند

ظرفیت‌های زیادی غیرفعال است

سجاد غرقی

در زنجیره معدن تمرکز حاکمیت بر حمایت از یک حلقه بوده و این باعث شده توسعه در سایر بخش‌ها اتفاق نیفتد

سجاد غرقی، نایب‌رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران با تاکید بر اینکه نگاه حاکمیت به بخش معدن باید تغییر کند به صمت گفت: رویکرد حاکمیت به زنجیره معدن و صنایع معدنی اغلب بخشی است و این باعث شده ظرفیت‌های زیادی در حوزه معدن غیرفعال باقی بماند.

نایب‌رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران با بیان اینکه گاهی به دوری از خام‌فروشی و گاهی به مسائل دیگر توجه می‌شود، تصریح کرد: باید رویکرد بخشی به حوزه معدن تغییر کند و از شعار دوری از خام‌فروشی یا اعمال محدودیت برای فعالان بخش معدن اجتناب کنیم تا بتوانیم شاهد یک انقلاب معدنی در کشور باشیم.

غرقی با تاکید بر اینکه بخش معدن ظرفیت‌های زیادی دارد که تنها با تغییر رویکرد حاکمیت می‌توان از این ظرفیت‌ها استفاده مطلوب کرد، خاطرنشان کرد: متاسفانه بسیاری از ظرفیت‌های معدنی در کشور ما محبوس شده یا فعال نیستند. به‌دلیل موانع قانونی و شرایطی که سازمان‌های حاکمیتی مثل انرژی اتمی، منابع طبیعی و محیط‌زیست برای برخی معادن ایجاد می‌کنند، رویکرد یکپارچه‌ای را در زمینه معادن کشور شاهد نیستیم. نایب‌رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران تصریح کرد: متاسفانه در بخش زنجیره معدن و صنایع معدنی به‌طور عمده تمرکز حاکمیت بر حمایت از یک حلقه است و این باعث شده توسعه در سایر بخش‌ها به آن ترتیبی که باید اتفاق نیفتد. غرقی با بیان مثالی در توضیح بیشتر درباره رویکرد بخشی حاکمیت به بخش معدن گفت: تمام سیاست‌گذاری‌ها بر زنجیره تولید شمش آهن و فولاد متمرکز شده است. به این ترتیب نهاده‌های سنگ‌آهن مثل کنسانتره و دانه‌بندی با قیمتی کمتر از ۵۰ درصد نرخ جهانی درب معدن فروخته می‌شوند. در واقع اگر صادرکننده‌ای بخواهد یک تن کنسانتره از درب معدن خریداری کند، می‌تواند آن را ۵۰ درصد ارزان‌تر از قیمت جهانی تهیه کند. به این ترتیب معدنکار ضرر می‌کند و این واسطه‌ها یا برخی صادرکنندگان هستند که سود می‌برند. عوارض ۲۵ درصدی بر صادرات

نایب رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران همچنین با اشاره به اعمال عوارض ۲۵ درصدی بر صادرات برخی مواد خام معدنی ازسوی وزارتخانه در سال گذشته و در ادامه مانع‌تراشی‌های گمرک گفت: چنین سیاست‌هایی تنها مانع رشد و توسعه بخش معدن می‌شود. در این روند تنها شاهد انحصار قدرت در دست خریداران و قیمت‌گذاری دستوری در زنجیره تولید و درنهایت افت سرمایه‌گذاری در بخش معدن خواهیم بود.

غرقی با بیان مثالی گفت: در سال ۹۷ سرمایه‌گذاری در بخش سنگ‌آهن حدود ۸۹ درصد کاهش پیدا کرد. وقتی دولت تصمیم گرفت نهاده ارزان‌تری را در اختیار تولیدکنندگان شمش فولاد قرار دهد، جلوی صادرات را گرفت و با قیمت‌گذاری دستوری باعث ضعف رشد این بخش شد. او ادامه داد: در حالی که سال گذشته کمتر از ۱۰ درصد کل تولید سنگ‌آهن کشور صادر می‌شد، امروز این مقدار هم با مشکل روبه‌رو شده است.

نایب رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران در ادامه با بیان اینکه خام‌فروشی در بخش معدن لزوما اقدامی منفی نیست، تصریح کرد: دولت به‌جای اینکه مانع خام‌فروشی شود که درواقع مبارزه با معدنکاری است باید به‌دنبال انقلاب معدنی و تغییر رویکرد خود باشد. همه می‌دانیم که مبارزه با خام‌فروشی بیشتر حالت تبلیغاتی دارد و مصادیق عینی ندارد. غرقی به‌عنوان راهکار حل مشکل گفت: حکمرانی زنجیره معدن و صنایع معدنی باید با مشورت بخش خصوصی و تشکل‌ها صورت گیرد. رشد معادن کوچک‌مقیاس از دیگر مواردی است که باید مد نظر قرار گیرد. امروز این معادن حدود ۸۵ درصد اشتغال بخش معدن را به خود اختصاص داده‌اند، در حالی که تمامی سیاست‌های تنظیمی ناظر بر معادن بزرگ نیمه‌دولتی است. او در پایان گفت: با حضور وزیر جدید صنعت، معدن و تجارت انتظار داریم شاهد تغییر رویکرد و نگاه به بخش معدن از بخشی به کل زنجیره تولید باشیم.

اهمیت دوری از بخشی‌نگری

بهرام شکوری

باید به اندازه نیاز کشور دست به اکتشاف، فرآوری و استخراج بزنیم

بهرام شکوری، رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران نیز با بیان اینکه بخشی‌نگری در معدن رویکرد درستی نیست به صمت گفت: باید به اندازه نیاز کشور دست به اکتشاف، فرآوری و استخراج بزنیم و زنجیره‌های متعدد را در صنایع معدنی گوناگون تعریف کنیم. او گفت: در سال‌های گذشته در فواصل متعدد به قسمت‌هایی از زنجیره تولید در بخش معدن توجه بیشتری داشته‌ایم، در حالی که برخی حلقه‌های زنجیره مورد غفلت قرار گرفته‌اند. انتظار است وزارت صنعت، معدن و تجارت در سیاست‌های خود تمامی حلقه‌های زنجیره ارزش را مورد توجه قرار دهد تا در یک زمانبندی مشخص بتوانیم به خروجی مناسب دست پیدا کنیم.رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران در ادامه گفت: بیش از ۱۱ هزار معدن در کل کشور فعال است که تنها ۵ درصد مساحت کشور را در بر گرفته‌اند. در این میان ۵۰ درصد معادن فعال نیستند و از چرخه تولید خارج شده‌اند. او با اشاره به بخشی‌نگری در حوزه‌های مختلف معدن و اهمیت توجه به کلان‌نگری تصریح کرد: مواد معدنی و منابع طبیعی در کشور ما ارزش مالی بالا و قابل‌توجهی دارند که در تمام کشور مشهود است. وال‌استریت ژورنال ارزش منابع طبیعی کشور را ۲۷.۳ تریلیون دلار ارزیابی کرده و در این زمینه ایران را در رتبه پنجم جهان قرار داده، این در حالی است که ۹۵ درصد مساحت کشور را منابع طبیعی، محیط‌زیست و سازمان انرژی اتمی در ید قدرت خود گرفته و امکان فعالیت بخش معدن را محدود کرده‌اند.

برنامه‌ریزی‌ها برای افق ۱۴۰۰

شکوری با اشاره به برنامه‌ریزی‌ها برای افق ۱۴۰۰ تصریح کرد: تا افق ۱۴۰۰ تولید ۵۵ میلیون تن فولاد، ۸۰۰ هزار تن کاتد مس، ۱۰ تن طلا و... برای کشور در نظر گرفته شده که می‌تواند ۶۰ درصد درآمدهای نفتی را محقق کند. اگر به فعالان بخش معدن اجازه دهیم دست به فعالیت بزنند و ذخایر جدیدی را کشف کنند، به‌طور طبیعی می‌توان چندین برابر درآمد نفتی برای کشور ارزآوری کرد.

رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران با اشاره به اهمیت توجه به معادن عمقی و ایجاد انقلاب در این حوزه گفت: تمام معادن کشور در سطح و نهایت عمق ۳۰۰ متر فعالیت می‌کنند، در حالی که تمام معادن دنیا در عمق بیش از هزار متر دست به استخراج می‌زنند.

شکوری در پاسخ به این سوال که چه انتظاری از وزیر جدید صنعت، معدن و تجارت دارید، گفت: باتوجه به تجربه‌های وزیر جدید و آشنایی با مشکلات حوزه معدن، انتظار داریم برای رفع مشکلات و درگیری‌های حوزه تولید و فعالان اقتصادی گام‌های موثری بردارد.

رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران تصریح کرد: وزیری که با بخش خصوصی مأنوس بوده و ۲ دهه در بین فعالان این حوزه فعالیت کرده، بحق می‌تواند در بخش معدن خوش بدرخشد. در این بین اگر وزارتخانه از ظرفیت تشکل‌ها بهره ببرد و به نظرات بخش خصوصی گوش فرا دهد، می‌توان در اجرای سیاست‌گذاری‌ها گام‌های اساسی برای توسعه بخش صنعت و معدن کشور برداشت.

شکوری در پایان گفت: بخشی‌نگری با اجرای نقشه راه معدن و صنایع معدنی، می‌تواند کمرنگ شود.

سخن پایانی...

رویکرد و نگاه حاکمیت به زنجیره معدن و صنایع معدنی اغلب بخشی است. این نگاه باعث شده ظرفیت‌های زیادی در حوزه معدن غیرفعال باقی بماند، این در حالی است که صنایع معدنی زنجیره ارزشی دارند که اگر نتوانیم نگاه مستقلی به آن داشته باشیم و همواره به یکی از حلقه‌ها یا بخش‌ها بپردازیم، در بلندمدت با توسعه نامتوازن در بخش معدن روبه‌رو خواهیم شد.کارشناسان به‌عنوان راهکار حل این مشکل، باور دارند حکمرانی زنجیره معدن و صنایع معدنی باید با مشورت بخش خصوصی و تشکل‌ها صورت گیرد. برای دوری از بخشی‌نگری دولت باید نقش نهادهای دیگر را نیز به‌رسمیت بشناسد. همچنین با اجرای نقشه راه معدن و صنایع معدنی بخشی‌نگری را کاهش دهد. در سال های گذشته در فواصل متعدد به حلقه‌هایی از زنجیره ارزش معدن توجه بیشتری داشته‌ایم اما برخی از حلقه‌های زنجیره مورد غفلت قرار گرفته‌اند؛ بنابراین باید زنجیره ارزش را در کل صنایع معدنی برقرار کنند تا در یک زمانبندی مشخص بتوانیم به خروجی مناسبی دست یابیم.

معدن محرکی قوی در توسعه بخش خصوصی

معدن محرکی قوی در توسعه بخش خصوصی و ایجاد فرصت‌های ثروت و اشتغالزایی است که استان اردبیل نیز به لحاظ دارا بودن معدن ظرفیتی غنی در کشور به‌شمار می‌رود.

به گزارش تسنیم، از ۲۰ پهنه معدنی موجود در ایران ۳ پهنه شامل قزل‌اوزن در خلخال، سبلان قره‌سو در مشگین‌شهر و باغرو در کوثر به استان اردبیل تعلق دارد. سامان بخشیدن به مشکلات بخش معدن و توسعه آن، این روزها یکی از اصلی‌ترین مطالبات و دل‌مشغولی‌های مسئولان است، به‌طوری که معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری اردبیل در جلسه با نمایندگان صنفی معدنکاران و مدیران دستگاه‌های اجرایی مرتبط به افزایش سهم بخش معدن در رونق تولید و ایجاد اشتغال مولد اشاره کرد.

فرزاد قلندری اظهار کرد: باتوجه به اینکه معدنکاران، بهره‌برداران و سرمایه‌گذاران معدن، همگی در یک سیستم اقتصادی هستند و هدف آنها پیشبرد و ارتقای اوضاع اقتصادی استان و ایجاد اشتغال است، سهم بخش معدن از رونق تولید و ایجاد اشتغال مولد افزایش می‌یابد. وی با بیان اینکه در بخش معدن استان ظرفیت‌های بسیار مناسبی وجود دارد که باید مورد بهره‌برداری صحیح قرار بگیرد، افزود: بخش معدن با توجه و برنامه‌ریزی دقیق می‌تواند نقش مهمی در توسعه اقتصادی استان بازی کند و به‌عنوان محرکی قوی در توسعه بخش خصوصی مورد استفاده قرار گیرد.

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار اردبیل به مشکل اصلی معادن که خام‌فروشی است، اشاره کرد و گفت: در استخراج و فرآوری باید به الزامات زیست‌محیطی و ایجاد صنایع پایین‌دستی معدنی به‌منظور جلوگیری از خام‌فروشی توجه شود. قلندری به برنامه‌ریزی هدفمند و علمی برای ارتقای کمی و کیفی معادن استان تاکید کرد و افزود: از ظرفیت‌های شورای معادن و تشکل‌های صنفی بخش معدن استفاده شده و دستگاه‌های متولی نیز نسبت به آسیب‌شناسی و حل مشکلات بخش معدن اقدام خواهند کرد. در صورت نیاز به رفع موانع و تسهیل امور در سطح استانی و پیگیری در سطح ملی آمادگی کامل وجود دارد.

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار اردبیل با بیان اینکه باید موانع حفاری و اکتشاف پهنه‌های معدنی استان برطرف شود، افزود: این آمادگی در استان وجود دارد تا برای رفع موانع فعالان بخش معدنی استان حمایت لازم از سرمایه‌گذاری در این بخش صورت گیرد.

وی با اشاره به اینکه مدیریت صنعت و معدن استان و فرمانداران که در محدوده شهرستان آنها پهنه معدنی قرار دارد باید نهایت همکاری را با سرمایه‌گذاران داشته باشند، افزود: در راستای راه‌اندازی شهرک صنعتی خصوصی ویژه اکتشاف معدن مجوزهای لازم در کمترین زمان ممکن صادر می‌شود. در این رابطه تلاش می‌کنیم همزمان با اکتشاف محصولات معدنی صنایع بالادستی نیز در استان ایجاد شود.

کارشناسان معتقدند، باتوجه به اینکه استان اردبیل در کل کشور از لحاظ وجود معدن یک منطقه بی‌نظیر به‌شمار می‌رود، شرط موفقیت در بخش معدن استان اردبیل پیوند دادن آن به صنعت و تجارت است.تسریع در اکتشاف و عملیاتی کردن استخراج معادن در استان می‌تواند علاوه بر ایجاد فرصت‌های شغلی به جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی منجر شود؛ البته مجموعه صنعت و معدن استان اردبیل نیز می‌تواند در راستای جذب سرمایه‌گذار بخش خصوصی به شتاب‌گیری سرمایه‌گذاری‌ها کمک کند و اقتصاد استان را رونق دهند.

تفاهم فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه با مبین‌نت و همراه اول

زیرساخت‌های ارتباطی رفاه توسعه می‌یابد

گروه خبر
editor@smtnews.ir

شرکت فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه، شرکت ارتباطات مبین‌نت و همراه اول تفاهمنامه همکاری امضا کردند. به‌گزارش روابط‌عمومی شرکت فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه، مراسم امضای تفاهمنامه همکاری میان شرکت فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه، شرکت ارتباطات مبین‌نت و موسسه خدمات رفاهی کارکنان همراه اول، با حضور مدیران عالی‌رتبه در ساختمان شماره یک همراه اول برگزار شد. مشاوره، طراحی، توسعه و ایجاد زیرساخت‌های ارتباطی و زیرساخت‌های فناوری اطلاعات مورد نیاز فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه با توجه به امکانات مبین‌نت و ارائه خدمات رفاهی ازسوی فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه از مفاد این قرارداد ۳ساله است که در دو فاز اجرا خواهد شد. رسول محمدی، عضو هیات‌مدیره و مدیرعامل شرکت فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه با ابراز خرسندی از انعقاد این قرارداد همکاری گفت: امیدواریم امضای این تفاهمنامه آغازگر اتفاقات خوب در عرصه اقتصاد کشور باشد و بتوان نتایج مثبت آن را به‌زودی مشاهده کرد. وی ادامه داد: فروشگاه‌های رفاه در راستای توزیع مدرن و نظام‌مند کالاهای مورد نیاز مردم گام بلندی را برداشته و می‌دانیم که مسیری طولانی در این راستا در پیش داریم. امید است قراردادهای همکاری مشابه، ما را در تحقق اهداف شرکت در جهت خدمت به هموطنان عزیزمان یاری دهد. محمدی در پایان خاطرنشان کرد: در سال‌های اخیر شرکت رفاه به‌عنوان یک بنگاه اقتصادی خصوصی و خدمت‌رسان به مردم، با نهادها، سازمان‌ها و شرکت‌های بزرگ دولتی و خصوصی قرارداد همکاری امضا کرده است که از میان آنها می‌توان به قوه قضاییه، کمیته امداد امام خمینی(ره)، صندوق بازنشستگی کشوری و... اشاره کرد. امروزه این ظرفیت در فروشگاه‌های رفاه ایجادشده که در مقیاس کشوری بتواند همکاری کاربردی و موثری را در جهت اعتلای اقتصادی و رفاهی مردم با شرکت‌ها و سازمان‌های کلیدی و مهم کشور داشته باشد. در ادامه این مراسم، مهدی غیناقی، عضو هیات‌مدیره شرکت همراه اول نیز با ابراز خوشحالی از همکاری با شرکت فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه اظهارکرد: از اعتماد این بنگاه اقتصادی خوشنام و باسابقه به شرکت همراه اول و مبین‌نت برای آغاز همکاری چندجانبه و انعقاد قرارداد، سپاسگزار و امیدوارم این اتفاق آغازگر جریان مثبت در راستای پیشرفت در عرصه‌های گوناگون سازمانی شود. وی در پایان تصریح کرد: فروشگاه‌های رفاه همواره در مواقع بحرانی و حساس کشور به‌عنوان زنجیره حیاتی تامین کالاهای اساسی بوده و اعضای این خانواده بزرگ جهت رفاه حال مردم همچنان در حال خدمت هستند؛ همکاری با رفاه را به فال نیک می‌گیریم و امیدواریم آثار مثبت و اثربخش این همکاری‌ها به‌زودی به بار بنشیند. گفتنی است انعقاد قرارداد همکاری با شرکت‌ها، سازمان‌ها، نهادها و سازمان‌های خصوصی و دولتی از برنامه‌های جاری شرکت فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه برای تحقق اهداف بلندمدت سازمانی این بنگاه اقتصادی خصوصی است.

ادامه رشد نجومی اوراق تسهیلات مسکن

قیمت برخی نمادها به ۱۵۰هزار تومان رسید

اوراق تسهیلات مسکن در کم‌نظیرترین قیمت‌ها روز گذشته تا ۹۹ هزار تومان افزایش یافت و در آستانه ۱۰۰ هزار تومانی شدن قرار گرفت، یک نماد نیز حدود ۱۵۰ هزار تومان فروش رفت! بر همین اساس اگرچه میانگین قیمت تعداد زیادی از نمادهای معاملاتی تسه (اوراق تسهیلات مسکن صادرشده از بانک عامل بخش مسکن) در معاملات روزگذشته در بازه ۹۱ تا ۹۵ هزار تومان قرار داشت، اما در یکی از نمادهای معاملاتی تملی (اوراق تسهیلات مسکن صادرشده از بانک ملی) قیمت هر برگه تا ۹۹ هزار تومان هم رسید؛ این در حالی است که تا پیش از افزایش قیمت برگه‌های تسهیلات مسکن در خرداد امسال، هر برگه تملی از اردیبهشت امسال به قبل، حداکثر تا ۲۰ هزار تومان خرید و فروش می‌شد.

این ارقام سنگین فروش اوراق یادشده در حالی است که هر برگه تسهیلات مسکن، متضمن فقط ۵۰۰ هزار تومان وام مسکن است! به نظر می‌رسد نبود محدودیت فروش اوراق تملی از زمان خرید که بر خلاف تسه، دارنده اوراق تسهیلات مسکن بانک مسکن نمی‌تواند تا ۴ ماه از زمان خرید، آن را به فروش برساند، سبب دامن زدن سفته‌بازان به اوراق تسهیلات مسکن بانک ملی باشد.

گرانی؛ عامل کاهش شدید تعداد معاملات

خاطرنشان می‌شود معاملات دیروز بازار اوراق تسهیلات مسکن به‌دنبال افزایش بی‌حد و حصر قیمت هر برگه، با حداقل تعداد معاملات و تعداد برگه‌های معامله‌شده نسبت به هفته گذشته به پایان رسید؛ به جز چند نماد تسه که زیر ۱۲۰۰ برگه به فروش رفت، در سایر نمادها، تعداد برگه‌های فروخته‌شده کمتر از هزار برگه بود. اعضای شورای‌عالی بورس از نرخ‌ها باخبرند؟

پیش از این، امیر هامونی، مدیرعامل فرابورس از احتمال اعمال محدودیت‌های جدید برای اوراق تسهیلات مسکن اعم از تسه و تملی در تیر امسال خبر داده بود که از آن زمان تاکنون، نه فرابورس، نه شورای پول و اعتبار و نه شورای‌عالی بورس در این زمینه مصوبه‌ای نداشته‌اند. همچنین گفته می‌شود یکی از دلایل هجوم سفته‌بازان به بازار اوراق تسهیلات مسکن، اعلام خبر احتمال افزایش سقف تسهیلات خرید یا ساخت مسکن از سوی وزیر راه و شهرسازی و بررسی این پیشنهاد در شورای پول و اعتبار بوده است.

مردم، متضرر واقعی گرانی اوراق

سرمایه‌گذاری سفته‌بازان در بازار اوراق تسهیلات مسکن، سبب وارد آمدن فشار به خریداران واقعی این اوراق شده که قصد دارند با خرید این برگه‌ها، از تسهیلات خرید مسکن بهره‌مند شوند.

توسعه بیمه‌های زندگی از استراتژی‌های مهم بیمه ملت

معاون فنی بیمه‌های اشخاص بیمه ملت از اختصاص ۴۴ درصد پرتفوی بیمه ملت به این معاونت و رشته‌های آن در نیمه نخست سال ۹۹ خبر داد. به‌گزارش ایسنا، ریحانه جناتی با تشریح عملکرد ۶ ماهه سه مدیریت بیمه‌های درمان، بیمه‌های زندگی و بیمه‌های عمر و حوادث، بیان کرد: در رشته بیمه‌های زندگی، رشد ۴۵ درصدی حق‌بیمه وصولی و رشد ۳۲ درصدی تعداد بیمه‌نامه‌های صادرشده نسبت به مدت مشابه در سال ۱۳۹۸ با وجود شیوع کرونا و مشکلات اقتصادی موجبات تحقق ۱۰۷ درصدی بودجه تعیین‌شده برای ۶ماهه نخست امسال را برای بیمه ملت فراهم کرد. معاون فنی بیمه‌های اشخاص بیمه ملت، توسعه بیمه‌های زندگی را از استراتژی‌های مهم این شرکت عنوان کرد و گفت: کمیته‌ای اختصاصی به‌نام کمیته «راهبری بیمه‌های زندگی» تشکیل شده که با حضور اعضای هیات‌مدیره، معاونان و مدیریت‌های مربوط نسبت به اتخاذ تصمیم‌های ارزنده به‌منظور اختصاص منابع به سازمان فروش و توسعه کانال توزیع در حوزه بیمه‌های زندگی اقدام می‌کند. معاون فنی بیمه‌های اشخاص بیمه ملت، سهم رشته درمان را بیشترین سهم در پرتفوی بیمه‌های اشخاص بیمه ملت ذکر کرد و افزود: با توجه به تغییر رفتار مشتری بر اثر بیماری کووید ۱۹و کاهش چشمگیر خسارت در ماه‌های نخست این بیماری، شرکت بیمه ملت با استراتژی بسیار هوشمندانه‌ای سال ۹۹ را به جذب پرتفوی‌های ارزنده در حوزه درمان اختصاص داد. وی در همین زمینه توضیح داد: بیمه ملت سعی کرد با ورود به این حوزه و جذب پورتفوی‌های سودآور همراه با مدیریت ریسک با اختصاص حق‌بیمه مناسب و کنترل خسارت، سهم قابل‌قبولی را از صنعت در این حوزه به خود اختصاص دهد.

جناتی به رشد بیمه‌های درمان نسبت به سال گذشته اشاره کرد و گفت: در ۶ ماه نخست امسال، در تعداد بیمه‌نامه‌های صادرشده در حوزه درمان ۶۸ درصد و در حق‌بیمه تولیدی ۲۷ درصد رشد را نسبت به مدت مشابه در سال گذشته شاهد بودیم. وی در بخش دیگری از سخنان خود با تاکید بر مدیریت ریسک در این معاونت افزود: با ارزیابی ریسک و مدیریت آن توانستیم نسبت خسارت را در مقایسه با ۶ ماه نخست سال گذشته، ثابت نگه داریم. ریحانه جناتی با اشاره به شیوع بیماری کرونا و تاثیر آن بر بیمه‌های عمروحوادث و درمان گفت: بیماری کووید ۱۹ بر بیمه‌های درمان و جذب پرتفوی در این رشته تاثیر مثبتی گذاشت اما در مقابل، افزایش خسارت در بیمه‌های عمر و حوادث را به همراه داشت و بخش مهمی از پرتفوی این رشته در حوزه گردشگری و مسافران ورودی و خروجی را کاهش داد.

جناتی طرح‌های «حوادث با پوشش کرونا»، «آرامش در تحصیل» و «آرامش روستاییان» را از جمله طرح‌های ارائه‌شده در بیمه‌های عمر و حوادث برشمرد و گفت: تلاش کردیم پورتفوی این رشته را ترمیم کنیم تا این طرح‌ها ادامه رشد در این حوزه را به ارمغان بیاورد. در واقع سعی‌شد با ارائه این طرح‌های خاص، هم نیاز مشتری رفع شود و هم مسئولیت اجتماعی خود در این دوران سخت را انجام داده باشیم.

اجرای متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان بانک‌ها

مدیرعامل صندوق بازنشستگی بانک‌ها از اجرای متناسب‌سازی ۹۰ درصدی حقوق بازنشستگان بانک‌ها و رشد میانگین ۲۰۰ درصدی وام‌های پرداختی خبر داد. به‌گزارش ایلنا، سدیدی، مدیرعامل صندوق بازنشستگی بانک‌ها اعلام کرد با توجه به اقدامات انجام‌شده و اخذ مصوبات لازم از هیات امناء و مجمع عمومی بانک‌ها فرآیند اجرایی متناسب‌سازی آغاز شده و دستورالعمل پیشنهادی صندوق در حال نهایی شدن با بانک‌های مشترک است.سدیدی متناسب‌سازی، مجوز سرمایه‌گذاری در بازارهای اولیه، اصلاح نحوه محاسبه حقوق از کارافتادگان، رشد میانگین ۲۰۰ درصدی وام‌های پرداختی و اصلاح پرتفوی سرمایه‌گذاری را بخشی از دستاوردهای ماه‌های اخیر صندوق دانست و گفت: اول مهر، تاریخ اعمال متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان بانک‌ها بود.

آمادگی بانک صادرات برای حمایت از «میهن»

مدیرعامل بانک صادرات ایران در دیدار مدیران شرکت لبنیاتی میهن برای تداوم همکاری و تامین مالی طرح‌های توسعه‌ای این شرکت، اعلام آمادگی کرد. به‌گزارش روابط‌عمومی بانک صادرات ایران، حجت‌الله صیدی در این دیدار که با حضور اعضای هیات مدیره و مدیران ارشد بانک و موسس و مدیرعامل شرکت لبنیاتی میهن برگزار شد، با معرفی کارکردهای طرح طراوت بانک صادرات ایران برای تأمین سرمایه در گردش، طراوت مسکن و طراوت توسعه، ظرفیت‌های جدید این بانک برای حمایت بیشتر از شرکت لبنیاتی میهن را برشمرد. صیدی با اشاره به پوشش زیان انباشته در صورت‌های مالی ۶ ماهه، افزایش منابع و سودآوری مناسب بانک، گفت: بانک صادرات ایران برای حمایت از واحدهای تولیدی و بنگاه‌های بزرگ کشور، طرح‌های متنوع بانکی ارائه می‌کند و برای تحقق برنامه‌های توسعه‌ای شرکت لبنیاتی میهن نیز در کنار این شرکت ایستاده است. وی با بیان اینکه تولید در شرایط فعلی با تنگناهایی همراه است، اظهارکرد: شاهد تلاش شبانه‌روزی مدیران مجموعه شرکت لبنیاتی میهن هستیم. اتفاق ناگوار آتش‌سوزی در این شرکت خوشبختانه با همت و کاردانی مدیران آن به‌خوبی مدیریت شد و بانک صادرات ایران برای حمایت از این شرکت آمادگی کامل دارد. مدیرعامل بانک صادرات ایران افزود: وجود تنوع در زنجیره ارزش این شرکت جای تبریک دارد و امیدواریم همیشه در اوج باشد.

عملکرد ۶ ماه بیمه ملت در یک نگاه

سرپرست معاونت فنی بیمه‌های اموال و مسئولیت بیمه ملت در تشریح عملکرد ۶ ماهه این شرکت از ظرفیت‌های اتکایی سخن گفت و آن را سبب دلگرمی و تقویت واحدهای فنی این شرکت دانست.

مسعود قراگوزلو با اشاره به عملکرد مطلوب شرکت بیمه ملت و عبور ۱۴۸ درصدی از بودجه تعیین‌شده گفت: نوع تخصص و نوع رشته در پرتفوی بیمه‌ای بسیار اثرگذار است و ورود به هر رشته تجربه بسیار بالایی را می‌طلبد. وی با تاکید بر رشته‌های بیمه‌ای مهندسی، نفت، گاز و پتروشیمی بیان کرد: در نفت و گاز در حوزه ساحلی و فراساحلی کارهای ارزنده و بزرگی انجام شده و رشد بسیار خوبی را در ۶ ماه نخست سال ۹۹ تجربه کردیم.

سرپرست معاونت فنی بیمه‌های اموال و مسئولیت بیمه ملت، در بخش دیگری از سخنان خود به حوزه بیمه‌های کشتی و بدنه کشتی و P&I اشاره کرد و افزود: شرکت بیمه ملت توانست برای چندمین سال پیاپی، پوشش بیمه‌های یکی از بزرگ‌ترین ناوگان‌های خاورمیانه را به آلبوم افتخارات خود اضافه کند.

وی اهمیت ارائه خدمات به‌روز برای چنین ناوگانی با ترددهایی در سطح جهانی را برشمرد و اظهارکرد: ارائه چنین خدماتی، خبرگی بسیار بالایی را می‌طلبد که همکاران بیمه ملت در حوزه‌های بیمه‌های باربری و بدنه کشتی، امسال نیز توانستند این افتخار را برای بیمه ملت کسب کنند.

مسعود قراگوزلو در همین باره ادامه داد: رشد حدود ۲۴۰ درصدی در صدور بیمه‌های کشتی به نسبت ۶ ماهه ابتدای سال ۹۸ از جمله موفقیت‌های بیمه ملت در این رشته بیمه‌ای است که نشان از تحقق ۴۳۴ درصدی بودجه تعیین‌شده این رشته در بیمه ملت دارد. سرپرست معاونت فنی بیمه‌های اموال و مسئولیت بیمه ملت، در بخش دیگری از سخنان خود بیان کرد: در بیمه‌های بدنه خودرو و شخص ثالث، همچون سال‌های گذشته سعی شده نگاه اخذ ریسک به هر بهایی را نداشته و در جذب پرتفوهایی که مطلوبیت بیشتر و ریسک پایین‌تری به همراه دارد، بکوشیم.

وی با تاکید بر اهمیت خُرده‌فروشی در فروش بیمه‌نامه گفت: در رشته بیمه‌های آتش‌سوزی و مسئولیت نیز رکوردهای بسیار خوبی را کسب کردیم و همواره تلاش می‌کنیم که شرکت را از ریسک کارکردن فقط با اکانت‌های بزرگ تا حدودی برهانیم.

مسعود قراگوزلو همچنین با اشاره به صدور حدود ۲۴۰ میلیارد ریال بیمه‌نامه در بیمه‌های مهندسی بیان کرد: بیمه‌های مهندسی رشد ۷۰ درصدی به نسبت مدت مشابه در سال گذشته را تجربه کرده است که در تحقق بودجه ۶ماه نخست سال نیز رشد ۱۶۸ درصدی را به خود اختصاص داده و با پرداخت مبلغ ۶ میلیارد و ۷۰۰ میلیون ریال، ۲.۸ درصد خسارت پرداخت کرده است.

وی تمدید مجوز قبولی اتکایی از خارج را جزو دستاوردهای بسیار خوب این شرکت عنوان کرد و افزود: عملکرد بیمه‌های اتکایی بیمه ملت در صنعت بیمه، زبانزد و شاخص است و بیمه ملت از بهترین ظرفیت‌های اتکایی برخوردار است که دلگرمی و تقویت واحدهای فنی این شرکت را به همراه دارد.

سقف خرید در بازار متشکل ارزی افزایش یافت

براساس تصمیمات جدید بانک مرکزی برای مدیریت بازار ارز، سقف خرید بانک‌ها و صرافی‌ها در بازار متشکل ارزی به ۵۰۰ هزار دلار افزایش می‌یابد و این بانک روزانه ۵۰ میلیون دلار در قالب اسکناس در این بازار عرضه خواهد کرد.

بانک مرکزی با انتشار اطلاعیه‌ای اعلام کرد: با هدف مدیریت و تنظیم بازار ارز کشور مقرر شد، سقف خرید کارگزاران (بانک‌ها و صرافی‌ها) در بازار متشکل ارزی از روز کاری دوشنبه (۲۱ مهر) به ۵۰۰ هزار دلار افزایش یابد. همچنین بر این اساس بانک مرکزی، روزانه از طریق بازارساز ۵۰ میلیون دلار در بازار یادشده در قالب اسکناس عرضه خواهد کرد. بازار متشکل ارز، مهم‌ترین طرح دولت برای ساماندهی بازار ارز به‌شمار می‌رود. به نظر کارشناسان، بازار متشکل ارز در صورت کارکرد درست می‌تواند به جولان دلالان و سوداگران در بازار ارز پایان داده و علاوه بر ثبات قیمت‌ها، نرخ‌ها را نیز کاهش دهد. قرار است در بازار متشکل ارزی، معاملات اسکناس و نقد انجام شود؛ بر این اساس صادرکنندگان و دارندگان ارز می‌توانند به‌وسیله صرافی‌ها برای فروش، نرخ مورد نظر خود را در سامانه بازار متشکل به ثبت برسانند. اکنون در بازار متشکل ارز، معاملات نقدی ارزهای عمده انجام شده و معاملات حواله جات ارزی همچنان در سامانه نیما اجرایی می‌شود. بانک مرکزی تاکنون در چندین مرحله اقدام به افزایش سقف خرید و فروش نقدی ارز در این بازار کرده است، به عنوان نمونه در اواخر پارسال از ۱۰ هزار دلار به ۵۰ هزار یورو یا معادل آن به سایر ارزها تغییر یافت.

نظرگاه

رونق بانکداری با رشد کارمزد خدمات

فرهاد بهمنی
کارشناس ارشد بانکداری

تلاش بانک مرکزی در اقتصادهای پیشرو همواره در کاهش سود سپرده‌ها و نرخ سود تسهیلات و به‌تبع کاهش نرخ تمام‌شده پول و تامین مالی بنگاه‌ها و شرکت‌ها برای انجام پروژه‌ها بوده و نتیجه آن، رونق اقتصادی و ایجاد اشتغال و توسعه پایدار است.

در کشور ما به‌طور کلی بخش عمده‌ای از درآمد بانک‌ها شامل درآمدهای حاصل از اعطای تسهیلات بوده و کسب‌وکار غالب در بانک‌های کشور مبتنی بر سود حاصل از تفاوت‌های نرخ بهره، سود سپرده و نرخ تسهیلات پرداختی است و نتیجه آن تلاش بانک مرکزی و شورای پول و اعتبار به‌عنوان نهادهای نظارتی و تصمیم‌گیر، برای کنترل مداوم این نرخ‌ها و متعادل کردن آنها برای کاهش نرخ تمام‌شده پول و تامین مالی بنگاه‌هاست و این موضوع و استفاده اهرمی از مکانیسم‌های جذب منابع در بانک‌ها سبب ایجاد رقابت ناسالم یا اتخاذ سیاست‌های نادرست (مثل شرکت‌داری برای تامین سود سپرده) در شبکه بانکی نیز می‌شود.

درصورتی که برای ایجاد رقابت سالم می‌توان با توسعه و ترویج خدمات و رشد درآمدهای کارمزدی، کیفیت خدمات شبکه بانکی را افزایش داد و سهم غیربهره‌ای (شبه‌ربوی) درآمدی را نیز در بانک‌ها افزایش داد و مشتریان جذب کیفیت خدمات شده و در نهایت، هزینه تامین مالی به‌دلیل کاهش نرخ پول طبق توضیحات قبلی کاهش می‌یابد.

درآمدهای غیرمشاع، به‌دلیل دریافت کارمزد به‌طور نقدی و در نتیجه، ایجاد جریان نقد برای بانک و ریسک پایین نسبت به درآمدهای مشاع جذابیت مطلوبی برای بانک‌ها دارد مشروط بر اینکه مشمول موضوع صرفه اقتصادی در ارائه این خدمات باشد.

یکی از موضوعاتی که سبب کاهش جذابیت این موضوع در بانک‌ها شده، مسئله نرخ کارمزد ارائه این خدمات است که در بسیاری از موارد بسیار کمتر از نرخ تمام‌شده ارائه این خدمات است و این موضوع حتی در هزینه ادوات و تجهیزات الکترونیک که در ارائه خدمات غیرحضوری نیز کاربرد دارد، اثر گذاشته و فرآیند توسعه در این بخش را مختل کرده است؛ به هر ترتیب کارمزد خدمات با توجه به نوع آن وابستگی زیادی به تامین نیروی انسانی ماهر در ارائه خدمات حضوری و زیرساخت‌های فنی الکترونیکی و دیجیتالی برای خدمات غیرحضوری دارد و آورده این خدمات که همان درآمد کارمزدی خدمات است، نقش اصلی و محرک در توسعه این بخش را دارد.

بانکداری الکترونیکی نیز یکی از عوامل موثر بر درآمدهای غیرمشاع است و این نوع بانکداری به وسیله کاهش هزینه‌ها و افزایش سودآوری بانک، افزایش سرعت در ارائه خدمات به مشتریان و دسترسی آسان و شبانه‌روزی مشتریان به خدمات توانسته از قید زمان و مکان آزاد شده و جایگاه اقتصادی ویژه‌ای برای خود ایجاد کند.

همچنین گسترش بانکداری الکترونیک به‌واسطه سهولت دسترسی مشتریان به خدمات بانکی موجب افزایش درآمدهای غیرمشاع بانک‌ها می‌شود و کارمزد و درآمدهای حاصله از نظر نحوه محاسبه و تامین این کارمزد، موضوعی قابل بحث است که یکی از موارد مهم در مدل کارمزدی فعلی نحوه اخذ کارمزد است، بدین‌شکل که بانک‌ها در بسیاری از ترکنش‌ها و مبادلات مالی، در قبال خدماتی که مشتریان آنها از بانک‌های دیگر می‌گیرند (مثل برداشت نقدی خودپرداز) باید کارمزد مربوط را پرداخت کنند، این درحالی است که مشتری بهره بردار اصلی خدمت بوده و هیچ هزینه‌ای برای انجام خدمات یا تعدد انجام خدمات نپرداخته و این مسئله در افزایش تعدادی برخی تراکنش‌ها در کل شبکه بانکی تاثیر مستقیم دارد.

با توجه به مباحث مطرح‌شده، رشد درآمدهای کارمزدی بانک‌ها دو نتیجه ملموس در کل صنعت بانکداری دارد و تجربه کشورهای دیگر نیز این موضوع را نشان می‌دهد که نخستین نتیجه ملموس آن، توانایی بانک‌ها در سرمایه‌گذاری برای توسعه خدمات متنوع و استفاده از فناوری‌های نوین و دیجیتال است و این موضوع باتوجه به صرفه اقتصادی حاصل از راه‌اندازی خدمات نوین و دیجیتال، سبب تمایل بانک‌ها به سرمایه‌گذاری در این بخش شده و نتیجه عینی آن، افزایش کیفیت خدمات و تسهیل در ارائه خدمات بانکی به مشتریان است که بدون شک کیفیت، تنوع و سرعت ارائه خدمات منجر به رشد رضایت‌مندی مشتریان از خدمات بانکی و کاهش هزینه‌های مردم در بهره‌برداری از این خدمات خواهد شد.

دومین نتیجه مهم رشد درآمدهای کارمزدی در درآمدهای بانکی، کاهش نرخ تسهیلات به‌دلیل کاهش هزینه پول در صنعت بانکداری است. این موضوع با توجه به‌دلایل ذکرشده، آثار مثبتی در کاهش تورم و رشد اقتصادی و افزایش اشتغالزایی دارد و بدون شک، مشتریان بانک‌ها در صورت آگاهی از اثر مثبت کارمزدمحوری در صنعت بانکداری تمایل بیشتری به آن نشان خواهند داد.

همان‌گونه که پیش‌تر بیان شد، بنگاه‌های اقتصادی ملزم به سودآوری بوده و بسیاری از بانک‌های کشور نیز خواسته و ناخواسته برای تحقق سودآوری سالانه و حفظ کسب و کار خود مجبور به اتخاذ سیاست‌ها و تصمیماتی شده که آنها را در مسیر کسب درآمدهای سهل‌الوصول با ریسک بالا قرار داده است.

حال اگر مجموعه تصمیم‌گیران کسب و کار بانکی با اتخاذ رویکردی متفاوت در بانک‌ها به‌جای تمرکز بر درآمدهای حاصل از تسهیلات، درآمدهای مناسبی از محل خدمات کارمزدی داشته باشند، کسب‌وکار بانکداری بهبودیافته و اقتصاد کشور نیز می‌تواند از جریان نقدینگی مناسب با نرخ پایین در جهت تامین مالی نیازهای توسعه‌ای خود برخوردار شود. با توجه به اینکه بانک مرکزی سیاست‌گذار اصلی در حوزه درآمدهای مشاع و غیرمشاع بانکی بوده و نیاز روز اقتصاد کشور کاهش هزینه تامین مالی بنگاه‌هاست، بنابراین افزایش و تنوع خدمات در کنار افزایش نرخ ارائه خدمات در بانک‌ها و نیز تغییر رویکرد اخذ و تسهیم کارمزد می‌تواند چشم‌انداز اقتصادی بهتری را برای کشور ترسیم کند.

رکورد سکه و ارز ادامه دارد

نرخ فروش دلار به کانال ۳۱ هزار تومان رسید و یورو در صرافی‌های بانک‌ها، با نرخ ۳۶ هزار و ۷۰۰ تومان معامله شد. در همین حال قیمت سکه هم از مرز ۱۶ میلیون تومان عبور کرد که رئیس اتحادیه کشوری طلا و جواهر این نرخ را دارای حباب یک میلیون و ۸۰۰ هزار تومانی می‌داند.

ابراهیم محمدولی در گفت‌وگو با ایلنا با بیان اینکه نرخ سکه تمام بهار آزادی به بیش از ۱۶ میلیون تومان رسید، گفت: طبیعی است که با افزایش نرخ ارز، نرخ طلا و سکه هم افزایش یابد چراکه این دو کالای سرمایه‌ای مکمل یکدیگر هستند. اونس جهانی طلا با احتساب نرخ دلار، نرخ طلا را مشخص می‌کند و این دو عامل بر تعیین نرخ طلا و سکه در ایران بسیار اثرگذار است.

وی ادامه داد: فاصله قیمتی بین طلا و سکه وجود دارد که شاید علت عمده این فاصله به موضوع عرضه و تقاضا برمی‌گردد. این عوامل باعث ایجاد حباب در نرخ سکه شده است. محمدولی ادامه داد: این اتفاقات به این دلیل رخ داده که برخی از پول‌هایی که نمی‌توانند در چرخه اقتصادی باشند وارد بازار طلا و سکه شده‌اند. رئیس اتحادیه کشوری طلا و جواهر در پاسخ به این سوال که آیا تقاضا در بازار با این قیمت‌ها وجود دارد، ادامه داد: متاسفانه یا خوشبختانه از آنجایی که عمده نقدینگی کشور در دست چند درصد جامعه است، تقاضا در بازار وجود دارد. تقاضا است که باعث ایجاد این وضعیت در بازار طلا و ارز شده که معتقدیم این تقاضاها عجولانه هستند.

صمت در گفت‌وگو با کارشناسان دلایل اجرا نشدن قانون جدید چک را بررسی کرد

زور قانون هم به چک نمی‌رسد

گروه بانک و بیمه
editor@smtnews.ir

در مرداد ۱۳۹۷ نمایندگان دوره یازدهم مجلس شورای اسلامی درباره اصلاح قانون چک به نتایجی رسیدند که با اکثریت آرا نیز به تصویب رسیده، اما تا امروز برخی از مواردی که باید طبق زمانبندی این اصلاحیه به اجرا درمی‌آمد هنوز هم کان‌لم‌یکن باقی مانده‌اند. برای مثال بند عدم وصول چک‌هایی که در وجه حامل صادر شده‌اند یکی از مواردی است که همچنان اجرا نشده، در حالی که از زمان اجرای آن نیز مدت زیادی گذشته است. البته در همان دوره (سال ۱۳۹۷) نیز شورای نگهبان در مقاطعی اصلاحیه‌هایی به این طرح زد و بار دیگر به مجلس بازگرداند اما در نهایت این قانون به تصویب رسید. برخی کارشناسان بر این باورند که بانک مرکزی عامل این تاخیر در اجرا است، اما دسته دیگری از صاحب‌نظران امور بانکی معتقدند مشکلات حقوقی زیادی در این طرح وجود دارد که باید با بازبینی دقیق و کارشناسانه بار دیگر مورد بررسی مجلس قرار گیرد؛ در غیر این صورت کاری از دست مدیران بانک مرکزی برای اجرای قانون جدید چک برنمی‌آید. باتوجه به کش‌وقوس‌های پیرامون این طرح انتظار می‌رفت نمایندگان مجلس یازدهم که رویکرد بسیار متفاوتی نسبت به نمایندگان دوره پیش از خود دارند، برای رفع مشکلات این قانون اقدام به بررسی آن کنند اما در پیگیری‌هایی که خبرنگار صمت از کمیسیون‌های اقتصادی و حقوقی مجلس داشت مشخص شد هنوز این مسئله در دستور کار نیست و حتی در کمیسیون‌ها نیز مورد بحث قرار نگرفته است. طبق گزارش‌هایی که در رسانه‌ها منتشر شده نیز گفته می‌شود بانک مرکزی تنها ۳ مورد از موارد ۱۲گانه قانون جدید چک را ابلاغ و اجرا کرده و ۹ مورد دیگر همچنان بلاتکلیف هستند و این وظیفه اهالی بهارستان است که درصدد پیگیری این مسئله برآمده و اصلاحات لازم را در صورت نیاز اعمال کنند.

عکس: آیدا فریدی

عملکرد ضعیف بانک مرکزی

نزدیک ۲ سال از تصویب قانون جدید صدور چک می‌گذرد. در این مدت، بانک مرکزی به‌عنوان متولی اصلی اجرا، در عملیاتی کردن بیشتر موارد آن ضعیف عمل کرده و گزارش نظارتی مرکز پژوهش‌ها نیز موید این امر است.

سال‌ها پرونده‌های بی‌شماری در زمینه شکایات مربوط به چک در دادگاه‌ها روی هم انباشته می‌شد، از مهم‌ترین عناوین این شکایات، برگشت چک‌ها بود که به‌طور مثال در سال ۱۳۹۶ (پیش از اصلاح قانون)، بیش از ۱۷ میلیون چک برگشتی در هر دقیقه به ازای ساعات کاری در سال است که آماری بسیار نامطلوب به‌حساب می‌آمد.

این حجم از چک‌های برگشتی خسارات فراوانی از جمله افزایش سرسام آور هزینه مبادله و از رونق افتادن کسب‌وکار، بی‌ارزش شدن اعتبار چک و افزایش پرونده‌های مربوط به چک در قوه قضاییه را به همراه داشت تا جایی که در سال ۹۶، موضوع مطالبه وجه چک رتبه دوم پرونده‌های حقوقی را به خود اختصاص داد. علاوه بر آن، با اینکه مجازات صدور چک بلامحل طی اصلاحات قانون صدور چک در سال‌های گذشته کاهش یافته بود، حدود ۹۵ درصد زندانیان جرایم غیرعمد را محکومان مالی تشکیل می‌دادند و بیش از ۹۵ درصد زندانیان زن محکوم مالی، به‌دلیل صدور چک برگشتی محکوم شده بودند.

مزیت‌های قانون جدید چک

باتوجه به این حجم از مشکلات و ایرادات قانون قدیم چک، قانون صدور چک در سال ۱۳۹۷ برای رفع خلأها و ایرادات، اصلاح شد.

اساس این اصلاحات، پیشگیری از صدور چک بلامحل است که طبق آن با پیش‌بینی تنبیهاتی منطقی، هشداری به مردم برای دقت در صدور چک داده می‌شود. همچنین با تغییراتی در سازکار بررسی دادخواست‌های مربوط به چک، فرآیند رسیدگی به پرونده‌های این حوزه در دادگاه‌های حقوقی کوتاه‌تر شد.

طبق گزارش نظارتی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، اصلاحاتی مهم در قانون جدید صدور چک گنجانده شده که بعضی از مهم‌ترین مواد آن عبارتند از: قانون چک الکترونیک، ارائه گواهی عدم پرداخت همراه کد رهگیری یکتا در سامانه بانک مرکزی، امکان صدور اجراییه صرفا با گواهی عدم پرداخت صادرشده توسط بانک، تنبیه‌های مالی پیشگیرانه به‌منظور افزایش ضمانت تسویه چک‌های صادرشده، صدور یکپارچه دسته‌چک توسط بانک مرکزی و ایجاد امکان استعلام سیستمی آخرین وضعیت صادرکننده چک (استعلام چک برگشتی، سقف اعتبار مجاز و میزان تعهدات چک‌های تسویه نشده).

این قانون از لحاظ زمانبندی اجرا به ۳ بخش مجزا تقسیم شده که بعضی از موارد آن به محض لازم‌الاجرا شدن قانون باید توسط بانک مرکزی و قوه قضاییه عملیاتی شوند، اجرای تعداد دیگری از موارد منوط به تهیه آیین‌نامه و دستورالعمل شده و برای تدوین آنها، یک‌سال زمان در نظر گرفته شده و در نهایت مواردی که به‌دلیل ضعف زیرساخت‌ها، ۲ سال برای اجرایی شدن آنها در نظر گرفته شده است.

> درحالی‌که ۲ ماه بیشتر به پایان مهلت اجرایی شدن اصلاح قانون چک نمانده، بانک مرکزی اقدام چشمگیری در این راستا انجام نداده است

زیرساخت‌ها فراهم بود، ابلاغ شد!

حسین رضازاده، نماینده دوره دهم مجلس شورای اسلامی و دبیر اول کمیسیون حقوقی مجلس در گفت‌وگویی که با صمت داشت ضمن اشاره به مسئله زیرساخت‌های لازم برای اجرای برخی قوانین، عنوان کرد: همان زمان هم زیرساخت‌های اجرای این طرح فراهم شده بود؛ البته ممکن است بخش‌هایی از این زیرساخت‌ها هنوز هم مهیا نباشد و به همین دلیل اجرای این طرح به تاخیر افتاده باشد اما به‌طور کلی در آن زمان هم سعی دولت بر این بود که هرچه زودتر این قانون را اصلاح کند چراکه اصلاح قانون چک در راستای اصلاح نظام بانکی کشور بود و تلاش‌هایی هم برای فراهم کردن زیرساخت‌های اجرای آن انجام شد.

نماینده مردم کازرون در مجلس دهم به صمت گفت: طبق شرایط و قوانینی که تصویب شده بانک‌ها موظف به رعایت این اصول و قواعد مصوب هستند. وقتی قانونی ابلاغ می‌شود قاعدتا باید بی‌برووبرگرد اجرا شود و قانون قبلی هم طبیعتا فاقد اعتبار است. البته می‌دانیم که دستورالعمل‌هایی در نهادهای مربوطه صادر می‌شود که نباید با قانون‌های ابلاغ شده مغایرت داشته باشند؛ در غیر این صورت قانون اصلی حاکم است و این دستورالعمل‌ها ارزش اجرایی ندارند.

رضازاده درباره شائبه دامن زدن به بحث پولشویی در صورت اجرای قانون جدید چک به صمت گفت: در بخش‌هایی از این قانون مواردی پیش‌بینی شده که این مسئله را منتفی می‌کند و نه‌تنها موجب گسترش پولشویی نمی‌شود بلکه می‌تواند عاملی برای جلوگیری از این مشکل هم به حساب بیاید.

دبیر اول کمیسیون حقوقی و قضایی دوره دهم مجلس شورای اسلامی درباره احتمال وجود مشکل و اهمال در مراحل اجرای این طرح یادآور شد: البته درباره تمامی قوانین این مشکل وجود دارد که ممکن است در مرحله اجرا به مشکلاتی بر بخورد، اما درباره اجرای آیین‌نامه اصلاح قانون چک اطلاعی ندارم که دقیقا به چه علتی از مراحل پیش‌بینی شده عقب هستیم. زمانی که ما در کمیسیون حقوقی و قضایی بودیم این قانون برای اجرا ابلاغ شد و تا جایی که اطلاع دارم مشکلی برای اجرای آن نداشتند. البته همانطور که پیش‌تر نیز گفته شد برخی زیرساخت‌ها برای اجرای این طرح فراهم نبود که دولت سعی در حل این مشکل داشت.

زیرساخت‌ها فراهم نیست

یک کارشناس امور بانکی در گفت‌وگو با صمت درباره چرایی اجرا نشدن قانون جدید چک اظهار کرد: اصلا این قانون به بانک‌ها ابلاغ نشده، وگرنه این چک‌هایی که مثلا در وجه حامل نوشته شده، به این سادگی دست به‌دست نمی‌شد. در حال حاضر می‌بینیم که این چک‌ها به‌راحتی نقد هم می‌شوند و مشکلی برای صاحبان آن وجود ندارد.

علی‌اصغر پورمتین با اشاره به احتمال انجام پولشویی گفت: تا آنجا که من اطلاع دارم این قانون هنوز لازم الاجرا نیست و در شرایط فعلی هم اجرای آن کار بسیار خطرناکی است. بسیاری از مردم به مشکل برمی‌خورند و شاید به همین دلیل بوده که تاکنون لازم‌الاجرا نشده است.

البته از طرفی هم از این قانون بوی پولشویی به مشام می‌رسد، چراکه قرار بود موارد بالای یک میلیارد تومان را بدون مدرک وصول نکنند و این هم خودش محدودیت جدیدی ایجاد می‌کرد، اما می‌بینیم که هنوز هم بانک‌ها چک‌ها را با هر مبلغی وصول می‌کنند و همه چک‌ها را در صورت داشتن موجودی به‌سادگی ترتیب اثر می‌دهند.

مشکلات حقوقی دارد

وی در ادامه افزود: فرض هم بر این باشد که ابلاغ شده؛ اول باید مشخص شود که ابلاغیه به چه مرجعی داده شده و ثانیا اصلا این قانون از اساس مشکلاتی دارد که باید قبل از اجرایی شدن حل شوند. مثلا فرض کنید یک نفر فوت کرده اما چکی به نامش صادر شده باشد، خب در این صورت باید مشخص شود که آیا این چک به غیر انتقال داده می‌شود یا خیر؟! اگر امکان انتقال هست باید مشخص کنند که با چه شرایطی و مشمول چه مواردی است؟

پورمتین درباره چک‌های صیادی که در وجه حامل نوشته شده‌اند هم یادآور شد: همانطور که پیش‌تر نیز گفته شد بانک‌ها کماکان چک‌های صیادی در وجه حامل را وصول می‌کنند. دلیلش هم این است که این طرح مشکلات حقوقی دارد که دست بانک‌ها را در اجرا می‌بندد.

این کارشناس امور بانکی در پایان با اشاره به موضوع چک‌های الکترونیک به صمت گفت: بند چک‌های الکترونیک هم نیاز به زیرساخت‌هایی دارد که اغلب بانک‌های ما ندارند. البته بسیاری از بانک‌ها همین حالا این خدمات را ارائه می‌کنند و در روزهایی که کرونا هم در کشور باعث مشکلات زیادی شده توانسته کمک حال مردم باشد اما باز هم تاکید می‌کنم که این مسئله نیاز به ایجاد زیرساخت‌های لازم دارد که اگر همین امروز فراهم‌سازی آنها آغاز شود، تا به تحقق برسد، حداقل ۶ ماه زمان لازم است.

سخن پایانی...

باتوجه به تجربیات موفقی که نظام‌های بانکی در کشورهای عموما غربی، در زمینه بانکداری الکترونیک داشته‌اند انتظار می‌رفت دولت در حوزه‌های مختلف اقدام به اصلاح سیستم کند اما می‌بینیم که حتی در مسئله ساده‌ای مانند چک الکترونیک هم زیرساخت‌های لازم برای اجرا وجود ندارد، در حالی که کشورمان با معضل شیوع ویروس کرونا دست به گریبان است و هرگونه اقدامی در راستای کمتر شدن مراجعات به بانک‌ها می‌تواند باعث کاهش ابتلای مردم به این ویروس شود، اما به‌گفته برخی کارشناسان درحالی که ۲ ماه بیشتر به پایان مهلت اجرایی شدن اصلاح قانون چک نمانده، بانک مرکزی اقدام چشمگیری در این راستا انجام نداده و زیرساخت‌های لازم و شرایط اجرای این قانون تسهیل نشده است.

گزارش نظارتی مجلس بر اجرای یک قانون

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با انتشار گزارشی درباره مزایا و روند اجرای قانون اصلاح قانون صدور چک (قانون جدید چک) باعنوان «گزارش نظارتی از عملکرد اجرای قانون اصلاح قانون صدور چک مصوب سال ۱۳۹۷» اعلام کرد: باوجود اتمام مهلت قانونی، بیشتر احکام این قانون مهم توسط بانک مرکزی اجرا نشده است. مرکز پژوهش‌های مجلس با اشاره به نقش چک در گردش مالی غیرشفاف در کشور و راهکار مناسب درنظر گرفته شده برای اصلاح این وضعیت در آخرین اصلاحات قانون صدور چک آورده است: «باتوجه به رواج صدور چک در وجه حامل و نیز ظهرنویسی عادی، اولاً به‌طور قطع گردش مالی چک بیش از مبلغ ثبت شده در سامانه‌های بانک مرکزی بوده و ثانیا باتوجه به اینکه اطلاعات این سلسله تراکنش‌ها در هیچ یک از سامانه‌های اطلاعاتی حاکمیتی ثبت نمی‌شود، زمینه مناسبی برای اقدامات پولشویانه فراهم بوده است. قانون اصلاح قانون صدور چک به‌خوبی این مشکل را شناسایی و حل کرده است. براساس این قانون پس از ۲ سال از لازم‌الاجرا شدن قانون، اطلاعات هر برگه چک شامل مبلغ، تاریخ و اطلاعات هویتی گیرنده در هنگام صدور، در سامانه ثبت خواهد شد و پرداخت وجه چک صرفا براساس اطلاعات مندرج در این سامانه انجام خواهد شد. همچنین براساس این قانون صدور چک عادی در وجه حامل و پشت‌نویسی این نوع چک‌ها ممنوع شده و انتقال چک به شخص سوم تنها از طریق ثبت اطلاعات گیرنده جدید توسط دارنده چک در سامانه قابل اجرا است. در این صورت کلیه گردش وجوه ناشی از چک‌های عادی نیز در سامانه‌های حاکمیتی بانک مرکزی قابل رصد و ردیابی است که به‌معنای شفاف شدن بخش قابل توجهی از گردش وجوه مالی در کشور است». بازوی کارشناسی مجلس با اشاره به تصویب قانون اصلاح قانون صدور چک در مجلس و ابلاغ و لازم‌الاجرا شدن آن در آذر ۱۳۹۷ اعلام کرد: «این قانون از حیث زمانبندی اجرا به ۳ بخش تقسیم می‌شود: ۱- مواردی که از زمان لازم‌الاجرا شدن قانون می‌بایست توسط نظام بانکی و قوه قضاییه اجرایی شوند./ ۲- مواردی که اجرای آنها منوط به تهیه آیین‌نامه و دستورالعمل شده و یک سال از زمان لازم‌الاجرا شدن قانون، برای تدوین و اجرایی شدن آنها مهلت در نظر گرفته شده است./ ۳- مواردی که به‌دلیل ضعف زیرساخت‌ها ۲ سال از زمان لازم‌الاجرا شدن قانون، برای اجرایی شدن آنها مهلت در نظر گرفته شده است». به گزارش این مرکز پژوهشی بانک مرکزی تاکنون صرفا ۳ حکم از ۱۰ حکم مرتبط با خود را اجرا کرده و مابقی یا به‌صورت ناقص اجرایی شده یا اصلا اجرا نشده است. از دیدگاه مرکز پژوهش‌های مجلس، «محدود شدن امکان صدور چک متناسب با اعتبار صادرکننده آن»، «برقراری دسترسی برخط بانک مرکزی به اطلاعات قضایی»، «پرداخت مبلغ موجود در حساب و صدور گواهینامه عدم پرداخت برای کسری مبلغ» از مهم‌ترین تکالیف اجرا نشده قانون اصلاح قانون صدور چک توسط بانک مرکزی به‌شمار می‌رود. براساس این گزارش آخرین بخش از احکام قانون اصلاح قانون صدور چک که در ماده ۲۱ مکرر این قانون ذکر شده، ۲۱ آذر امسال لازم‌الاجرا می‌شود و مهم‌ترین بخش‌های آن عبارتند از: «جلوگیری از دریافت دسته چک، صدور چک جدید و استفاده از چک موردی برای افراد ورشکسته و معسر، ایجاد امکان استعلام آخرین وضعیت صادرکننده چک شامل سقف اعتبار مجاز، سابقه چک برگشتی در ۳ سال اخیر و میزان تعهدات چک‌های تسویه‌نشده، ایجاد امکان ثبت اطلاعات برگه چک در سامانه یکپارچه بانک مرکزی هنگام صدور توسط صادرکننده، تسویه چک صرفا در سامانه چکاوک براساس استعلام از سامانه صیاد ممنوعیت صدور و ظهرنویسی چک در وجه حامل و ثبت انتقال چک در سامانه صیاد به‌جای پشت‌نویسی».

یادداشت

ابهام در اجرای قانون «اصلاح قانون چک»

سیامک تقی پور
کارشناس بانکی

تقریبا در تمام کشورهای جهان چک یکی از اصلی‌ترین ابزارهای دادوستد مالی در اقتصاد به‌شمار می‌رود که البته در کشورهای مختلف با الزامات مختلفی در نحوه بکارگیری در چرخه اقتصاد همراه است. این ابزار دادوستد مانند شمشیری دو لبه عمل می‌کند زیرا هم می‌تواند گردش مالی را کُند کند و حتی سبب کمبود نقدینگی از جهت نقد نشدن شود و هم می‌تواند برای دستگاه قضایی و امنیت اجتماعی نیز بسیار هزینه‌زا باشد. تا همین چند سال پیش آمارهای قوه قضاییه حاکی از آن بود که پرونده‌های چک برگشتی رتبه دوم را در بین پرونده‌های حقوقی به خود اختصاص داده‌اند. علاوه بر این ۷۵ درصد زندانیان جرائم غیرعمد نیز مربوط به چک برگشتی بودند. از سوی دیگر چک همچنین می‌تواند سبب تسهیل دادوستد و مبادلات مالی شود و فضای کسب‌وکار را رونق بخشد. با این حال به باور بسیاری در صورت اجرای درست از این ابزار می‌توان از مزایای آن در تسهیل گردش مالی بهره برد. بسیاری از کارشناسان مشکلات مربوط به چک را در کاستی‌های قانون چک می‌دانستند تا اینکه گام‌های اولیه برای اصلاح این قانون پرمخاطب از ۳ سال پیش برداشته شد.

قانون قدیمی چک که مصوب سال ۱۳۵۵ بود نه‌تنها مانع صدور چک بلامحل نمی‌شد بلکه با اتخاذ رویکرد جرم‌انگارانه نسبت به چک برگشتی، روند رسیدگی به پرونده‌های مربوطه را بسیار کُند و زمان‌بر کرده بود؛ به‌گونه‌ای که تعداد زیادی از چک‌های صادرشده برگشت می‌خورد و علاوه بر رسیدگی پرونده چک‌های برگشتی نیز حداقل ۲ سال زمان می‌برد. در سال‌های اخیر این قانون مکرر اصلاح شد اما نتوانست جلوی برگشت بی‌رویه چک را بگیرد. در نهایت در پاییز ۱۳۹۷ مجلس شورای اسلامی توانست با یک اصلاح اساسی، روند فوق را اصلاح کند. همین اصلاح توانست چک را از یک ابزار رو به حذف از فضای اقتصادی به یک ابزار کارآمد تبدیل کند.

بانک مرکزی از سال گذشته ساماندهی موضوع صدور چک‌ها را در دستور کار قرار داد که به‌نظر می‌رسید تاکید این بانک شفاف‌سازی نقل و انتقالات مالی و جلوگیری از افزایش آمار چک‌های برگشتی و ساماندهی این موضوع باشد. اما روند اصلاح متوقف شد و دیگر تمایلی برای اجرای مصوبات اصلاح قانون چک دیده نشد.

قانون جدید چک ۱۱ تغییر عمده دارد که در صورت اجرایی شدن بسیاری از مشکلات ناشی از صدور چک‌های بلامحل را حل خواهد کرد:

۱- قوانین و مقررات چک درباره چک‌های الکترونیکی لازم‌الرعایه است.

۲- بانک مکلف است بنا به درخواست دارنده چک فوراً غیرقابل‌پرداخت بودن آن را در سامانه یکپارچه بانک مرکزی ثبت کند.

۳- در صورتی که موجودی حساب صادرکننده چک نزد بانک کمتر از مبلغ چک باشد، به تقاضای دارنده چک بانک مکلف است مبلغ موجودی در حساب را به دارنده چک بپردازد.

۴- جلوگیری از افتتاح حساب و انسداد تمام حساب‌های صادرکننده چک در تمام بانک‌هاو موسسات اعتباری پس از گذشت ۲۴ ساعت از ثبت غیرقابل پرداخت بودن

۵- بانک‌ها مکلفند سقف اعتبار مجاز متقاضی را محاسبه و به هر برگه چک شناسه یکتا و مدت اعتبار اختصاص دهند. حداکثر مدت اعتبار چک از زمان دریافت دسته چک ۳ سال است.

۶- راه‌اندازی چک‌های موردی برای اشخاصی که دسته چک ندارند تا بدون نیاز به اعتبارسنجی، رتبه‌بندی اعتباری و استفاده از دسته چک، امکان برداشت از حساب این اشخاص برای ذی‌نفعان معین فراهم شود.

۷- بانک مرکزی و مراجع قضایی موظف شدند امکان دسترسی به اطلاعات لازم را برای یکدیگر فراهم کنند.

۸- جلوگیری از دریافت دسته چک و صدور چک جدید در سامانه صیاد برای افراد ورشکسته، معسر از پرداخت و دارای چک برگشتی رفع سوءاثر نشده

۹- دارنده چک می‌تواند با ارائه گواهینامه عدم پرداخت، از دادگاه صالح صدور اجراییه نسبت به کسری مبلغ چک و حق‌الوکاله وکیل طبق تعرفه قانونی را درخواست کند.

۱۰- مجازات بانک‌ها یا موسسات اعتباری متخلف اعم از دولتی و غیردولتی، کارمند خاطی و مسئول شعبه مربوط توسط بانک مرکزی.

علاوه بر موارد یادشده اجرای اصلاح قانون چک به شفاف‌سازی نقل و انتقالات پولی کمک می‌کند؛ هر چند که منتقدان خاص خود را هم دارد که اجرای این قانون را با ابهاماتی مواجه کرده است. به هر روی پاسخگویی شفاف بانک مرکزی برای تاخیر در اجرای مصوبات این اصلاحیه می‌تواند ابهامات را رفع کند.

واریز سود سهام ۳۶ شرکت بورسی با سجام

حسین فهیمی، مدیرعامل شرکت سپرده‌گذاری مرکزی گفت: از ابتدای امسال تاکنون ۳۶ شرکت بورسی از طریق شماره شبا و سامانه سجام سود مجامع خود را واریز کردند.

به‌گزارش فارس، براساس آمار شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، از ابتدای تشکیل بورس اوراق بهادار در ایران در سال ۱۳۴۶ تا ابتدای سال ۱۳۹۹ حدود ۱۲ میلیون نفر کد معاملات در بورس دریافت کرده‌اند، اما امسال به‌دلیل عرضه اولیه سهام شرکت‌های ارزنده مانند شستا و نیز آزاد شدن سهام عدالت، ۸ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر جدید وارد بورس شدند و کد معاملاتی دریافت کردند.

یک منبع آگاه در شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی(شستا) نیز اعلام کرد: با توجه به شرایط کرونایی و اینکه تعداد زیادی از فعالان بازار، سهامدار شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی (شستا) شده‌اند، نخستین مجمع عمومی عادی سالانه صاحبان سهام این شرکت در روز چهارشنبه هفته جاری برگزار می‌شود که طبق تصمیم مدیران شرکت، قرار است، سود مجمع شستا از طریق سامانه سجام (سامانه جامع اطلاع مشتریان) به‌شماره شبای حساب بانکی سهامداران واریز شود. به‌گفته محمد شریعتمداری وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی قرار است تا پایان امسال میزان عرضه سهام شستا در بورس از ۱۰ به ۲۰ درصد افزایش یابد تا مصوبه دولت مبنی بر الزام به عرضه ۲۰ درصد سهام و معاف شدن از رسیدگی به حساب مالیاتی سال‌های قبل شرکت برخوردار شود.

صمت دلایل سلب اعتماد سهامداران در بازار سرمایه را بررسی کرد

شکاف عمیق بی‌اعتمادی

سهند ایناللو
editor@smtnews.ir

بازار بورس تهران در یک سال گذشته، روزهایی را به چشم دیده که شاید هیچ‌گاه به ذهن سهامداران باتجربه بازار هم خطور نمی‌کرد. از فرش به عرش رسیدن ناگهانی بازار، تنها در چند روز و هجوم میلیونی مردم به سمت صف‌های فروش، منجر به این شد که بورس تهران یک‌شبه تبدیل به سرخط خبر رسانه‌های داخلی و خارجی شود. دقیقا مانند اتفاقی که درباره صف‌های خرید و استقبال ناگهانی برای سهامدارشدن افتاد. در این یک سال اخیر، به جز صعود در بازار، اتفاقات دیگری هم روی داد که کام شیرین‌شده نوسهامداران را به‌شدت تلخ کرد. از اواسط مرداد، بازار سرمایه با یک شیفت حرکتی و پس از جنجال‌های رسانه‌ای عجیبی که در داخل کشور روی داد، سیر نزولی شدیدی را در پیش گرفت. البته مدتی است این سقوط روی کانال ۱.۵ میلیون واحدی متوقف شده است اما برخی کارشناسان حوزه بازار سهام معتقدند این مقاومت بازار مصنوعی است و دولت، با بازارسازی شاخص کل را در این سطح نگاه داشته تا سهامداران تازه‌وارد از بورس دلزده نشوند و سرمایه خود را از بازار خارج نکنند. به اعتقاد اغلب فعالان و صاحب‌نظران این حوزه، نتیجه جو حاکم بر بازار بورس و اوراق بهادار تهران، گسترده‌تر شدن دامنه بی‌اعتمادی مردم نسبت به بازار و اظهارات مدیران بورسی شده است و هر روز این شکاف عمیق‌تر می‌شود. دسته دیگری از کارشناسان نیز بر این باورند که در صورت تشدید فضای بی‌اعتمادی در بازار سرمایه باید انتظار خروج ناگهانی سرمایه از بازار را داشت که می‌تواند حتی به‌دنبال یک تلنگر رخ دهد.

عکس: صمت

انبساطی یا انقباضی؟

مجتبی دیبا، فعال اقتصادی و کارشناس ارشد بازار سرمایه با تاکید بر اهمیت سیاست‌های کلان اقتصادی و تاثیر آنها بر شرایط بازار سرمایه به صمت گفت: برای درک بهتر این موضوع باید سیکل‌های اقتصادی یا همان سیاست‌های کلان اقتصادی کشور را رصد کنیم.

وی ادامه داد: اگر دولت سیاست‌های انقباضی را در پیش بگیرد، شرایط بازار به همین شکل ادامه خواهد داشت، اما اگر سیاست‌های انبساطی در دستور کار دولت قرار بگیرد، فعالان بازار سرمایه چشم‌انداز بهتری را برای بازار خواهند دید. از سویی اما باید توجه کرد که به‌دنبال عملیاتی کردن سیاست‌های انبساطی، تورم افسارگسیخته‌ای گریبان اقتصاد ما را خواهد گرفت.

▣ دو انتخابات در پیش است!

این فعال اقتصادی با یادآوری اهمیت نتیجه دو انتخابات پیش‌رو عنوان کرد: عملا کلیات این موضوع بسیار به چشم‌اندازی که دولتمردان برای بازار ایجاد می‌کنند، وابسته است. مرجعی هم که باید این سیاست‌ها را اعمال کند، بانک مرکزی است، اما می‌دانیم که سرنوشت خط‌مشی این نهاد ناظر اقتصادی به‌شدت وابسته به آینده سیاسی کشور است. باید توجه داشت که ما دو انتخابات در پیش داریم، یکی انتخابات ریاست جمهوری ایالات متحده و دیگری انتخابات ریاست جمهوری خودمان است. هر دوی این موارد می‌توانند در نحوه سیاست‌گذاری‌های نظام تاثیرات بسیاری داشته باشند، از این جهت، چاره‌ای نیست جز اینکه صبر کنیم تا نتیجه رقابت‌های انتخاباتی در امریکا و ایران مشخص شود.

▣ پارکینگ پول در بورس

این کارشناس ارشد بازار بورس و اوراق بهادار ضمن اشاره به پدیده پارکینگ پول در بازار سرمایه، اظهارکرد: وقتی در بازار با پدیده‌ای به‌نام پارکینگ پول مواجه هستیم، هیچ قدرتی امکان و توانایی تغییر شرایط را ندارد، مگر اینکه چشم‌انداز بازار تغییر کند و فعالان نیز با توجه به این تحول، رویه خود را تغییر دهند.

▣ نرخ بهره؛ مصائب شیرین نوسهامداران

دیبا از نرخ بهره بانکی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین فاکتورهای اقتصادی تاثیرگذار بر چشم‌انداز بازار سهام یاد کرد و توضیح داد: زمزمه‌هایی از احتمال افزایش نرخ بهره به گوش می‌رسد که باعث می‌شود سیاست‌های انقباضی شکل بگیرد. در این صورت، ریتم و حرکت بازار بسیار کوتاه‌تر خواهد بود و سعی خواهد کرد پول را در خود حل کند. ممکن است به‌زودی بانک مرکزی اقدام به گرفتن این تصمیم هم بکند، در این صورت با سیلی از خروج سرمایه از بورس تهران مواجه خواهیم شد که بدون شک این سرمایه‌ها با هدف سپرده‌گذاری به سمت بانک‌ها می‌روند. اما مسئله این است که چنین کاری در میان‌مدت و بلندمدت چه پیامدهایی می‌تواند داشته باشد، البته به نظر می‌رسد مقامات چاره‌ای هم به جز این کار نداشته باشند. شاید اگر بخواهند تورم افسارگسیخته فعلی را کنترل کنند، این راه منطقی به نظر برسد اما بعدها همین سیاست می‌تواند مشکلاتی جدی برای اقتصاد کشورمان ایجاد کند.

وی در ادامه به صمت گفت: زمانی می‌توان مدعی شد که بازار مسیر و ریتم خود را پیدا کرده که انتظارات تورمی و چشم‌انداز بازار کاملا روشن باشد و سهامداران بتوانند با توجه به این سیاست‌های انبساطی که منجر به نمایان شدن چشم‌انداز بازار می‌شود، برای فعالیت خودشان در بورس برنامه‌ریزی کنند. اما امروز می‌دانیم که چنین امری فعلا میسر نیست و سهامداران چشم‌انداز مشخصی از بازار سرمایه ندارند. البته در کوتاه‌مدت انتخابات امریکا می‌تواند تا حدود زیادی این چشم‌انداز را برای فعالان بازار سهام روشن کند اما فعلا باید کمی صبر کرد تا نتیجه این رقابت‌ها نیز روشن شود.

▣ میل بازار انبساطی است یا انقباضی؟

کارشناس ارشد بازار بورس با تشریح شرایط بازار سهام تهران ابراز کرد: اگر بخواهم تکنیکی و چارتی صحبت کنم باید بگویم که درحال‌حاضر در مسیر حرکتی بازار، مقاومت‌های قیمتی در بازار دیده می‌شود که دقیقا نشانگر نیل بازار به سمت سیاست‌های انقباضی است. بارها گفته‌ام که سیکل حرکتی بازارها در کشور ما از دوران رکود به دوران تورم و همچنین از دوران تورم به دوران رکود تورمی، کلید مشخصی ندارد که مثلا رئیس‌جمهوری آن را فشار دهد و ما تغییر فاز بدهیم. دقیقا مانند حباب است، شما وارد حباب می‌شوید، در نقطه‌ای می‌نشینید و پس از مدتی خودبه‌خود می‌ترکد. همانطور که ترکیدن این حباب دست من و شما نیست، تغییر فاز حرکت بازارها نیز در اختیار کسی نیست.

دیبا در پایان ضمن اشاره به مسئله تورم و تاثیرات آن بر بازار سهام، یادآور شد: ما همیشه پس از اینکه وارد یک فاز (مثلا رکود تورم) شدیم،متوجه می‌شویم که تغییر فاز داده‌ایم. حالا اگر وارد دوره رکود تورمی شویم دیگر نمی‌توان انتظار داشت که بازار به همان منوال قدیم حرکت کند. در ۵ ماه نخست امسال فعالان بازار شاید دچار یک بد عادتی شده بودند و حس می‌کردند بازار بورس در هر صورت سودده است و زیانی در کار نیست، اما سرانجام بازار به ماهیت واقعی و طبیعی خودش بازگشت و این بازگشت به شرایط عادی موجب دلزدگی برخی از نوسهامداران شد و طبعا سرمایه این افراد نیز از بورس تهران خارج شد. اما دیدیم که تازه‌واردانی که حداقل اندکی آموزش درست دیده بودند این تغییر شرایط را هضم و سعی کردند خودشان را با واقعیت بازار وفق دهند، در نتیجه سرمایه این دسته از نوسهامداران از بازار سهام خارج نشد. این دسته حرکت‌های کوتاه‌مدت‌تر یا نوسانی در پیش گرفتند و سعی کردند لحظات را به این شکل شکار کنند.

> زمزمه‌هایی از احتمال افزایش نرخ بهره به گوش می‌رسد که باعث می‌شود سیاست‌های انقباضی شکل بگیرد

بی‌ثباتی در قوانین

عماد عظیمی، کارشناس بازارسرمایه در گفت‌وگو با صمت ضمن اشاره به اهمیت اعتمادسازی در بازار اظهارکرد: بحث اعتمادسازی در بازار سرمایه یکی از مهم‌ترین مقوله‌هایی است که در هر بازاری باید وجود داشته باشد. وی در ادامه افزود: در واقع اعتماد بین طرفین یک بازار، خریدار و فروشنده و نهادهای واسطه از مهم‌ترین الزامات و اقدامات یک بازار کارآ و شفاف است که در غیاب آنها می‌توان گفت معاملات هم اثربخشی لازم را نخواهد داشت. بنابراین وقتی اعتماد بین دو طرف معامله وجود نداشته باشد، هزینه‌های زیادی وارد می‌شود (به‌اصطلاح هزینه‌های معاملاتی یا نقل و انتقالات پول نیز نامیده می‌شود). این هزینه‌ها ناشی از نبود اعتماد بین طرفین معامله است و همچنین اعتبار در جامعه که حالا به‌دلایل مختلفی می‌تواند در سیستم اقتصادی ایجاد شود.

▣ قوانین خلق‌الساعه و گسترش بی‌اعتمادی

این کارشناس بازار سهام با اشاره به مسئله بی‌ثباتی در زمینه قانون‌گذاری به صمت گفت: اگر از بحث‌های فرهنگی بگذریم موارد اقتصادی که در بازار بسیار اثرگذار است را بررسی می‌کنیم. یکی از عوامل مهم تقویت بی‌اعتمادی این است که قوانین ما دائم در حال تغییر هستند و همین امر نیز به بی‌ثباتی در حوزه قانون‌گذاری ختم می‌شود.

وی ادامه داد: دخالت‌های مکرر دولت و نهادهای ناظر که به‌عنوان یک نهاد بی‌طرف قاعدتا باید فقط ناظر شرایط بازار باشند به یک امر طبیعی و عادی تبدیل شده است. این نهادها فقط می‌توانند در مواقع نیاز ورود کنند تا برای احقاق حقوق عرضه‌کننده کالا در بازار یا متقاضی خرید سهام به مسائل ورود کنند و لاغیر.

عظیمی با آوردن مثالی در زمینه دخالت سایر نهادها در بازار، توضیح داد: به‌عنوان مثال، نهادهایی هستند که اصطلاحا حامی مصرف‌کننده و توزیع‌کننده هستند و اقدام به وضع قوانینی می‌کنند که شدیدا متناقض با آزادی اقتصادی است. این نهادها به جای اینکه فقط به حمایت از جامعه هدف خود بپردازند، درواقع با نحوه عملکرد نامناسب خود برضد رسالت اصلی خودشان حرکت می‌کنند.

▣ دوستی خاله خرسه!

این تحلیلگر بازار سهام ضمن مثبت دانستن نیت مدیران و قانون‌گذاران کشور، تاکید کرد: البته نیت وجود این نهادها در ابتدا نیت‌های خیرخواهانه‌ای بوده است اما حالا می‌بینیم که برخی از این مراجع نظارتی کاملا در راستای تضییع حقوق مردم قدم برمی دارند. مثلا یک نهادی که با هدف حمایت از حق مصرف‌کننده به‌وجود آید، طبیعی است که مثلا در برابر گرانفروشی‌ها و مسائل تعزیراتی و... اقداماتی را انجام دهد. اما در عمل وقتی عملکرد این نهادها را می‌بینیم متاسفانه تناقضات بسیاری را مشاهده می‌کنیم. البته این به معنی فاسد بودن عوامل اجرایی در مناصب مربوط نیست، بلکه همانطور که پیش‌تر نیز گفته شد این مسئله به‌دلیل ایراداتی بروز پیدا می‌کند که ما در سیستم قانون‌گذاری کشورمان داریم.

او گفت: بی‌ثباتی در این زمینه باعث‌شده برخی نهادهای نظارتی که با هدف حمایت از حقوق مردم ایجاد شده‌اند، دقیقا بر خلاف آن ایده و هدف حرکت کنند. همین مسئله موجب عمیق‌تر شدن شکاف بی‌اعتمادی بین مردم و مسئولان و در نهایت باعث دلزدگی سهامداران از بورس هم می‌شود. بنابراین می‌توان گفت که یکی از راه‌های جلوگیری از وقوع این مشکل، ایجاد ثبات در امر قانون‌گذاری است، به نحوی که دیگر شاهد وضع یک شبه قوانین در بازارهای مختلف نباشیم.

▣ بی‌ثباتی بورس، عامل اصلی سلب اعتماد

عظیمی با تاکید بر نقش مخرب بی‌ثباتی در بازارسرمایه به صمت گفت: همانطور که گفته شد بی‌ثباتی در بازار سهام نیز یکی از موارد مهمی است که منجر به اعتمادزدایی می‌شود. مثلا بارها دیده شده دستورالعمل‌هایی که سازمان بورس می‌دهد با هدف حمایت از مصرف‌کننده و به‌طور خاص مثلا در زمان‌های رکود بازار صادر می‌شود. اما عملا می‌بینیم که این‌گونه اقدامات مدیران سازمان بورس نتیجه عکس می‌دهد و این دور باطل دخالت‌ها در بازار به قدری ادامه می‌یابد که دیوار بی‌اعتمادی بلند و بلندتر می‌شود. وی افزود: وقتی قوانین بی‌ثبات باشند دیگر کسی به بازار اعتماد نمی‌کند و سرمایه خودش را درگیر بورس نخواهد کرد. سهامداری که اعتماد خود را از دست داده، در نخستین فرصت سرمایه خود را از بورس خارج می‌کند. البته این مشکل فقط در بازار سرمایه وجود ندارد، بلکه با کمال تاسف در تمامی حوزه‌های اقتصادی کشور به‌شدت و حتی در مواردی شدیدتر از بازار بورس در جریان است.

▣ سرمایه ترسو است

این کارشناس بورس در ادامه با اشاره به تمایل سرمایه به حوزه‌های امن‌تر اظهارکرد: در واقع سرمایه به سمت حوزه‌ای می‌رود که امنیت آن تامین شده باشد. در واقع، شرط نخست سرمایه‌گذاری در جهان، حفظ امنیت سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذار است و این بی‌ثباتی در زمینه قوانین یکی از عوامل ایجاد ناامنی برای سرمایه است چراکه منجر به سردرگمی و گیجی فعالان و سیستم بازار می‌شود و سرمایه‌گذاران به‌شدت از سردرگمی گریزان هستند. درباره بورس هم اگر بخواهیم که اعتماد را بین سهامداران تقویت کنیم در گام نخست باید ورود نهادهای غیربورسی و ناظر را بسیار محدود کنیم تا سهامدار بتواند با آرامش خاطر به معامله و فعالیت در این حوزه بپردازد. چاره‌ای نیست به جز اینکه اجازه دهیم مکانیسم بازار راه را برای خودش هموار کند، به بیان دیگر و به قول آدام اسمیت، باید اجازه داد آن دست نامرئی خودبه‌خود کارها را انجام دهد و خودش تعادل را در بازار حاکم کند.

وی در پایان یادآور شد: درست است اقتصاد ما عمدتا دولتی است اما حتی در کشورهایی هم که کاملا اقتصاد باز را اجرا می‌کنند هم می‌دانیم که نهادهای نظارتی وجود دارند. مقصود من از این سخنان به هیچ عنوان حذف کامل نهادهای نظارتی نیست، بلکه منظورم وضع قوانینی محدودکننده برای این سازمان‌ها و نهادهاست که وظیفه دارند فقط از دید کارشناسی بازارها را تحت‌نظر داشته باشند و نمی‌توانند در امور داخلی آن اعمال‌نظر کنند. از سویی هم باید به نحوی عمل کنند که خروجی تصمیمات این نهادها به نفع یک یا چند جناح و دسته سیاسی نباشد.

> شرط نخست سرمایه‌گذاری در جهان، امنیت سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذار است و بی‌ثباتی در زمینه قوانین یکی از عوامل ایجاد ناامنی برای سرمایه است

سخن پایانی

یکی از پیامدهای دامنه‌دار شدن این بی‌اعتمادی بین سهامداران، استقبال نشدن از واگذاری صندوق دارا دوم بود. در حالی‌که در روزهای پایانی مرداد گذشته کشمکش‌های زیادی بر سر مسئله عرضه شدن یا نشدن سهام شرکت‌های پالایشی در بورس ایجاد شد، اما پس از یک وقفه دو ماهه در نهایت این سهام عرضه شد و برخلاف آنچه تصور می‌شد استقبالی که انتظار می‌رفت از این عرضه اولیه مهم و پرحاشیه نشد. بسیاری از کارشناسان دلیل این امر را سلب اعتماد مردم از شرایط بازار خواندند و این مسئله را بسیار خطرناک دانستند.

برخی دیگر از تحلیلگران نیز دلیل این کاهش استقبال را پارک پول ازسوی سهامداران دانسته و این پدیده را نیز یکی از نتایج از دست رفتن اعتماد بین سهامداران و مسئولان برشمردند.

با توجه به این شرایط به نظر می‌رسد مدیران و مقامات اقتصادی دولت باید برای حل این مشکل دست به‌کار شوند در غیر این‌صورت جو بیم و امیدی که در بازار حاکم شده می‌تواند آسیب‌های جدی به بدنه بورس تهران وارد کند.

یادداشت

چقدر صبر کنیم؟

همایون دارابی
کارشناس بازار سرمایه

نخستین روز فصل پاییز، روز پایان سال مالی بیشتر کارگزاری‌ها و شرکت‌های سرمایه‌گذاری به‌شمار می‌آمد.

به همین خاطر در روزهای اولیه ماه جاری، مازاد عرضه را در بازار بورس و اوراق بهادار تهران داشتیم.

همانطور که می‌دانیم در آن روزها نسبت به امروز تمایل به خرید کمتری وجود داشت. اعتبارها در سطح بازار به کمینه خودش رسیده بود اما این روزها وضعیت بسیار بهتری را در بازار بورس تهران شاهد هستیم.

سطح و تعداد معاملات بالا رفته است و مقداری هم سیاست‌گذاری‌های مدیران بورسی در کلیت بازار به کمک سهامداران آمد، به همین دلیل است که این روزها جو بهتری را می‌بینیم.

هرچند هنوز هم بازار را در فاز نوسانی می‌بینیم، اما سینوس‌های نوسانی چند روز مثبت چند روز منفی را تجربه می‌کنیم که به نظر می‌رسد همچنان این روند ادامه داشته باشد.

اما در اینکه ما یک ترند و روند جدید را در بازار داشته باشیم و بتوانیم در واقع شرایط متفاوتی را تجربه کنیم، شک و شبهه زیادی وجود دارد.

در روزهای اخیر همچنان روند خروج سرمایه از بازار ادامه داشته است اما به‌شدتی که در اوایل مهر در جریان بود نیست. اما آنچه به‌طور قطع می‌توان گفت این است که نقدینگی در بازارهای موازی جولان می‌دهد و به همین خاطر هم در طول این حدود ۳ هفته شاهد وضعیت کنونی در بازار سهام بوده‌ایم.

اگر بخواهیم از ابتدای سال وضعیت بازار را آنالیز کنیم می‌بینیم که بیشتر رشدهایی که رخ می‌داد ناشی از ورود نقدینگی به بازار بود. اما درحال‌حاضر آن نقدینگی به‌دلایلی به سمت بازار سرمایه حرکت نمی‌کند. به همین خاطر نقدینگی عملا خودش را در بازارهای موازی سرگرم می‌کند و با توجه به نرخ بهره بالایی که رفت و باعث شد کف بازار سرمایه یک مقداری پایین‌تر از قبل باشد.

از سویی هم عرضه‌های سنگینی انجام شد که هر کدام به‌دلایل گوناگونی در بازار رخ داد. این وضعیت باعث‌شد کم‌کم ما به شرایطی برسیم که بازدهی بازار سرمایه نسبت به بازارهای موازی عقب‌نشینی کرد.

به همین خاطر می‌توانیم ادعا کنیم که یک جشن و آتش‌بازی را در بازارهای موازی می‌بینیم.

قیمت خودرو تقریبا دقیقه‌ای بالا می‌رود و حتی برخی خودروهای داخلی در حال میلیاردی شدن هستند و تعداد محدودی از خودروها را می‌توان با چند صدمیلیون تومان خریداری کرد.

در بازار ملک هم همین وضعیت دیده می‌شود، بازارهای طلا و ارز هم حساسیت‌های خاص خودشان را دارند. اما آن نقدینگی که در بازار سرمایه سرگرم بود و می‌توانست با یک سری سیاست‌های کارشناسی شده در بازار حضور داشته باشد و مانع از تورم در بازارهای کالایی شود.

اما عملا این مسئله دیگر امکان‌پذیر نیست و اگر هم کورسوی امیدی برای عملی شدن این برنامه باقیمانده باشد به نظر نمی‌رسد مورد توجه مسئولان قرار گیرد.

تا زمانی که سطح کف بازار دوباره تغییر نکند، نمی‌توانیم شانس زیادی را برای تغییر رویه در بازار سرمایه را انتظار داشت. در چنین شرایطی، سهامداران هم چاره‌ای جز صبوری ندارند.

اما پرسشی که مطرح می‌شود این است؛ صبوری تا به کی؟ به هرحال همیشه بعد از یک دوره آتش‌بازی در بازارهای موازی نوبت به بورس هم خواهد رسید اما نمی‌دانیم در چه زمانی دوباره این وضعیت رخ بدهد اما اطمینان داریم که تورم به میزان بسیار بالایی رسیده و قیمت‌ها به‌طور نجومی افزایش یافته‌اند.

طبیعتا قیمت سهام هم می‌تواند تابع این شرایط باشد. هرچند قیمت برخی نمادها بیش از ۶۰ درصد اصلاح را تجربه کرده‌اند اما کم‌کم می‌توان انتظار داشت که بازار به روند سودآوری بازگردد.

سه‌شنبه
۲۲ مهر ۱۳۹۹- ۲۵ صفر ۱۴۴۲ - ۱۳ اکتبر ۲۰۲۰-شماره ۱۶۳۴-پیاپی ۲۹۵۲

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰ - پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: شرکت چاپ رواق روشن‌مهر

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲
در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲
عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

افزایش ۲۶۰ درصدی نرخ بلیت هواپیما از سوی ایرلاین‌ها

طرح: حسین علیزاده

دلالی خانه آخرت در اطراف تهران

قبر متری چند؟

این روزها نرخ قبر در اطراف تهران از بسیاری از خانه‌ها گران‌تر است و فرقی هم نمی‌کند، کجا باشد، این قیمت‌ها ربطی به تحریم و... هم ندارد؛ کافی است در یکی از امامزاده‌ها و بقاع متبرکه استان تهران باشد تا مبالغ عجیب و غریب برای آن مطالبه شود. این مبالغ از ۴۰ تا ۵۰ میلیون تومان شروع می‌شود و به ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیون تومان و حتی بالاتر از آن نیز می‌رسد. هرچه آرامستان و بقعه متبرکه در قسمت‌های خوش آب و هوای استان و مناطق لاکچری‌نشین‌تر باشد، نرخ قبرهایش گران‌تر می‌شود و گاهی قیمت‌ها به یک تا ۲ میلیارد تومان هم می‌رسد. البته در اغلب این آرامگاه‌ها برخی دلال‌بازی‌ها و نیز نبود قبر به میزان لازم است که سبب گرانی مقبره‌ها می‌شود و قبرها نیز برای خود سلطان دارند؛ تعداد این سلطان‌ها کم هم نیست و تقریبا همه آرامستان‌ها یک «سلطان» دارند.

بازار خرید و فروش قبر در اطراف تهران مانند بسیاری از بازارهای دیگر دستخوش دلالی و بازارسیاه شده، به‌طوری که دفن اموات در برخی از آرامستان‌ها برای مردم عادی غیرممکن است

سلطان قبر همدست هم دارد

البته چند ماهی است که سایت‌های خرید و فروش از قرار دادن تبلیغات معامله قبور منع شده‌اند و تا حدودی تب خریدوفروش قبور فروکش کرده، اما هنوز هم سلاطین قبر در آرامستان‌ها فعالیت می‌کنند و به‌تازگی یکی از آنها که معروف به سلطان قبر بود و اقدام به فروش قبر در جنوب تهران می‌کرد، از طریق اطلاع‌رسانی در فضای مجازی و اقدام به‌موقع دادستانی دستگیر شد. دستگیری قبرفروش‌ها تا حدود زیادی ترس را بر اندام افرادی انداخته که کاسب خانه آخرت هستند و از خرید و فروش آن سودهای نجومی برده و دلالی مرگ می‌کنند.

یکی از این سلاطین خرید و فروش قبر چندی پیش در ری دستگیر شد که عضو شورای اسلامی شهر تهران در واکنش به ماجرای دستگیری سلطان قبر و دفن در قبرستان‌های تاریخی تهران به مهر گفت: این فرد که در جنوب تهران به‌عنوان سلطان قبر معروف شده، واسط بین خانواده متوفی و قبرستان‌هایی چون «ابن‌بابویه»، «امامزاده عبدالله (ع)» و «شاه عبدالعظیم (ع)» بوده است.

حسن خلیل‌آبادی ادامه داد: این سلطان قبل همدستی نیز دارد که در دوره‌های قبل از مدیران بهشت زهرا (س) تهران بوده و پس از واسطه‌گری و مذاکره با خانواده متوفی، آنها را برای دفن در بقاع متبرکه متقاعد و فوتی‌ها را با آمبولانس خارج می‌کرد و با دلالی و دریافت هزینه‌ای تا ۷۰ میلیون تومان در برخی از این بقاع متبرکه با همدستی سلطان قبر جنازه را دفن می‌کرد.

قیمت قبر ۳ طبقه

اما این دستگیری‌ها نیز نتوانسته مانع کار برخی از این دلال‌ها شود و تعدادی از آنها خود را توجیه می‌کنند. یکی از قبرفروش‌های آرامستانی در ورامین به خبرنگار مهر که خود را خریدار قبر معرفی کرده بود، گفت: برای دفن در جاهای قدیمی حسین رضا (ع) ورامین باید بیش از ۱۵ میلیون تومان بدهید و البته این پول نیز به جیب ما نمی‌رود و به اوقاف و امور خیریه داده می‌شود. وی گفت: این مبلغ تنها برای اجازه دفن در یکی از طبقات قبرها است و اگر بخواهید کل ۳ طبقه قبر را بخرید باید بیش از ۴۰ میلیون تومان پرداخت کنید؛ البته سند ندارد و اوقافی است، اما کاغذی می‌گیرید که نشان می‌دهد مالک این قبر هستید. این قبر در بهترین جای حسین رضا (ع) و نزدیک امامزاده قرار دارد و از طرف دیگر فاصله این قبر تا محل شست‌وشوی اموات بسیار کم است و تا چهار متری قبر ماشین می‌آید و دسترسی‌ها برای برگزاری مراسم و نیز فاتحه‌خوانی مناسب است. این قبرفروش ورامینی درباره امکان فروش قسطی قبر اظهار کرد: خیر؛ قسطی نداریم و همه مبلغ را ابتدا دریافت می‌کنیم. کسی که قبر را قسطی نمی‌فروشد. اما مردن ارزان‌تر نیز در این شهر میسر است، چراکه این قبرفروش در پاسخ به این سوال که اگر پول زیادی برای دفن در مناطق قدیمی‌تر و اوقافی نداشته باشیم، چه راه‌حلی دارید، گفت: اگر پول ندارید، می‌توانید به شهرداری بروید و در قسمت‌هایی که متعلق به شهرداری است، قبر بخرید که قیمتی کمتر از ۵۰۰ هزار تومان دارد.

قیمت یک طبقه قبر

در اغلب شهرستان‌ها و مناطق استان تهران، اگر به سراغ قبرها بروید، می‌بینید که اشرافی‌گری تا دم قبر هم رفته، اما قیمت‌های عجیب و غریب قبر مخصوص شهرستان‌های ری، تهران و شمیرانات است و در دیگر مناطق قیمت‌ها طبیعی‌تر و مدیریت بقاع و آرامستان‌ها بهتر است؛ به‌عنوان مثال در شهریار با جمعیتی نزدیک یک میلیون نفر نرخ هر طبقه قبر در امامزاده اسماعیل (ع) این شهر بین ۱۷ تا ۲۱ میلیون تومان است.

رئیس اداره اوقاف و امور خیریه شهریار درباره چگونگی قیمت‌گذاری قبور در این شهرستان گفت: در حال حاضر یک طبقه قبر در امامزاده اسماعیل (ع) بسته به مکان قبر بین ۱۷ تا ۲۱ میلیون تومان قیمت‌گذاری شده و این نرخ‌گذاری‌ها نیز توسط هیات امنای هر بقعه و تایید اداره کل اوقاف و امور خیریه استان تهران برای یک سال انجام می‌شود.

البته در همین بقعه قبر برای والدین شهدا رایگان است و برای جانبازان بالای ۷۰ درصد تخفیف ویژه دارد. ابوالفضل حسین‌آبادی ادامه داد: گران‌ترین قبور شهریار در امامزاده اسماعیل (ع) است. به‌عنوان مثال در امامزاده خاتون صباشهر نرخ قبر برای بومی‌ها یک میلیون و برای غیربومی‌ها ۲ میلیون تومان است. وی درباره فعالیت قبرفروش‌ها در این شهرستان گفت: تا جایی که بنده اطلاع دارم، قبرفروشی در این شهرستان نداریم و دلیل آن نیز جلوگیری از فروش قبر خریداری شده توسط اشخاص به فرد ثالث است.

قبرهای لواسان بالای ۶۰۰ میلیون تومان

در لواسان اوضاع متفاوت است و خرید و فروش قبور در آرامستان‌های لاکچری تا حدی خبرساز شده که صدای امام جمعه این شهر را نیز درآورد. یک فروشنده قبر در لواسان در این باره گفت: خرید و فروش قبر در این شهر برای غریبه‌ها نداریم.

قبلا این‌طور بود، اما جدیدا خیلی روی قبرفروشی زوم کرده‌اند و دیگر قبر نمی‌فروشیم. وی افزود: اینجا قبری برای فروش نیست؛ اگر هم باشد بالاتر از ۵۰۰ تا ۶۰۰ میلیون تومان است؛ حتی نرخ برخی قبرها از ۱.۵ میلیارد تومان بیشتر است. اگر نمی‌خواهی هزینه کنی لواسان دنبال قبر نگرد و به بهشت زهرا (س) برو. ماجرای آرامستان «تپه سرخه» در لواسان و دخالت افراد غیرمسئول در دفن اموات در این آرامستان آنقدر سروصدا کرد و پرونده قضایی برای آن تشکیل شد تا سرانجام با پیگیری امام جمعه این شهر دست افراد سودجو کوتاه و مدیریت این آرامستان به شهرداری لواسان واگذار شد.

سخن پایانی...

داستان دفن اموات و نرخ قبور چند سالی است که خبرساز شده و متاسفانه قبرفروشی و دلالی بیشتر در بقاع متبرکه‌ای که توسط اوقاف و امور خیریه اداره می‌شود، به چشم می‌خورد و عوامل ایجاد نرخ بالا در این بقاع نیز دسترسی مناسب، محدودیت قبور در بقاع باتوجه به درخواست‌های بالا و جمعیت قابل‌توجه و نیز آب و هوای مناسب و قدمت یا لاکچری بودن آرامستان است. به‌نظر می‌رسد، مدیریت مناسب، پرهیز از تجمل‌گرایی در دفن اموات و وضع قوانینی برای جلوگیری از دلالی و قبرفروشی و خروج قبور از لیست کالاهای سرمایه‌ای می‌تواند سبب جلوگیری از سر به فلک کشیدن قیمت خانه آخرت شود.

روی خط کرونا

رکوردشکنی تلخ کرونا با فوت ۲۵۱ هموطن

سخنگوی وزارت بهداشت گفت: متاسفانه در طول ۲۴ ساعت منتهی به ۲۰ مهر، ۲۵۱ بیمار کووید ۱۹ جان خود را از دست دادند و مجموع جان‌باختگان این بیماری به ۲۸ هزار و ۵۴۴ نفر رسید. به گزارش فارس، سیما سادات لاری، سخنگوی وزارت بهداشت گفت: در ۲۴ ساعت منتهی به ۲۰ مهر ۱۳۹۹ براساس معیارهای قطعی تشخیصی، ۳ هزار و ۸۲۲ بیمار جدید مبتلا به کووید ۱۹ در کشور شناسایی شدند که هزار و ۷۲۴ نفر از آنها بستری شدند. وی افزود: مجموع تعداد بیماران کووید ۱۹ در کشور به ۵۰۰ هزار و ۷۵ نفر رسید. به‌گفته لاری، متاسفانه در ۲۴ ساعت گذشته، ۲۵۱ بیمار کووید ۱۹ جان خود را از دست دادند و مجموع جان‌باختگان این بیماری به ۲۸ هزار و ۵۴۴ نفر رسید. لاری افزود: خوشبختانه تاکنون ۴۰۶ هزار و ۳۸۹ نفر از بیماران، بهبود یافته یا از بیمارستان‌ها ترخیص شده‌اند. ۴۴۸۲ نفر از بیماران مبتلا به کووید ۱۹ در وضعیت شدید این بیماری تحت مراقبت قرار دارند. تاکنون ۴ میلیون و ۳۱۲ هزار و ۵۱۴ آزمایش تشخیص کووید ۱۹ در کشور انجام شده است. وی عنوان کرد: استان‌های تهران، اصفهان، قم، آذربایجان شرقی، خراسان جنوبی، سمنان، قزوین، لرستان، اردبیل، خوزستان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، گیلان، بوشهر، زنجان، ایلام، خراسان رضوی، مازندران، چهارمحال و بختیاری، البرز، آذربایجان غربی، مرکزی، کرمان، خراسان شمالی، همدان و یزد در وضعیت قرمز قرار دارند. سخنگوی وزارت بهداشت تاکید کرد: استان‌های کردستان، هرمزگان، فارس و گلستان نیز در وضعیت هشدار قرار دارند.

دوره درمان مشمول کرونایی غیبت نیست

رئیس سازمان نظام وظیفه عمومی با اشاره به اینکه کرونا در کاهش مدت خدمت سربازی تاثیری نداشته، گفت: برای مشمولانی که به کرونا مبتلا می‌شوند، مدت زمان درمان بیماری‌شان غیبت محسوب نمی‌شود. سردار تقی مهری در گفت‌وگو با ایلنا درباره وضعیت مشمولان دارای معافیت تحصیلی که خارج از کشور بودند و به‌دلیل لغو پروازها نتوانستند به کشور مراجعه کنند، گفت: باتوجه به ادامه شیوع ویروس کرونا به‌صورت گسترده، مشمولان دارای معافیت تحصیلی خارج از کشور یا مقیم خارج از کشور که به‌دلیل لغو پروازهای خارجی و قرنطینه‌های صورت گرفته ازسوی برخی کشورها با مشکل مواجه شده‌اند، می‌توانند از تسهیلات مصوب ستاد کل نیروهای مسلح برخوردار شوند. وی ادامه داد: مشمولان ایرانی غایب و غیرغایب خارج از کشور که با هماهنگی وزارتخانه‌های امور خارجه، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت علوم وارد کشور شده‌اند و تا تاریخ ۱۵ مهر امسال مجوز یک بار خروج برای آنان صادر شده و همچنان بازگشت آنان به کشور محل اقامت به‌علت بیماری کرونا مقدور نیست، می‌توانند تا پایان سال ۱۳۹۹ پس از تایید وزارت امور خارجه از مجوز یک بار خروج بهره‌مند شوند.

سردار مهری همچنین درباره افرادی که اقدام به جعل کارت‌های پایان خدمت می‌کنند، خاطرنشان کرد: برخورد با جاعل از نوع برخورد قضایی است که اگر کشف و مسجل شود، قطعا با آن برخورد خواهد شد.

ویژگی بالینی بیماران فوت شده بر اثر کرونا

ویژگی‌های بالینی بیمارانی که بر اثر ابتلا به کووید ۱۹ فوت کرده‌اند نشان می‌دهد سن بالا به‌ویژه بالای ۸۰ سال، جنس مرد و وجود بیماری‌های زمینه‌ای در بیماران فوت شده ناشی از کووید ۱۹ شایع است. به گزارش مهر به نقل از دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران، ویژگی‌های بالینی بیمارانی که بر اثر ابتلا به کووید ۱۹ فوت کرده‌اند، یکی از موارد مورد بررسی پژوهشگران است. افراد در هر سنی مستعد ابتلا به کووید ۱۹ هستند و پیشگیری در تمامی سنین باید مورد توجه قرار گیرد اما برخی از افراد در معرض خطر بیشتری هستند و ممکن است بیماری را با علایم شدیدتری نشان دهند و در مواردی متاسفانه منجر به فوت آنها شود. اکنون این سوال مطرح می‌شود که بیمارانی که بر اثر ابتلا به کووید ۱۹ فوت کرده‌اند چه ویژگی‌های بالینی داشته‌اند؟ مروری بر شواهد نشان می‌دهد در بررسی موارد فوت شده بر اثر کووید ۱۹ بیان می‌شود سن بالا (افراد بالای ۸۰ سال، در مقایسه با افراد ۵۹-۵۰ ساله، ۲۰ برابر خطر مرگ بیشتری داشتند)، جنس مرد و داشتن بیماری‌های زمینه‌ای (مانند دیابت، بیماری‌های قلبی و عروقی و آسم شدید) شانس رخداد مرگ را در مبتلایان به کووید ۱۹ افزایش می‌دهد. در بررسی افراد فوت شده، عوارض کووید۱۹ شامل صدمات قلبی، شوک عفونی، اختلال عملکرد اندام‌ها، ترومبوز (لخته شدن خون) داخل قلب بوده است. علایم بیماری مانند تنگی نفس، سرگیجه و درد قفسه سینه هنگام بستری با خطر بیشتری از مرگ در بیماران مبتلا همراه بوده است. در نتیجه سن بالا به‌ویژه بالای ۸۰ سال، جنس مرد و وجود بیماری‌های زمینه‌ای در بیماران فوت شده ناشی از کووید ۱۹ شایع بوده و این امر نشان از اهمیت توجه به نکات پیشگیرانه در این افراد دارد.

چهره

ثبت جرایم کرونا بر اساس کد ملی

علیرضا رئیسی- معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی: افرادی که ماسک نمی‌زنند و پروتکل‌های بهداشتی را رعایت نمی‌کنند حتما جریمه می‌شوند. رانندگان خودروهای عمومی و مسافران آنها و حتی عابران پیاده مشمول این جریمه هستند و مبالغ جریمه به حساب وزارت بهداشت واریز می‌شود.

شک نکنید افرادی که ماسک نمی‌زنند حتما جریمه می‌شود؛ به‌خاطر اینکه اگر جریمه نباشد، عده‌ای رعایت نمی‌کنند. پلیس و ناظران بهداشتی برای اعمال قانون اقدام می‌کنند.

بیش از ۵۰ درصد مردم از اواخر اسفند همیشه پروتکل‌ها را رعایت کرده و ماسک زده‌اند اما نیمی از مردم رعایت نکرده‌اند. اکنون رعایت این پروتکل‌ها مطالبه مردم است و می‌گویند چرا باید از افرادی که رعایت نمی‌کنند، بیماری بگیریم. باید این افراد جریمه شوند، چون سلامت بقیه را به خطر می‌اندازند.

همان‌طور که بستن کمربند الزامی است و اگر پلیس ببیند کسی کمربند نبسته جریمه می‌کند، درباره ماسک هم اول ارائه‌دهندگان خدمت مثل کارکنان حمل‌ونقل عمومی جریمه می‌شوند. مثلا اگر در تاکسی کسی ماسک نزند، اگر پلیس ببیند می‌تواند خودرو را متوقف کند و راننده خودش ۱۰۰ هزار تومان و به ازای هر مسافر ۲۰ هزار تومان جریمه می‌شود. مسافر هم ۵۰ هزار تومان جریمه می‌شود. در اتوبوس هم اگر افرادی رعایت نکنند، خود راننده، مسافران و شرکت آن اتوبوس از یک میلیون تا مبالغ بیشتر جریمه می‌شوند. در تهران چون سیستم حمل‌ونقل عمومی ضعیف است نمی‌توانیم اتوبوس را متوقف کنیم اما جریمه‌ها اعمال می‌شود. درباره اصناف اگر فردی که در یک صنف خدمت ارائه می‌دهد، خودش ماسک نزند یا مشتریانی را بپذیرد که ماسک نزدند اول اخطار می‌گیرد، در مرحله بعد ۳۰۰ هزار تومان جریمه و در مرحله بعد یک هفته پلمب می‌شود.

درباره افرادی که در خیابان تردد می‌کنند، چند مکانیسم وجود دارد. پلیس و بازرسان قطعا افراد را جریمه می‌کنند، دوربین‌های راهنمایی و رانندگی با چهره‌نگاری و کد ملی از همان سیستم که برای حجاب استفاده می‌شود برای ماسک هم استفاده می‌کنند. کد ملی همه افراد را دارند و می‌دانند کجا زندگی می‌کنید. برای افراد پیام می‌آید و جرایم به حساب وزارت بهداشت واریز می‌شود.

خودروهای شخصی جریمه نمی‌شوند اما اگر فرد از خودرو پیاده شد و ماسک نداشت، جریمه می‌شود. شماره حساب وزارت بهداشت به دولت اعلام شده است. چند راه برای اخذ جریمه پیش‌بینی شده؛ افرادی که جریمه می‌شوند به دولت بدهکار می‌شوند و از طرق مختلف می‌توانند آن را پرداخت کنند؛ ممکن است روی قبوض بیاید. بیماری‌های تنفسی مثل آنفلوآنزا یا هر بیماری تنفسی دیگر ۳ راه مقابله دارد؛ اول داروی موثر، دوم واکسن موثر و سوم رعایت بهداشت فردی و عمومی. آنفلوآنزا هم دارو و هم واکسن دارد و رعایت نکات بهداشتی بسیار در آن موثر است. امسال در نیمکره جنوبی کمترین میزان آنفلوآنزا را داشته‌اند؛ یعنی حدود یک دهم سال‌های قبل. رعایت اصول بهداشتی در پیشگیری از آنفلوآنزا بسیار موثر بوده است. اما کرونا نه داروی موثر و نه واکسن دارد. فقط رعایت بهداشت فردی و عمومی در این بیماری موثر است؛ به همین علت نقش رسانه‌ها در آگاهی‌رسانی به مردم در کنترل این بیماری بسیار مهم است، چون هیچ راهی جز افزایش آگاهی مردم نداریم. دنیا به این نتیجه رسیده که محدودیت‌های شدید خیلی موثر نیست. بنابراین استراتژی وزارت بهداشت برای مقابله با موج جدید کرونا این است که اول از همه اعمال قانون و تشدید نظارت بر افراد و قانون‌شکنان را با همکاری بازرسان و نیروی انتظامی اعمال می‌کنیم. دوم انجام تعداد زیاد تست است استراتژی سوم ردیابی و ایزوله کردن افراد تست مثبت و استراتژی چهارم افزایش آگاهی و اطلاع‌رسانی به مردم است. درباره تست هم برنامه این است که تعداد تست‌های روزانه را ۱۰ هزار عدد بالا ببریم. اکنون روزانه بین ۲۵ تا ۳۰ هزار تست انجام می‌شود که با این افزایش به ۴۰ هزار تست در روز می‌رسد. این تست‌ها و نمونه یری‌ها در مراکز منتخب وزارت بهداشت انجام می‌شود و از بخش خصوصی هم کمک می‌گیریم. رئیس‌جمهوری دستور داد ۱۰۰ میلیون دلار پول برای افزایش تست اختصاص پیدا کند و قرار شد این کیت‌ها از کره جنوبی یا کشوری دیگر تهیه شود. با استفاده از این اعتبار کیت‌های تست‌های سریع که بعد از ۲۵ دقیقه جواب آن مشخص می‌شود، تهیه خواهد شد. این تست‌ها، تست خونی نیست و از مایع حلق نمونه گرفته می‌شود. اپلیکیشن ماسک هم فعال می‌شود و همه افراد از طریق این اپلیکیشن رهگیری و در صورت ابتلا ایزوله می‌شوند. استراتژی آخر نیز افزایش آگاهی‌رسانی به مردم است که با همکاری صداوسیما و رسانه‌ها دنبال می‌شود.

چهره

آمار بیکاران زیر ذره‌بین

- نتایج جدیدترین «نظرسنجی» موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی درباره متقاضیان «بیمه بیکاری» حاکی از آن است که ۵۸.۴ درصد پاسخگویانی که همچنان بیکار بودند، «مستاجر» و ۴۱.۶ درصد «مالک» هستند.

- این سنجش، وضعیت حدود بیش از ۷۰۰ هزار متقاضی بیمه شده تامین اجتماعی را که مستحق دریافت این خدمت بوده‌اند در دو گروه از جامعه هدف یعنی افرادی که پس از درخواست بیمه بیکاری دوباره مشغول کار شده و افرادی که همچنان بیکار هستند، مورد ارزیابی قرار داده است.

- ۴۰.۴ درصد پاسخگویان در این سنجش، زن و ۵۹.۶ درصد مرد بوده‌اند.

- همچنین ۲۱.۲ درصد پاسخگویان مجرد، ۷۲.۴ درصد متاهل، ۱.۲ درصد همسرشان فوت شده و ۵.۲ درصد نیز از همسران خود جدا شده‌اند.

- ۲۲.۶ درصد پاسخگویان دارای قرارداد دائم و ۷۷.۴ درصد نوع قراردادشان موقت بوده است. ۱۳.۶ درصد از پاسخگویان قبلا (پیش از این) مقرری بیمه بیکاری دریافت کرده و ۸۶.۴ درصد آنها قبلا مقرری بیمه بیکاری دریافت نکرده‌اند.

- همچنین ۷۶.۷ درصد آنها اعلام کردند که خودشان و ۲۳.۳ درصد کارفرمایان درخواست بیمه بیکاری را ثبت کرده‌اند.

- براساس این نظرسنجی، ۷۷.۱ درصد پاسخ‌دهندگان در بخش «خدمات»، ۱.۴ درصد در بخش کشاورزی و ۲۱.۵ درصد در بخش صنعت مشغول کار بوده‌اند.

- ۷۶ درصد این افراد به‌صورت تمام‌وقت و ۲۴ درصد ساعتی کار می‌کردند و ۵۸.۲ درصد آنها اعلام کردند کارفرماهای‌شان نسخه‌ای از قرارداد را به آنها تحویل نداده‌اند.

- ۶۱.۹ درصد پاسخگویان، سرپرست خانوار بودند، این در حالی است که فقط ۲۷.۱ درصد پاسخگویان بیان کرده‌اند که فرد دیگری در خانواده آنها حقوق‌بگیر است. طبق این نظرسنجی ۵۸.۴ درصد پاسخگویانی که همچنان بیکار بودند، «مستاجر» و ۴۱.۶ درصد «مالک» هستند. اقساط ماهانه این افراد ۲۵.۵ درصد (بین ۵۰۰ هزار تا یک میلیون تومان)، ۲۵ درصد (بین یک تا ۲ میلیون تومان)، ۱۶ درصد (کمتر از ۵۰۰ هزار تومان)، ۱۵.۶ درصد (بدون قسط)، ۱۰ درصد (بین ۲ تا ۳ میلیون تومان)، ۴ درصد (بین ۳ تا ۴ میلیون تومان) و ۳.۷ درصد (بیش از ۴ میلیون تومان) گزارش شده است. همچنین ۸۷.۹ درصد پاسخگویان اظهار کرده‌اند «یارانه ۴۵ هزار تومانی» دریافت می‌کنند و ۵۴.۶ درصد نیز «یارانه معیشتی» می‌گیرند.